

**ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS LIUDVIKOS IR STANISLOVO DIDŽIULIŲ
VIEŠOJI BIBLIOTEKA**

2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Patvirtinta: Anykščių rajono savivaldybės
Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių
Viešosios bibliotekos direktoriaus
2019-03-20 Įsakymu Nr. V-34

**ANYKŠČIAI
2019**

TURINYS

BENDROJI DALIS	3
I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS	5
1.1. Bibliotekų skaičius	5
1.2. Tinklo pokyčiai	6
1.3. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimas	7
1.4. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos (LASS) narių aptarnavimas	7
1.5. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai viešojoje bibliotekoje	7
II. FONDO FORMAVIMAS	8
2.1. Fondo formavimas	8
2.2. Parama	10
2.3. Fondų būklė	12
2.4. Aprūpinimas dokumentais	12
2.5. Dokumentų gavimas	13
2.6. Dokumentų nurašymas	15
2.7. Dokumentų fondo judėjimas	15
2.8. Fondo panaudojimas	16
III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	16
3.1. Vartotojų telkimas	16
3.2. Vartotojų skaičius	17
3.3. Vartotojų sudėtis	19
3.4. Apsilankymų skaičius	20
3.5. Dokumentų išduotis	21
3.6. Skaitomumas	25
3.7. Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius	26
3.8. Vartotojų mokymas	26
3.9. Prieiga ir sąlygos	27
3.10. TBA aptarnavimas	27
3.11. Mokamos paslaugos	27
3.12. Renginiai	28
3.13. Bibliotekos įvaizdžio formavimas	42
IV. DARBAS SU SKAITYTOJAIŠ VAIKAIS	42
4.1. Dokumentų fondas ir jo panaudojimas Viešojoje bibliotekoje	43
4.2. Dokumentų gautis ir nurašymas Viešojoje bibliotekoje	45
4.3. Vaikų vartotojų telkimas	45
4.4. Apsilankymų skaičius ir lankomumas	47

4.5. Dokumentų išduotis	47
4.6. Skaitomumas	51
4.7. Renginiai vaikams	51
V. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA.....	60
5.1. LIBIS PĮ diegimas	60
5.2. Informacinis fondas	61
5.3. Katalogų ir kartotekų būklė.....	62
5.4. Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas	62
5.5. Internetas	63
5.6. Kraštotyros veikla	63
VI. METODINĖ VEIKLA	73
VII. PERSONALAS.....	80
7.1. Personalo išsilavinimas	80
7.2. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas.....	81
7.3. Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai	84
VIII. MATERIALINĖ BAZĖ	84
8.1. Patalpų būklė.....	84
8.2. Techninis aprūpinimas	85
IX. FINANSAVIMAS	85
IŠVADOS.....	85

BENDROJI DALIS

Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka (toliau Biblioteka) yra visiems prieinama viešoji įstaiga, kaupianti ir sauganti universalų bendruomenės poreikius tenkinantį dokumentų fondą, aptarnaujanti visus visuomenės narius viešaisiais informacijos šaltiniais, teikianti skaitybos, informacijos, savišvietos ir kultūros kitas paslaugas, siekianti būti informacijos sklaidos, mokslo ir savišvietos, kultūros ir laisvalaikio centru. Šiandien biblioteka yra dinamiška ir daugiafunkcinė institucija, viena iš socialinių institucijų, sudarančių galimybes asmenybei tobulėti, padedančių individui integruotis į visuomenę, tapti atsakingu ir sąmoningu atviros visuomenės piliečiu. Tai vieta, kur užtikrinamos informacinės paslaugos, diegiamos naujos technologijos, garantuojama prieiga prie išteklių internete. Biblioteka yra ta vieta, kur žmonės ateina ne tik pasiskolinti knygų ar paskaityti laikraščių, žurnalų. Biblioteka – tai intelektualinės veiklos centras, tai erdvė, kur ne tik gilinamos žinios, bet ir keičiamasi jomis su kitais, tenkinami socialiniai poreikiai.

- **Bibliotekos tikslas** – skatinti žinių visuomenės raidą, užtikrinant teisę į informaciją, raiškos laisvę, suteikiant galimybę visiems ir kiekvienam rajono gyventojui naudotis bibliotekos informaciniais ištekliais ir paslaugomis, padidinti bibliotekų įvaizdžio patrauklumą visuomenei ir socialiniams partneriams, išryškinti bibliotekų tinklo privalumus, atskleisti daugialypių bibliotekų teikiamų paslaugų plėtros ir naudos visuomenei potencialą.
- **Pagrindinės veiklos kryptys ir uždaviniai:**
 - ✓ Prisdėti prie informacinės visuomenės plėtros kaupiant, saugant dokumentų fondą ir sudarant galimybes naudotis informacijos ištekliais;
 - ✓ Kurti Biblioteką, kaip bendruomenės traukos centrą, formuoti Bibliotekos, kaip patrauklios informacijos, švietimo ir kultūros įstaigos įvaizdį;
 - ✓ Atskleisti Bibliotekų teikiamų paslaugų svarbą ir naudą visuomenei. Organizuoti viešos interneto prieigos darbą;
 - ✓ Tobulinti bibliotekininkų kvalifikaciją, ugdyti kompetencijas bei profesionalumą, siekiant darbo kokybės;
 - ✓ Užtikrinti bibliotekos paslaugas jaunimui, vaikams atitinkančias jų poreikius ir prioritetus. Per edukacinius užsiėmimus skatinti vaikų kūrybiškumą, iniciatyvą, saviraišką;
 - ✓ Aktyviai dalyvauti valstybės skaitymo skatinimo ir kalbos įgūdžių ugdymo politikoje, ugdant sąmoningą, kultūringą ir kūrybingą Lietuvos pilietį;
 - ✓ Skatinti gyventojų skaitymą įvairiomis knygų populiarinimo formomis: organizuojant parodas, Nacionalinės bibliotekų savaitės renginius, reklamuojant naujas knygas ir spaudą. Informuoti visuomenę apie bibliotekos teikiamas paslaugas;

- ✓ Įvairiomis formomis populiarinti lietuvių rašytojų, tame tarpe Anykščių krašto, literatūrą. Užtikrinti krašto rašytinio paveldo saugojimą ir sklaidą;
- ✓ Ugdyti vartotojų bibliografinį raštingumą, formuoti bibliografinės paieškos įgūdžius. Prisidėti prie neformaliojo suaugusiųjų švietimo, tęsti gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymus;
- ✓ Ieškoti galimybių papildomam finansavimui gauti, dalyvaujant įvairiose programose ir projektuose;
- ✓ Plėsti tarpinstitucinius bendradarbiavimo ir partnerystės ryšius.

2018-ieji buvo akcentuoti, kaip Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio metai. Taip pat, 2018-ieji metai Lietuvos Respublikos Seimo buvo paskelbti Vydūno metais, Adolfo Ramanausko-Vanago metais, Simono Daukanto ir Tėvo Stanislovo metais ir kt. Deramai pažymint šiuos metus bibliotekose organizuoti renginiai: literatūros, meno, personalinės, teminės parodos, piešinių, meninio skaitymo konkursai, edukacinės programos, viktorinos, popietės, susitikimai, pilietiškumo akcijos. Ataskaitinių metų pradžioje Bibliotekos Troškūnų filialo bibliotekininkė Aurėlija Deveikienė dalyvavo susitikime prezidentūroje su LR prezidente Dalia Grybauskaite. Prezidentė įteikė padėką Bibliotekos kolektyvui ir padėkojo aktyviausiems akcijos „Knygų Kalėdas“ dalyviams, tarp kurių buvo Troškūnų filialo darbuotojos. 2018 m. ypatingo dėmesio susilaukė erdvė jaunimui „Idėjų LABAS“. Neformali ir atvira jaunimo susibūrimo vieta, kurioje atvirai prieinamos informacinės medijų raštingumui reikalingos technologijos (garso įrašų bei grafinio dizaino studijos) pritraukė į Biblioteką daugiau jaunimo, skatino juos kurti, domėtis literatūra, menu. Atskirame Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus pastate įsikūrusi „Katinų svetainė“ metų eigoje gerokai atsinaujino – čia vyko kūrybiniai edukaciniai užsiėmimai. Ataskaitiniais metais parengtos 5 edukacinės programos vaikams. Biblioteka prisidėjo prie iniciatyvos „Atverk duris vasarai“. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius buvo pripažintas kaip aktyviausias ir kūrybingiausias iniciatyvos dalyvis, kuriam skirtas prizas – edukacinė kelionė į Suomiją. Kelionės metu Bibliotekai įteiktas LR Švietimo ir mokslo ministrės Jurgitos Petrauskienės padėkos raštas. Lietuvos bibliotekininkų draugija daug prisidėjusiems prie bendruomenių stiprinimo, skaitymo skatinimo, už kūrybingą, aktyvią ir profesionalią veiklą įteikė LR Seimo Kultūros komiteto pirmininko Ramūno Karbauskio padėką Viešintų filialo bibliotekininkei Jolantai Mamėniškenei ir LR Kultūros ministrės Lianos Ruokytės-Jonsson padėkos raštą Elmininkų filialo bibliotekininkei Dianai Šermukšnienei.

Biblioteka 2018 m. organizavo tradicinius renginius (Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės renginius, Europos diena skirtus renginius, Miesto šventės renginius ir Mažąją knygų mugę, Knygos šventės renginių ciklą), renginius netradicinėje erdvėje (Naktinis žygis pėsčiomis „Ramsty ažuolo seno...“, renginiai Bibliotekos terasoje ir kt.). Metų pabaigoje vyko spaudos fotografo

Izidoriaus Girčio kūrybinės-educacinės erdvės pristatymas anykštėnams. Renginio metu pristatyta erdvės koncepcija, o 2019 m. vasario 28 d. planuojamas erdvės atidarymas.

2018 m. Bibliotekos Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrius minėjo savo veiklos gyvavimo 60-ąsias metines. Tuo tikslu buvo parengtas išsamus apžvalginis straipsnis apie kraštotyros veiklos ištakas ir eigą. Vienas didžiausių ir reikšmingiausių praėjusių metų šio skyriaus atliktų darbų – dvitomio biobibliografinio leidinio „Anykščių kraštotyrininkai“ antrosios dalies „Bibliografinė medžiaga (1889–2017)“ išleidimas. Kartu su spausdintu leidiniu parengtas knygos priedas „Paieškos diskelis“. Knyga išleista 200 egz. tiražu UAB „Petro ofsetas“ leidykloje. Buvo tęsiamas bendradarbiavimas su žymiais anykštėnais, gyvenančiais svetur. 2018 m. kovo 1 d. Vyskupo skvere esančią Kalbų alėją papildė dar vienas pasisveikinimas. Izraelio valstybės ambasadorius Lietuvoje Amir Maimon kartu su Anykščių rajono savivaldybės meru Kęstučiu Tubiu ir būriu anykštėnų atidengė plytelę, sveikinsiančią anykštėnus ir miesto svečius hebrajų kalba – שלום (Shalom).

Anykščių rajono savivaldybė 2018 m. kultūrinės veiklos išlaidoms Bibliotekai ir filialams skyrė 3 000 Eur.

➤ **Bibliotekoje vykdyti projektai:**

- ✓ Lietuvos Kultūros tarybai teiktas projektas *Spaudos fotografo I. Girčio kambarys – traukos centras ir kūrybinė erdvė*;
- ✓ Lietuvos Kultūros tarybai teiktas projektas *Kuriantis vaikas: nuo idėjos iki knygos*;
- ✓ Europos Komisijos atstovybei Lietuvoje teiktas projektas *mES*;
- ✓ Anykščių rajono savivaldybei teiktas projektas *Stalo žaidimų vakarai ir kitos veiklos – alternatyva Anykščių miesto jaunimo užimtumui*.

➤ **Pagrindiniai veiklos vertinimo kriterijai rajono bibliotekose**

Eil. Nr.	Priemonės	Planuota 2018 m.	Įvykdyta 2018 m.	Įvykdymo proc.
1.	Gyventojų sutelkimo procentas bibliotekose	34,6	34,6	100,0
2.	Registruotų vartotojų skaičius	8 460	8 353	98,7
3.	Apsilankymų skaičius	150 170	157 091	104,6
4.	Dokumentų išduotis	248 730	249 537	100,3
5.	Gauti ir sutvarkyti dokumentai	10 400	10 000	96,2
6.	Prenumeruoti periodiniai leidiniai (pav.)	80	72	90,0
7.	Organizuoti renginiai, iš jų:	1 135	1 236	108,9
	žodiniai	480	567	118,1
	vaizdiniai	655	669	102,1
8.	Atsakyta į skaitytojų užklausas	2 900	3 469	119,6

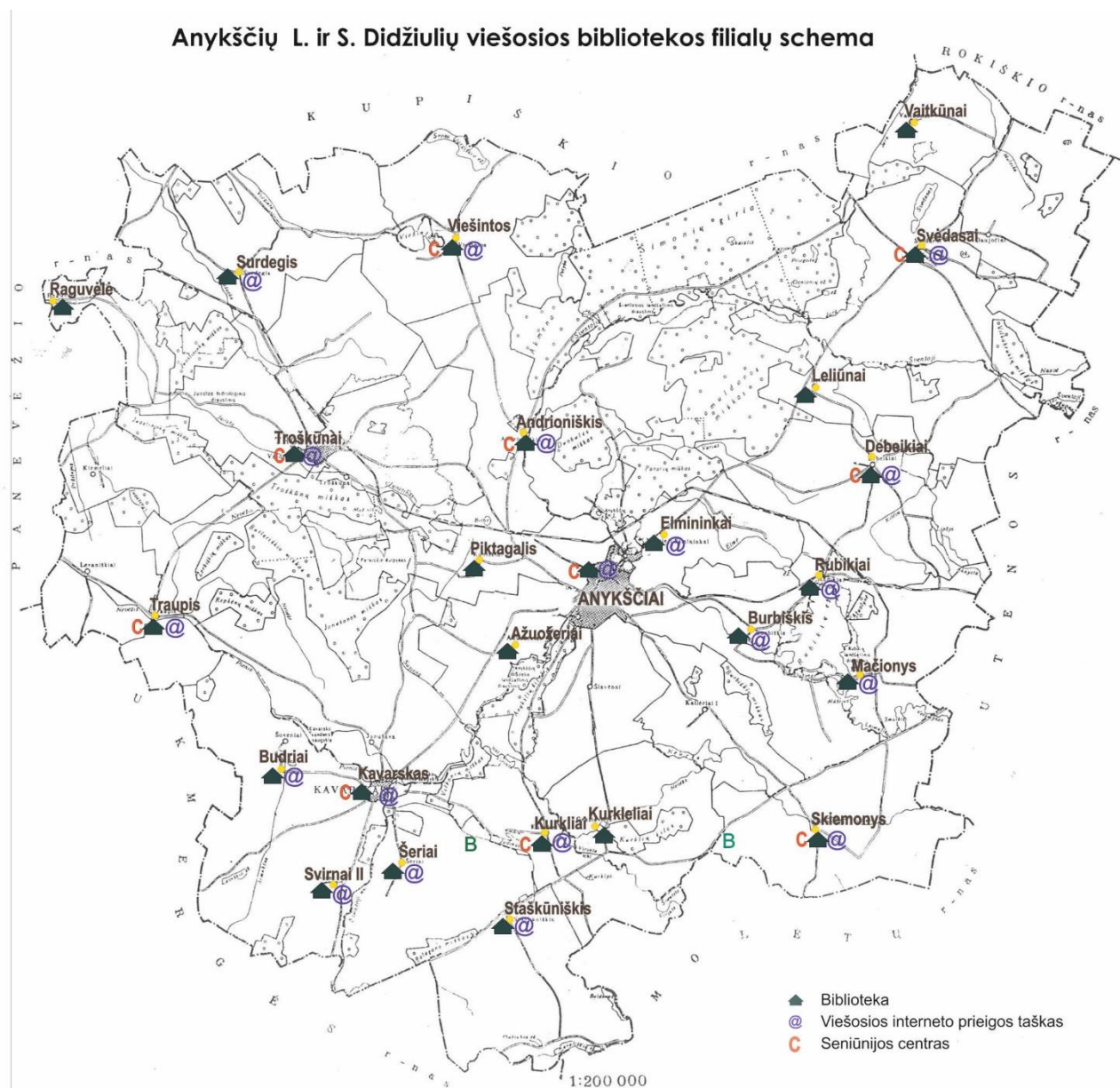
I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

1.1. Bibliotekų skaičius

- Iš viso – 25;
- Viešųjų bibliotekų – 1;
- Miesto filialų – 2;

➤ Kaimo filialų – 22.

Bibliotekų tinklo tankumo koeficientas rajone 1,03. Didžiausias atstumas tarp bibliotekų yra 13 km., mažiausias – 4 km. Vienai bibliotekai vidutiniškai tenka 966 gyventojai, vienam filialui – 599 gyventojai.

1.2. Tinklo pokyčiai

- Uždaryta filialų – nėra;
- Atidaryta filialų – nėra;
- Sujungta bibliotekų – nėra.

1.3. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimas

Savanoriai knygnešiai aptarnaudami senyvo amžiaus ir neįgaliuosius skaitytojus namuose talkina rajono bibliotekininkams jau daugelį metų. Bibliotekoje ir filialuose sutelkti 321 knygnešys, lyginant su praėjusiais metais 25 knygnešiais mažiau. Knygnešiai knygas, periodinius leidinius nešė 652 gyventojams, lyginant su praėjusiais metais 10 daugiau. Išduota jiems 16 925 fiz. vnt. dokumentų, lyginant su praėjusiais metais išduotis sumažėjo 9 359 fiz. vnt. Daugiausia knygnešių turi Kavarsko (41), Debeikių (39) ir Troškūnų (37) filialai. Dažnai knygą ar periodinius leidinius gyventojams neša bibliotekininkės.

1.4. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos (LASS) narių aptarnavimas

2018 m. užsiregistravo 28 šios kategorijos vartotojai, tiek pat kiek ir praėjusiais metais. Naujai užsirašė 3 vartotojai. 1 skaitė Brailio raštu. Viso išduota 513 fiz. vnt., lyginant su praėjusiais metais 58 daugiau, iš jų 453 garsinių knygų bei 60 fiz. vnt. Brailio raštu. Apsilankė 121 lankytojas, 27 daugiau. Šią skaitytojų grupę sudaro senyvo amžiaus skaitytojai, kasmet jų mažėja, tačiau ateina nauji skaitytojai. Silpnaregiai Bibliotekoje naudojami jiems skirta kompiuterizuota darbo vieta su programa MAGIC, leidžiančia padidinti bet kurią monitoriaus vietą, norimą tekstą, grafiką ar lentelę. Garsinėmis knygomis ir knygomis Brailio raštu aprūpina Panevėžio aklųjų ir silpnaregių biblioteka. Per metus iš Panevėžio Aklųjų bibliotekos gautos 237 garsinės knygos bei žurnalai, 54 knygos Brailio raštu. Daug LASS narių gyvena Anykščių rajono miesteliuose bei kaimuose, todėl jiems sudėtinga lankytis Bibliotekoje. Todėl Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyriaus bibliotekininkė Danutė Dudonienė kartą per 2 mėnesius nuneša į LASS dienos centrą įgarsintų knygų bei žurnalų. Silpnaregiai renkasi kiekvieną ketvirtadienį, perskaito Anykščių krašto leidinius, pasidalija naujienomis, klausosi įgarsintų knygų. Bendradarbiaudami su LASS Anykščių rajono taryba, kviečiame juos į bibliotekos organizuojamus renginius.

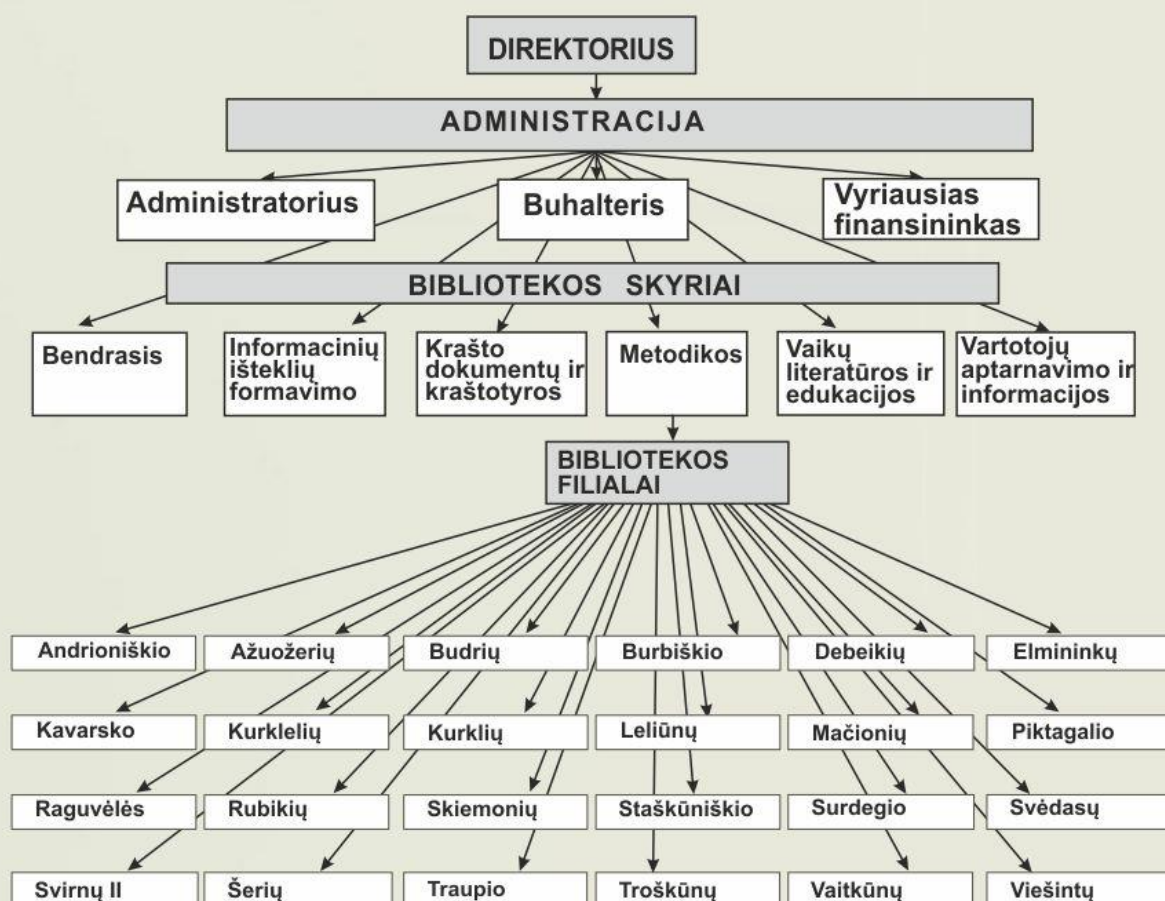
1.5. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai viešojoje bibliotekoje

2018 m. Bibliotekos organizacinė valdymo struktūra nesikeitė. Ją sudaro:

- Direktorius;
- Administratorius;
- Vyriausiasis finansininkas;
- Būhalteris;
- 6 Struktūriniai padaliniai (skyriai): Bendrasis skyrius; Informacijos išteklių formavimo skyrius; Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrius; Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius; Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius; Metodikos skyrius;
- 24 filialai.

2018 m. į Vaikų literatūros ir edukacijos skyrių priimta dirbti Lalezar Varbliauskienė (02.05), į Svėdasų filialą priimta – Inga Kilienė (02.20), Burbiškio ir Mačionių filialus – Iveta Stankevičiūtė-Požėlienė (02.20), Mindaugas Navikas (09.05) pradėjo dirbti Bendrojo skyriaus elektriko pareigose.

ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS LIUDVIKOS IR STANISLOVO DIDŽIULIŲ VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS ORGANIZACINĖS VALDYMO STRUKTŪROS SCHEMA

II. FONDO FORMAVIMAS

2.1. Fondo formavimas

Ataskaitiniais metais rajono bibliotekų fondai buvo papildyti 10 000 fiz. vnt., 2 026 pav. dokumentų už 40 484,43 Eur. Tame skaičiuje į bendrąją visuminę apskaitą įtraukti 2017 m. periodiniai leidiniai (3 090 fiz. vnt., 72 pav., tame tarpe 2 980 fiz. vnt., 58 pav. žurnalų ir 110 kompl., 14 pav. laikraščių; jų lėšos į visuminę apskaitą neįtraukiamos). Gauta ir suinventorinta 6 910 fiz. vnt. dokumentų už 40 484,43 Eur, tame tarpe suinventorinti 6 fiz. vnt. už 112,00 Eur neterminuoto saugojimo periodinių leidinių.

Kultūros ministerija dokumentams įsigyti skyrė 20 816,00 Eur, rajono Savivaldybė – 18 498,98 Eur.

- Už Kultūros ministerijos lėšas įsigyta 2 581 fiz. vnt., 20 816,00 Eur, tai yra 37,35 % visų įsigytų bibliotekinių dokumentų;

- Už Savivaldybės lėšas įsigyta:
 - ✓ 465 fiz. vnt., 3 612,00 Eur (459 knygos ir 6 kraštotyriniai periodiniai leidiniai), tai yra 6,73 % visų įsigytų bibliotekinių dokumentų;
 - ✓ 3 090 fiz. vnt. 72 pav., 14 886,98 Eur (periodiniai leidiniai). Periodiniai leidiniai sudaro 30,9 % visų įsigytų bibliotekinių dokumentų.
- Paramos gauta 3 814 fiz. vnt., 15 914,85 Eur, tai yra 55,2 % visų įsigytų bibliotekinių dokumentų;
- Už kitas lėšas (vietoje skaitytojų prarastų dokumentų) gauta 50 fiz. vnt., 141,58 Eur, tai yra 0,72 % visų įsigytų bibliotekinių dokumentų.

Bibliotekos fondai naujais dokumentais papildomi, remiantis kiekvieną savaitę leidžiama „Informacija apie Lietuvoje išleistus leidinius, gautus Nacionalinėje bibliotekoje“, leidyklų bei knygynų atsiunčiamais naujų knygų sąrašais bei kitais informacijos šaltiniais.

2018 m. kovo 19 d., remiantis Bibliotekos direktoriaus 2018 m. sausio 2 d. įsakymu Dėl viešųjų pirkimų vykdymo Nr. V–3, buvo pradėti vykdyti bibliotekinių dokumentų (spaudinių ir susijusių produktų) mažos vertės viešieji pirkimai. Kiekvienam pirkimui buvo pasirenkami tiekėjai, atsižvelgiant į mažiausios kainos kriterijų. Per ataskaitinį laikotarpį buvo atlikti 26 viešieji pirkimai, tame tarpe 2 periodinių leidinių viešieji pirkimai.

2018 m. už Kultūros ministerijos skirtas lėšas buvo nupirka 2 581 fiz. vnt. bibliotekinių dokumentų iš šių tiekėjų:

- Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla - 58 fiz. vnt. už 462,85 Eur,
- UAB „Vagos prekyba“ - 401 fiz. vnt. už 3 656,80 Eur,
- UAB „Patogu pirkti“ - 306 fiz. vnt. už 2 713,16 Eur,
- UAB „Baltų lankų leidyba“ - 134 fiz. vnt. už 1 232,96 Eur,
- UAB „Tyto Alba“ - 134 fiz. vnt. už 1 122,16 Eur,
- UAB „Jotema“ - 209 fiz. vnt. už 1 600,59 Eur,
- UAB leidykla „Jūsų flintas“ - 63 fiz. vnt. už 390,67 Eur,
- UAB „Kitos knygos“ - 10 fiz. vnt. už 79,73 Eur,
- UAB „BALTO trader“ - 171 fiz. vnt. už 1 246,49 Eur,
- A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus - 8 fiz. vnt. už 68,00 Eur,
- UAB „Nieko rimto“ - 171 fiz. vnt. už 881,92 Eur,
- UAB „Presvika“ - 20 fiz. vnt. už 131,35 Eur,
- UAB „Alma littera sprendimai“ - 701 fiz. vnt. už 6 106,11 Eur,
- VšĮ „Su pliusu“ - 34 fiz. vnt. už 80,80 Eur,
- UAB „Svajonių knygos“ - 49 fiz. vnt. už 252,25 Eur,

- VšĮ „Terra Publica“ - 65 fiz. vnt. už 392,58 Eur,
- Nacionalinė M. Mažvydo biblioteka - 5 fiz. vnt. už 43,00 Eur,
- Privatūs asmenys - 2 fiz. vnt. už 19,98 Eur,
- Kiti tiekėjai - 40 fiz. vnt. už 334,60 Eur.

Daugiausiai bibliotekinių dokumentų buvo nupirkti iš UAB „Alma littera sprendimai“, UAB „Vagos prekyba“ ir UAB „Patogu pirkti“. Iš šių tiekėjų už Kultūros ministerijos skirtas lėšas buvo nupirkti 54,55 % bibliotekinių dokumentų, nes jie prekiauja ne tik savo pačių išleistomis knygomis, bet ir kitų Lietuvoje esančių leidyklų knygomis, CD ir DVD. Tačiau stambieji tiekėjai ne visada užsakymus gali išpildyti 100 %. Taip atsitinka dėl įvairių priežasčių: ne su visomis leidyklomis sudarytos sutartys, pasibaigia leidinio tiražas, mažas leidinio tiražas ir kt. Dažniausiai negauta knygų, kurias leidžia muziejai, mokymo įstaigos, institutai, nedidelės leidyklos. Todėl, kreiptasi ir į mažesnes leidyklas, kurios platina tik savo leidžiamas knygas. 2018 m. buvo užsakyti 3 179 fiz. vnt., 1 103 pav. dokumentai. Tiekėjai pristatė 2 789 fiz. vnt., 937 pav. dokumentus. Tai sudaro 87,7 % visų užsakytų dokumentų.

Jau keletą metų iš eilės Anykščių rajono savivaldybė skiria lėšų knygų pirkimui Mažojoje knygų mugėje, kuri vyksta Anykščių Miesto šventės metu. 2018 m. Savivaldybė skyrė 3500,00 Eur. Už šias lėšas buvo nupirkti 459 fiz. vnt. naujų knygų. 14 998,98 Eur Savivaldybės lėšų buvo panaudota periodinių leidinių prenumeratai, t. y. 1 499,01 Eur daugiau, nei 2017 m. Už gautus pinigus užprenumeruoti 72 pav. periodiniai leidiniai Bibliotekai, t. y. 15 pav. mažiau, negu 2017 m. Periodinių leidinių prenumeratos viešojo pirkimo sutartis pasirašyta su AB Lietuvos paštas. Šis tiekėjas yra vienintelis Anykščių rajone, platinantis Bibliotekai reikalingus žurnalus ir laikraščius ir pristantis juos ne tik į Viešąją biblioteką, bet ir į kaimuose esančius filialus.

2.2. Parama

2018 m. Bibliotekos fondai buvo pildomi ne tik už Kultūros ministerijos ir Anykščių rajono savivaldybės skirtas lėšas pirkti, bet ir paramos būdu gautais dokumentais. Iš viso paramos buvo gauta 3 814 fiz. vnt. už 15 914,85 Eur. Šie dokumentai buvo įkainoti, sukataloguoti, suinventorinti ir paskirstyti rajono bibliotekoms.

Daugiausiai rajono bibliotekoms knygų padovanojo:

- Labdaros ir paramos fondas „Švieskime vaikus“ - 675 fiz. vnt.,
- Kultūros rėmimo fondo lėšomis iš dalies finansuoti leidiniai – 219 fiz. vnt.,
- UAB „Grunto valymo technologijos“ - 55 fiz. vnt.,
- Aldonos ir Algirdo Antano Avižienių fondas - 32 fiz. vnt.,
- UAB „Antalis“ – 22 fiz. vnt.,
- VšĮ „Pamėginčius“ - 12 fiz. vnt.

Knygas rajono bibliotekoms padovanojo ir privatūs asmenys:

- Kraštiečių rašytoja Milda Telksnytė – 28 fiz. vnt. savo knygos „Mano tėviškėlė“,
- Fotografas, keliautojas Marius Jovaiša – 27 fiz. vnt. albumų „Neregėta Lietuva“,
- Biologas, gamtininkas publicistas B. Šablevičius – 26 fiz. vnt. savo knygos „Pakalbėkime naktimis“,
- Fotografas ir poetas Algis Jakštas – 19 fiz. vnt. savo kūrybos knygų,
- Kraštiečių G. Grina – 18 fiz. vnt.,
- Poliglotos, keliautojas, poetas Gediminas Degėsys – 31 fiz. vnt. savo knygų.

Tiek privatūs asmenys, tiek įmonės Bibliotekai dovanojo knygas akcijos „Knygų Kalėdos“ metu. Iš viso akcijos metu padovanoti 152 fiz. vnt., kurie išdalinti Viešajai bibliotekai ir filialams. Daugiausiai knygų buvo padovanota Svėdasų filialui (90 fiz. vnt.).

Daugiausiai paramos gavo:

- Svėdasų kaimo filialas – 1 206 fiz. vnt., tame tarpe 804 fiz. vnt. Onos Pajedaitės asmeninės bibliotekos knygų,
- Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrius – 720 fiz. vnt., tame tarpe 590 fiz. vnt. Juozo Meškausko asmeninės bibliotekos knygų,
- Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius – 328 fiz. vnt.,
- Kavarsko filialas – 181 fiz. vnt.,
- Ažuožerių filialas – 167 fiz. vnt.,
- Surdegio filialas – 142 fiz. vnt.

2018 m. rajono bibliotekų fondai didžiąja dalimi pasipildė paramos būdu gautais dokumentais. Jie sudaro 55,2 % visų fondus papildžiusių dokumentų (išskyrus periodinius leidinius)

Periodinių leidinių gauta parama iš Kultūros ministerijos, Radijo ir televizijos spaudos rėmimo fondo bei kitų rėmėjų. Iš viso gavome 56 pav. periodinių leidinių (9 pav. laikraščius ir 47 pav. žurnalus). Tai – daugiausiai kultūriniai, švietėjiški leidiniai: „Akiratis“, „Dailė“, „Kultūros barai“, „Krantai“, „Kinas“, „Liaudies kultūra“, „Literatūra ir menas“, „Metai“, „Muzikos barai“, „Nemunas“, „Pašvaistė“, „Santara“, „Mokslo Lietuva“, „Septynios meno dienos“, „Šiaurės Atėnai“, „Tremtinys“, „Voruta“ ir kt. Tarp dovanotų periodinių leidinių buvo ir keletas skirtų vaikams: „Bitutė“, „Laimiukas“, „Lututė“, „Tipu tapu“. Dauguma šių leidinių buvo išdalinti kaimo filialams, nes Viešajai bibliotekai jie buvo užprenumeruoti metų pradžioje. Gaila, tačiau dauguma rėmėjų dovanotų leidinių kaimo filialuose nėra paklausūs, jais daugiau domisi Viešosios bibliotekos skaitytojai, todėl realius kaimo filialų skaitytojų poreikius tenkina nepilnai. Pasaulio anykštėnų bendrija visoms rajono bibliotekoms padovanojo visus per metus išleistus laikraščio „Pasaulio anykštėnas“ numerius. Iš viso 2018 m. paramos būdu buvo gauta 9 kompl. laikraščių ir 796 fiz. vnt. žurnalų. Tiesa, daugumos pavadinimų leidinių komplektai biblioteką pasiekė nepilni.

2.3. Fondų būklė

- Iš viso RSVB fonde yra 206 268 fiz. vnt., 37 979 pav., tame skaičiuje: žurnalų – 2 980 fiz. vnt., 58 pav., laikraščių – 110 kompl., 14 pav. Iš jų:
 - ✓ VB – 85 752 fiz. vnt., 33 763 pav.
 - ✓ Miesto filialuose – 23 363 fiz. vnt., 11 903 pav.
 - ✓ Kaimo filialuose – 97 153 fiz. vnt., 7 087 pav.
- Iš viso RSVB fonde yra grožinės literatūros 130 281 fiz. vnt., 63,16 %. Iš jų:
 - ✓ VB – 48 918 fiz. vnt., 57,05 %
 - ✓ Miesto filialuose – 14 732 fiz. vnt., 63,06 %
 - ✓ Kaimo filialuose – 66 631 fiz. vnt., 68,58 %
- Iš viso RSVB fonde yra šakinės literatūros 72 897 fiz. vnt., 35,34 %. Iš jų:
 - ✓ VB – 36 124 fiz. vnt., 42,13 %
 - ✓ Miesto filialuose – 8 329 fiz. vnt., 35,65 %
 - ✓ Kaimo filialuose – 28 444 fiz. vnt., 29,28 %
- Iš viso RSVB fonde periodinių leidinių yra 3 090 fiz. vnt., 1,5 % (žurnalų – 2 980 fiz. vnt., laikraščių – 110 kompl.). Iš jų:
 - ✓ VB – 710 fiz. vnt., 0,83 % (žurnalų – 696 fiz. vnt., laikraščių – 14 kompl.)
 - ✓ Miesto filialuose – 302 fiz. vnt., 1,29 % (žurnalų – 294 fiz. vnt., laikraščių – 8 kompl.)
 - ✓ Kaimo filialuose – 2 078 fiz. vnt., 2,14 % (žurnalų – 1 990 fiz. vnt., laikraščių – 88 kompl.)

2.4. Aprūpinimas dokumentais

- 1 gyventojui tenka dokumentų:
 - ✓ Rajone – 8,54 fiz. vnt. Iš jų:
 - ✓ Mieste – 8,79 fiz. vnt. (VB+MF)
 - ✓ Kaime – 8,28 fiz. vnt.
- 1 gyventojui tenka naujai gautų dokumentų:
 - ✓ Rajone – 0,41 fiz. vnt. Iš jų:
 - ✓ Mieste – 0,36 fiz. vnt. (VB+MF)
 - ✓ Kaime – 0,47 fiz. vnt.
- 1 gyventojui tenka garsinių ir regimųjų dokumentų:
 - ✓ Rajone – 0,07 fiz. vnt. Iš jų:
 - ✓ Mieste – 0,14 fiz. vnt. (VB+MF)
 - ✓ Kaime – 0,01 fiz. vnt.
- 1 gyventojui tenka elektroninių ir kitų skaitmeninių dokumentų:
 - ✓ Rajone – 0,006 fiz. vnt. Iš jų:
 - ✓ Mieste – 0,009 fiz. vnt. (VB+MF)
 - ✓ Kaime – 0,002 fiz. vnt.

- 1 vartotojui tenka dokumentų:
 - ✓ Rajone – 24,69 fiz. vnt. Iš jų:
 - ✓ Mieste – 28,85 fiz. vnt. (VB+MF)
 - ✓ Kaime – 21,25 fiz. vnt.

2.5. Dokumentų gavimas

Iš viso RSVB per metus įsigyta dokumentų 10 000 fiz. vnt., 2 026 pav. už 55 371,41 Eur, tame skaičiuje žurnalų – 2 980 fiz. vnt., 58 pav., laikraščių – 110 kompl., 14 pav. už 14 886,98 Eur (periodikos lėšos į bendrąją visuminę apskaitą neįtrauktos). Be periodikos gauta 6 910 fiz. vnt., 1 954 pav. už 40 484,43 Eur dokumentų (tame tarpe užpajamuoti 6 fiz. vnt. kraštotyринių periodinių leidinių už 112,00 Eur neterminuotam saugojimui).

- Iš viso gauta (inventorintų dokumentų):
 - ✓ Rajone – 6 910 fiz. vnt., 1 954 pav. Iš jų:
 - ✓ VB - 3 201 fiz. vnt., 1 550 pav.
 - ✓ Miesto filialuose – 471 fiz. vnt., 159 pav.
 - ✓ Kaimo filialuose – 3 238 fiz. vnt., 500 pav.
- Per metus RSVB įsigyta grožinės literatūros 4 712 fiz. vnt., 1 128 pav. Iš jų:
 - ✓ VB – 1 845 fiz. vnt., 705 pav.
 - ✓ Miesto filialuose – 347 fiz. vnt., 110 pav.
 - ✓ Kaimo filialuose – 2 520 fiz. vnt., 313 pav.
- Per metus RSVB įsigyta šakinės literatūros 2 198 fiz. vnt., 1 084 pav. Iš jų:
 - ✓ VB – 1 170 fiz. vnt., 848 pav.
 - ✓ Miesto filialuose – 124 fiz. vnt., 49 pav.
 - ✓ Kaimo filialuose – 904 fiz. vnt., 187 pav.
- Per metus RSVB įsigyta periodinių leidinių 3 090 fiz. vnt., 72 pav. (žurnalų – 2 980 fiz. vnt., laikraščių – 110 kompl.). Iš jų:
 - ✓ VB – 710 fiz. vnt. (žurnalų – 696 fiz. vnt., laikraščių – 14 kompl.)
 - ✓ Miesto filialuose – 302 fiz. vnt. (žurnalų – 294 fiz. vnt., laikraščių – 8 kompl.)
 - ✓ Vidutiniškai gavo MF – 151 fiz. vnt., 13 pav.
 - ✓ Kaimo filialuose – 2 078 fiz. vnt. (žurnalų – 1 990 fiz. vnt., laikraščių – 88 kompl.)
 - ✓ Vidutiniškai gavo KF – 94 fiz. vnt., 11 pav.
- Per metus RSVB vidutiniškai gavo dokumentų:
 - ✓ VB – 621 fiz. vnt., 270 pav.
 - ✓ Vienas miesto filialas – 387 fiz. vnt., 222 pav.
 - ✓ Vienas kaimo filialas – 250 fiz. vnt., 138 pav.

Daugiausiai dokumentų gavo Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius – 1 618 fiz. vnt., Svėdasų kaimo filialas – 1 476 fiz. vnt., Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius – 1 123 fiz. vnt., Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrius – 751 fiz. vnt., Kavarsko miesto filialas – 424 fiz. vnt., Ažuožerių kaimo filialas – 381 fiz. vnt., Troškūnų miesto filialas – 349 fiz. vnt., Surdegio kaimo filialas – 296 fiz. vnt. (su periodika). Didžiausiu dokumentų skaičiumi pasipildė tų filialų fondai, kuriems knygas dovanuoja skaitytojai. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus bei Svėdasų kaimo filialo dokumentų gavimas ženkliai padidėjo dėl jiems padovanotų Juozo Meškausko ir Onos Pajedaitės asmeninių bibliotekų.

2018 m., palyginus su 2017 m., visi filialai ir skyriai vidutiniškai gavo daugiau dokumentų:

- 2017 m. – vidutiniškai 171 fiz. vnt. dokumentų (be periodikos)
- 2018 m. – vidutiniškai 230 fiz. vnt. dokumentų (be periodikos)

Mažiausiai dokumentų gavo Vaitkūnų kaimo filialas – 132 fiz. vnt., Leliūnų kaimo filialas – 139 fiz. vnt. (su periodika).

Daugiausiai periodinių leidinių gavo Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius – 63 pav. (49 pav. žurnalų ir 14 pav. laikraščių). Trūksta periodinių leidinių, skirtų vaikams. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius gavo 9 pav. periodinius leidinius. Viešajai bibliotekai ir visiems filialams užprenumeruoti Anykščių krašto periodiniai leidiniai „Anykšta“, „Šilelis“, „Aukštaitiškas formatas“ – šie leidiniai yra populiarius tiek miesto, tiek tarp kaimo skaitytojų.

- RSVB fonde naujai gautų dokumentų procentas yra 4,85 %.
 - ✓ VB fonde – 4,34 %,
 - ✓ MF fonduose – 3,31 %,
 - ✓ KF fonduose – 5,66 %.
- Lėšos, tenkančios 1 gyventojui dokumentams įsigyti rajone:
 - ✓ Iš viso – 2,29 Eur (su periodika), 1,68 Eur (be periodikos),
 - ✓ Kultūros ministerijos lėšų – 0,86 Eur,
 - ✓ Savivaldybės lėšos – 0,77 Eur (su periodika), 0,16 Eur (be periodikos),
 - ✓ Kiti šaltiniai – 0,66 Eur (parama ir spec. lėšos).

2019 m. sausio 1 dieną iš viso RSVB fonde yra 206 268 fiz. vnt., 37 979 pav. (su periodika) už 508 673,81 Eur.

- Lietuvių kalba yra 201 203 fiz. vnt.
- Užsienio kalba – 5 065 fiz. vnt.

2.6. Dokumentų nurašymas

2018 m. rajono bibliotekose nurašyta 10 189 fiz. vnt., 1 703 pav. už 3 140,39 Eur dokumentų. Tame skaičiuje nurašyti 2016 metų periodiniai leidiniai (3 847 fiz. vnt.): žurnalai – 3 735 fiz. vnt., laikraščiai – 112 kompl. Be periodikos nurašyta 6 342 fiz. vnt., 1 617 pav. dokumentų.

- Nurašyta dokumentų (su periodika):
 - ✓ VB – 1 641 fiz. vnt., 587 pav.
 - ✓ Miesto filialuose – 1 770 fiz. vnt., 936 pav.
 - ✓ Kaimo filialuose – 6 778 fiz. vnt., 1 165 pav.
- Nurašyta periodinių leidinių:
 - ✓ Iš viso RSVB – 3 847 fiz. vnt. (žurnalų – 3 735 fiz. vnt., laikraščių – 112 kompl.)
 - ✓ VB – 703 fiz. vnt. (žurnalų – 687 fiz. vnt., laikraščių – 16 kompl.)
 - ✓ Miesto filialuose – 350 fiz. vnt. (žurnalų – 342 fiz. vnt., laikraščių – 8 kompl.)
 - ✓ Kaimo filialuose – 2 794 fiz. vnt. (žurnalų – 2 706 fiz. vnt., laikraščių – 88 kompl.)
- Daugiausiai dokumentų buvo nurašyta:
 - ✓ Kavarsko miesto filiale – 1 567 fiz. vnt.,
 - ✓ Mačionių kaimo filiale – 1 312 fiz. vnt.,
 - ✓ Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyriuje – 1 196 fiz. vnt.,
 - ✓ Svėdasų kaimo filiale – 1 100 fiz. vnt.

Tik periodinius leidinius nurašė Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius, Troškūnų miesto filialas, Debeikių, Skiemonių, Raguvėlės, Surdegio, Andrioniškio, Piktagalio, Vaitkūnų, Staškūniškio, Traupio, Leliūnų, Svirnų II, Kurklelių, Budrių, Rubikių kaimo filialai.

- Nurašymo priežastys:
 - ✓ Susidėvėję ir skaitytojų sugadinti dokumentai – 5 524 fiz. vnt., 54,22 %.
 - ✓ Praradę aktualumą dokumentai – 768 fiz. vnt., 7,54 % (be periodikos), periodinių leidinių – 3 847 fiz. vnt., 37,76 %.
 - ✓ Skaitytojų prarasti – 50 fiz. vnt. 0,49 %.

2018 m. dokumentų nurašyta 189 fiz. vnt. daugiau, negu gauta, tačiau nurašytų dokumentų pinigų suma susidaro nedidelė, palyginus su gautų dokumentų suma (gauta už 40 484,43 Eur., o nurašyta už 3 140,39 Eur.). Taip yra todėl, kad nurašomi dokumentai yra seni, bibliotekose sukaupti dar sovietiniais metais, jų kaina nedidelė.

2.7. Dokumentų fondo judėjimas

Bibliotekos	Fondo dydis 2018-01-01	Gauta per metus	Nurašyta per metus	Fondo dydis 2019-01-01
Rajono bibliotekose	206 457	10 000	10 189	206 268
Viešojoje bibliotekoje	83 668	3 725	1 641	85 752
Miestų filialuose	24 360	773	1 770	23 363
Kaimų filialuose	98 429	5 502	6 778	97 153

Dokumentų fondas per metus sumažėjo nežymiai 189 fiz. vnt., iš to skaičiaus kaimų filialuose 1 276 fiz. vnt., miesto filialuose sumažėjo – 997 fiz. vnt., viešojoje bibliotekoje padidėjo 2 084 fiz. vnt.

2.8. Fondo panaudojimas

- Bendras fondo apyvartos rodiklis rajono bibliotekose – 1,2;
 - ✓ Viešojoje bibliotekoje – 0,9;
 - ✓ Miestų filialuose – 1,0;
 - ✓ Kaimų filialuose – 1,5.

Bendras fondo apyvartos rodiklis nepasikeitė, išliko nepakitęs miestų ir kaimų filialuose. Viešojoje bibliotekoje sumažėjo 0,1.

III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

3.1. Vartotojų telkimas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis rajone gyvena 24 149 gyventojai. Anykščių mieste – 9 764 gyventojai. Kaimo filialų aptarnaujamuose mikrorajonuose yra 11 738 gyventojai, miesto filialų aptarnaujamuose mikrorajonuose – 2 647 gyventojų. Gyventojų skaičius rajone, lyginant su praėjusiais metais sumažėjo 267 gyventojais, o lyginant su 2013 m. gyventojų skaičius sumažėjo net – 4 307. Tėvų kartą keičia beveik perpus mažesnė vaikų karta. Gyventojų skaičiaus mažėjimas turi įtakos ir skaitytojų telkimui.

Bibliotekos	Gyventojų skaičius					
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	24 149	24 416	25 755	26 082	26 617	28 456
Viešojoje bibliotekoje	9 764	9 877	10 560	10 717	10 917	10 204
Miestų filialuose	2 647	2 710	2 800	3 016	3 252	4 700
Kaimų filialuose	11 738	11 829	12 395	12 349	12 448	13 552

Bibliotekos	Gyventojų sutelkimo %					
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	34,6	35,3	34,3	33,9	34,6	31,7
Viešojoje bibliotekoje	28,8	28,8	26,9	25,6	26,8	25,2
Miestų filialuose	36,5	38,6	39,8	36,8	35,9	26,3
Kaimų filialuose	38,9	39,9	39,3	40,3	40,9	38,5

Gyventojų sutelkimo procentas rajono bibliotekose lyginant su praėjusiais metais sumažėjo (-0,7). Sumažėjo miestų filialuose (-2,1) ir kaimų filialuose (-1,0), viešojoje bibliotekoje – nepakito. Aukščiausias gyventojų sutelkimo procentas Rubikių filiale – 86,0. Ažuožerių filialo gyventojų sutelkimas – 65,0 proc., Budrių ir Kurklių – 60,0 ir 57,0 proc. Mažiausias gyventojų sutelkimo procentas yra Piktagalio filiale – 24,0 proc., Viešintų – 25,0 proc., Raguvėlės – 28,0 proc. Šių bibliotekų aptarnaujami mikrorajonai plėtus savo teritoriją, nepatogia geografinė padėtimi. Problema išlieka – skaitytojai skolininkai, tiek suaugę, tiek skaitytojai vaikai. Skolininkų yra ir

Viešojoje bibliotekoje ir filialuose. Skolininkams siunčiami raginimai grąžinti bibliotekai knygas, bibliotekininkės skambina jiems telefonu. Viešojoje bibliotekoje skaitytojai, kurie naudojami elektroninio pašto sistema ir LIBIS autoinformavimo būdu gauna priminimus. Bibliotekininkėms tenka lankytis pas skolininkus ir namuose bei mokyklose.

3.2. Vartotojų skaičius

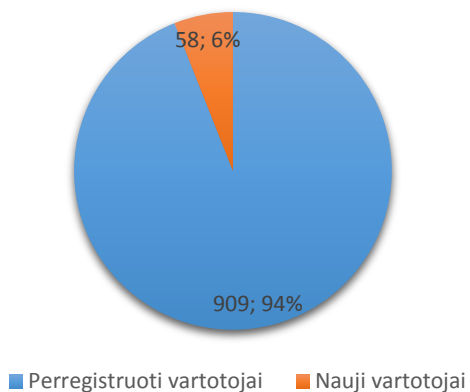
2018 m. rajono bibliotekose registruoti 8 353 vartotojai. Perregistruoti vartotojai – 7 623 (-102) ir 730 (-158) užsiregistravę naujai. Vartotojų skaičius rajone sumažėjo (-260). Svarbiausios vartotojų mažėjimo priežastys lieka tos pačios: mažėjantis gyventojų skaičius; mažėjantis vaikų skaičius ir mokyklų uždarymas kaime; mažėja skaitymo, ypač jaunimo, poreikiai; susisiekimo problemos kaime; spartus gyventojų senėjimas; emigracija.

Viešojoje bibliotekoje lyginant su praėjusiais metais vartotojų skaičius sumažėjo (-33), kaimo filialuose: (-147), miesto filialuose: (-80). Lyginant su 2013 m. vartotojų skaičius rajone sumažėjo: (-661).

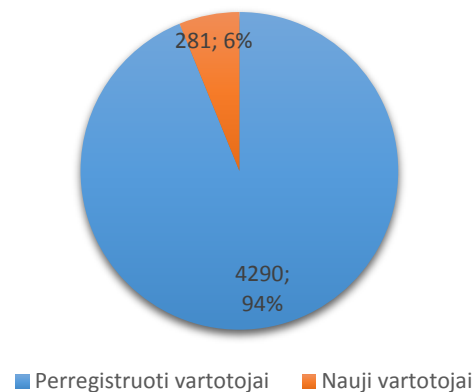
Bibliotekos	Vartotojų skaičius					
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	8 353	8 613	8 825	8 838	9 200	9 014
Viešojoje bibliotekoje	2 815	2 848	2 844	2 747	2 930	2 567
Miestų filialuose	967	1 047	1 113	1 110	1 169	1 235
Kaimų filialuose	4 571	4 718	4 868	4 981	5 010	5 212

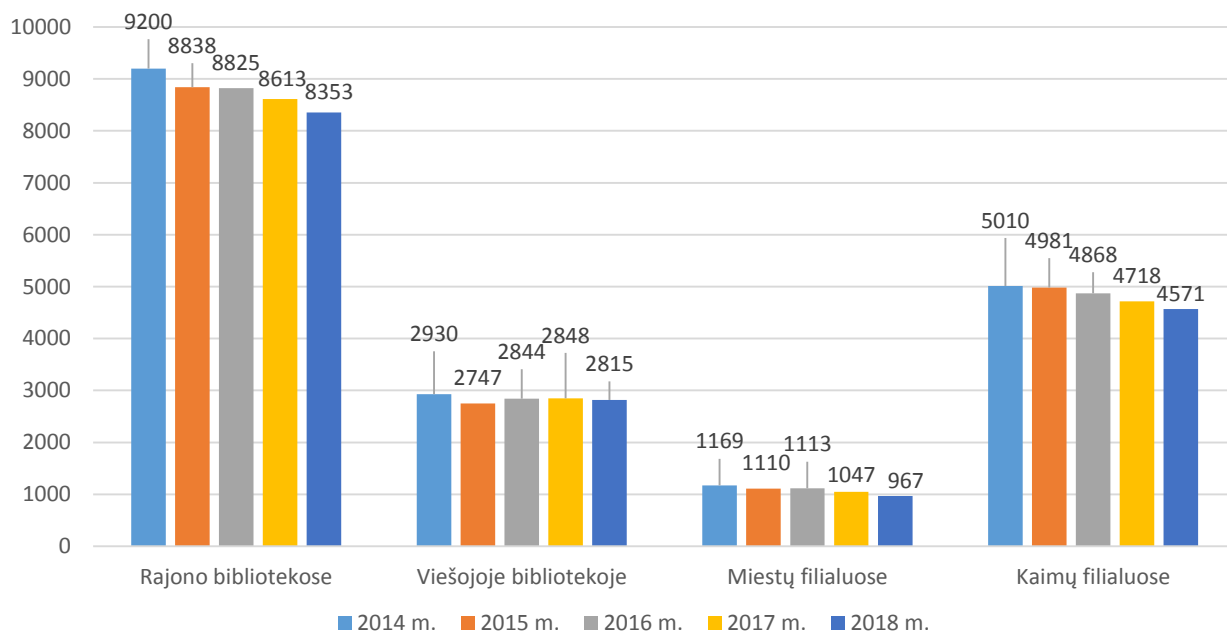
Vartotojai miestų filialuose

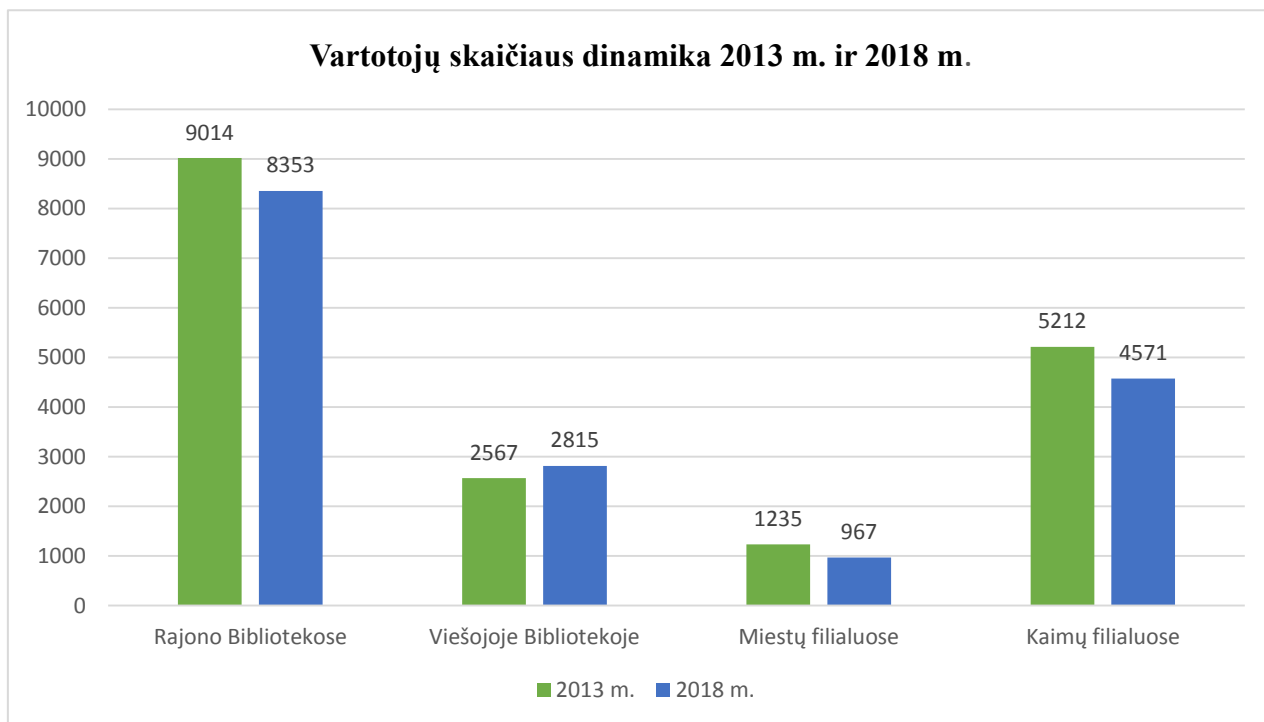

Vartotojai kaimų filialuose

Vartotojų skaičiaus dinamika 2014-2018 m.

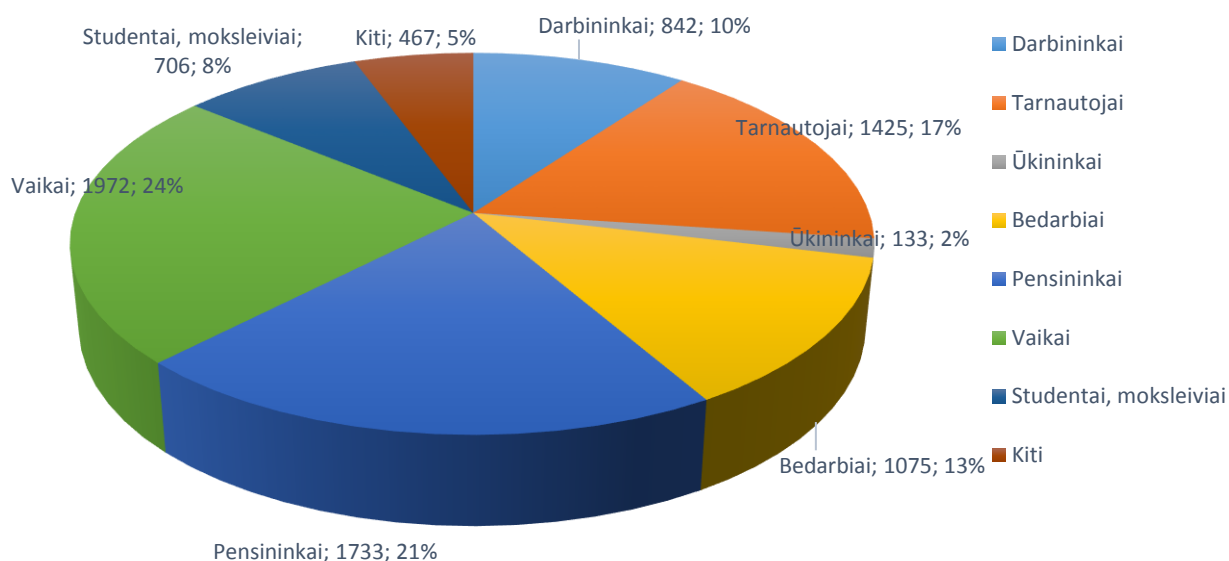

3.3. Vartotojų sudėtis

Esminių vartotojų sudėties pokyčių per aptarnaujamus metus nebuvo. Visos skaitytojų sudėties kategorijos tolygiai mažėjo, išskyrus tarnautojus (+17), pensininkus (+57), bedarbius (+3). Skaičiai atspindi demografinius ir socialinius visuomenės pokyčius – didžioji dalis yra vaikai (24 proc.), pensininkai (21 proc.), tarnautojai (17 proc.). Mažiausiai bibliotekoje lankosi ūkininkų (2 proc.) ir kitų (5 proc.).

Skaitytojų kategorijos	Rajono bibliotekose	Viešojoje bibliotekoje	Miestų filialuose	Kaimų filialuose
Darbininkai	842	127	200	515
Tarnautojai	1 425	790	75	560
Ūkininkai	133	4	19	110
Bedarbiai	1 075	360	135	580
Pensininkai	1 733	483	250	1 000
Vaikai (iki 14 m.)	1 972	738	207	1 027
Studentai ir moksleiviai	706	246	30	430
Kiti	467	67	51	349

Vartotojų sudėtis proc. rajono bibliotekose

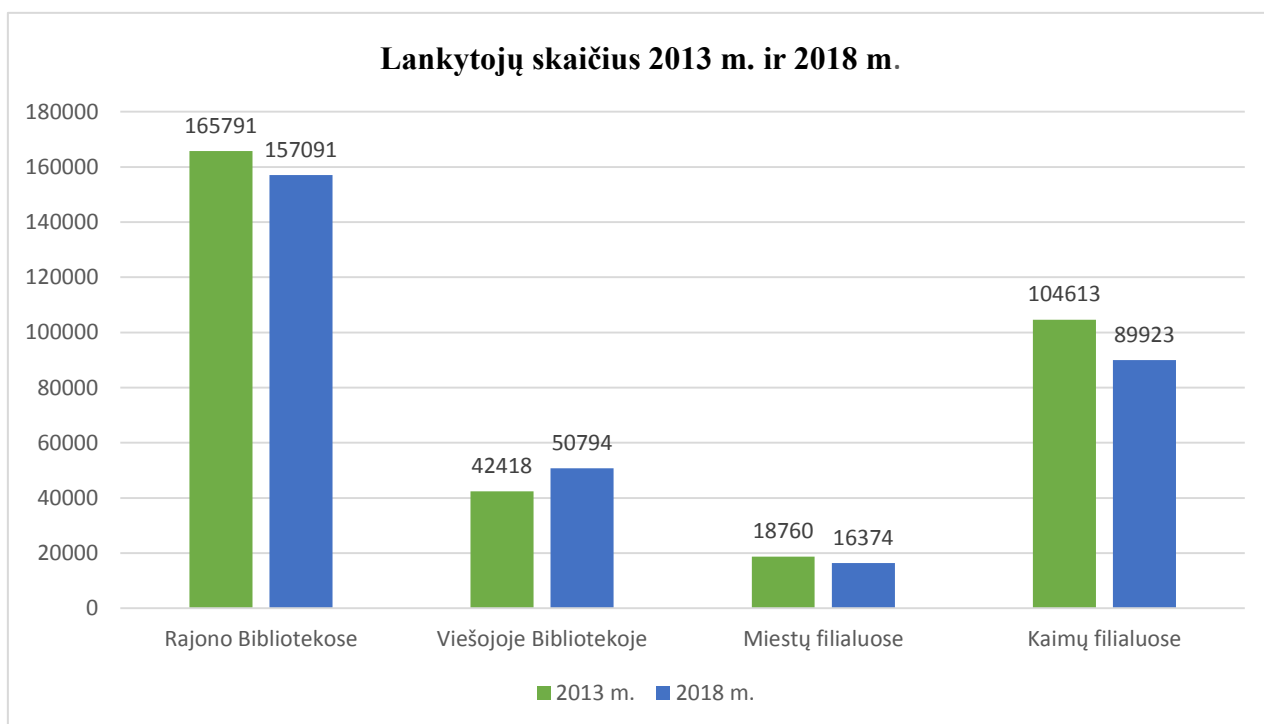
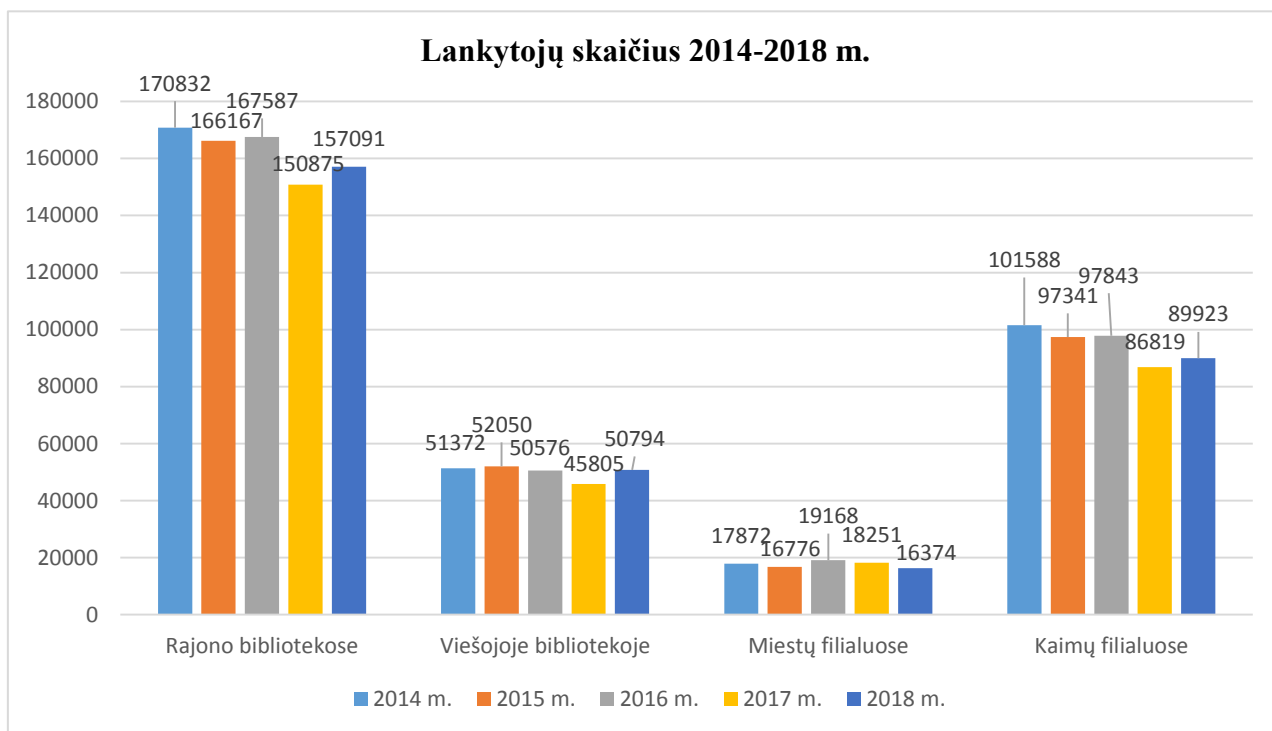
3.4. Apsilankymų skaičius

Metų eigoje rajono bibliotekose apsilankė 157 091 lankytojai, lyginant su praėjusiais metais lankytojų padaugėjo (+6 216). Viešojoje bibliotekoje apsilankė 50 794 lankytojai, lyginant su praėjusiais metais lankytojų daugiau (+4 989). Daugiau lankytojų ir kaimų filialuose (+3 104). Apsilankymų skaičius sumažėjo miestų filialuose (-1 877). Mažėjant gyventojų skaičiui mažėja ir lankytojų skaičius. Lyginant su 2013 m. apsilankymų skaičius sumažėjo (-8 700).

Lankomumas rajono bibliotekose – 18,8 lyginant su praėjusiais metais lankomumas padidėjo (+1,3). Lankomumo rodikliai padidėjo Viešojoje bibliotekoje (+1,9) ir kaimo filialuose (+1,3). Sumažėjo miesto filialuose (-0,4). Aukščiausias lankomumo rodiklis pasiektas Budrių filiale – 51,7, Kurklių filiale – 32,9, Staškūniškio filiale – 28,4. Rečiausiai lankytojai lankėsi Vaitkūnų filiale – 6,1, Rubikių filiale – 10,2, Traupio filiale – 14,4, Debeikių filiale – 14,8.

Bibliotekos	Lankytojų skaičius					
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	157 091	150 875	167 587	166 167	170 832	165 791
Viešojoje bibliotekoje	50 794	45 805	50 576	52 050	51 372	42 418
Miestų filialuose	16 374	18 251	19 168	16 776	17 872	18 760
Kaimų filialuose	89 923	86 819	97 843	97 341	101 588	104 613

Bibliotekos	Lankomumas					
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	18,8	17,5	19,0	18,8	18,6	18,4
Viešojoje bibliotekoje	18,0	16,1	17,8	18,9	17,5	16,5
Miestų filialuose	17,0	17,4	17,2	15,1	15,3	15,2
Kaimų filialuose	19,7	18,4	20,1	19,5	19,9	20,1

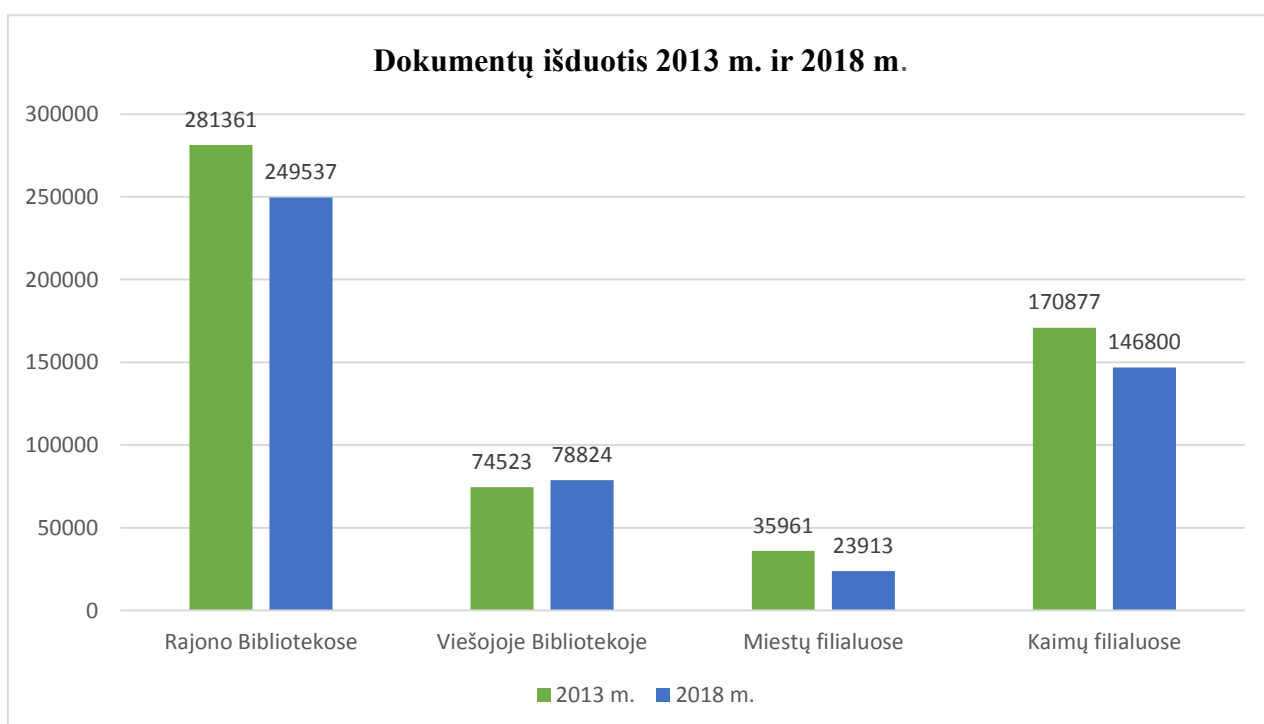
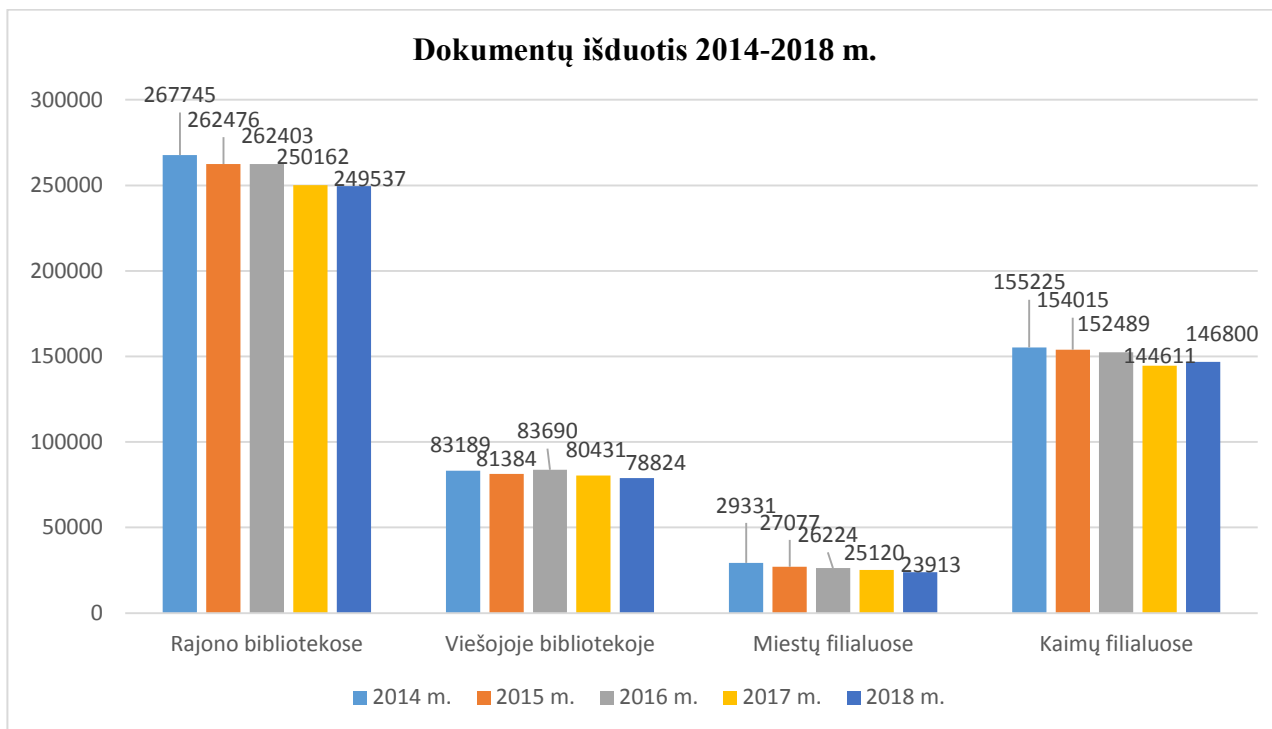

3.5. Dokumentų išduotis

2018 m. rajono bibliotekose skaitytojams išduota 249 537 fiz. vnt. dokumentų. Lyginant su praėjusiais metais išduota (-625) fiz. vnt. mažiau. Dokumentų išduotis sumažėjo viešojoje bibliotekoje (-1 607) ir miestų filialuose – (-1 207), kaimų filialuose išduotis padidėjo (+2 189). Svarbiausia išduoties mažėjimo priežastis tai tolygus gyventojų, vartotojų ir lankytojų skaičiaus mažėjimas. Išduoties mažėjimą lemia ir naujų knygų stygius, menkai atsinaujinantys, nauja populiaria

literatūra pasipildantys dokumentų fondai. Sumažėjo filialuose prenumeruojamų periodinių leidinių skaičius. Lyginant su 2013 m. išduotis sumažėjo (-31 824).

Bibliotekos	Išdavimas					
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	249 537	250 162	262 403	262 476	267 745	281 361
Viešojoje bibliotekoje	78 824	80 431	83 690	81 384	83 189	74 523
Miestų filialuose	23 913	25 120	26 224	27 077	29 331	35 961
Kaimų filialuose	146 800	144 611	152 489	154 015	155 225	170 877

2018 m. skaitomiausia bibliotekos prenumeruota spauda: savaitiniai žurnalai: „Žmonės“, „Ji“, „Stilius“, „Moters savaitė“. Mėnesiniai: „Iliustruotasis mokslas“, „Iliustruotoji istorija“, „Sodo spalvos“, „Namie ir sode“, „Kelionės ir pramogos“, „Burda“, „Laimė“, „Edita“, „Psichologija tau“.

Neigiami atsakymai knygoms, kurių biblioteka neturi: Stankus Z. *Kaip tampama albinosais*, Dargis D. *Trylika tamsaus lietuviško verslo paslapčių*, Juodžbalienė E. *Sveikata nuo pirmo šaukšto*, Narvilienė D. *Būtinoji medicinos pagalba ir intensyvioji slauga*, Unikauskas A. *Klauskite daktaro, Kelių eismo taisyklės* (rusų kalba), Tapinas L. *Septynios vienatvės Paryžiuje*, Anušauskas A. *Aš esu Vanagas*, Antoneli F. *Aštuonkojis*, Riley L. *Mėnulio sesuo*, Staban I. *Laisvės kalinė*.

Skaitomiausia lietuvių grožinė literatūra: Šepetys R. *Druska jūrai*, Kazragytė D. *Švytintis rūkas*, Tiškevič B. *Vyvenimas*, Papievis V. *Brydė*, Sintija Černiauskaitė L. *Šulinys*, Mažylis L. *99 metai po įvykio*, Kočiubaitis V. *Afganistano daktaras*, Vilma Kava *Aš tau sakau*, Viliūnė G. *Karūna be karaliaus*, Kutraitė D. *Nokstančių bananų kvapas*.

Skaitomiausia užsienio grožinė literatūra: Kent H. *Gerieji žmonės*, Kent H. *Jonvabalių takas*, Burton J. *Mūza*, Ley R. *Paslapčių įlanka*, M. L. Stedman *Švyturys tarp dviejų vandenynų*, Sarah Jio *Amžinai*, Francis P. *Vandenyno vaikai*, Kent H. *Lakštingala*, White K. *Stiklo skambesys*, Martin Ch. *Kalnas tarp mūsų*.

Detektyvai: Foster E. *Mergina lede*, Sarenbrant S. *Mirties loterija*, Slimani L. *Lopšinė*, Neuhaus N. *Moteris, kurios nekenė*, Nesser H. *Lūžio taškas*, Abbot R. *Šunkelis*, Marklund L. *Dingusioji*, Jo Nesbo *Nemezidė*, Jo Nesbo *Troškulys*, Marsons A. *Dingusios mergaitės*.

Mokslo populiarinimo literatūra: Yuval Noah Harari *Homo deus*, Toliatas A. *Žmogaus ir dievo metai*, Pinkola Estes C. *Išlaisvinti stiprią moterį*, Murad N. *Paskutinė mergina*, Cahalan S. *Liepsnojančios smegenys* Vujicic N. *Nesustabdomas*, Jakubavičienė I. *Duetas*, Eidintas A. *Ieškok Maskvos sfinkso*, Narmontaitė N. *Aktoriai, režisieriai ir studentai*, Šmigelskas V. *10000 kilometrų per Rusiją*.

Psichologinė literatūra: Sinelnikov V. *Mylėk ligą savo*, Matulaitė A. *Žali sausainiai*, Forward S. *Toksiški tėvai*, Murauskienė R. *(Ne) tobulos mamos užrašai*, Chapman G. *Penkios meilės kalbos*, Syed M. *Juodosios dėžės metodas*, Niimi Longhurst E. *Japonizmas*, Jean Shinoda Bolen *Psichologijos Dao*, Gadeckij O. *Likimo dėsniai, arba Trys žingsniai į laimę ir sėkmę*.

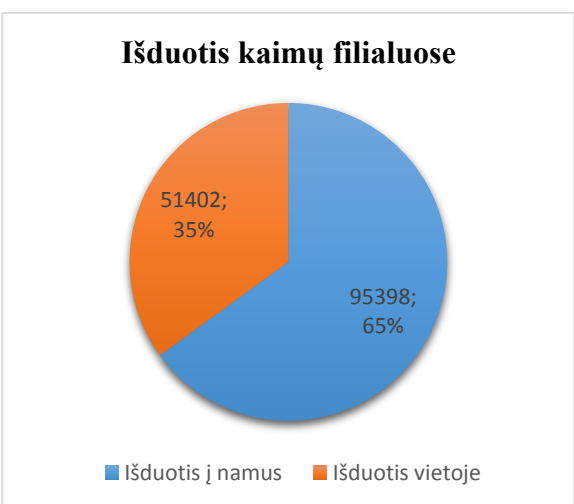
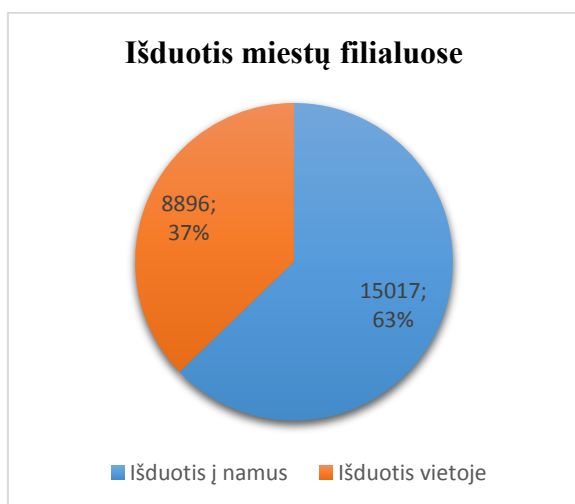
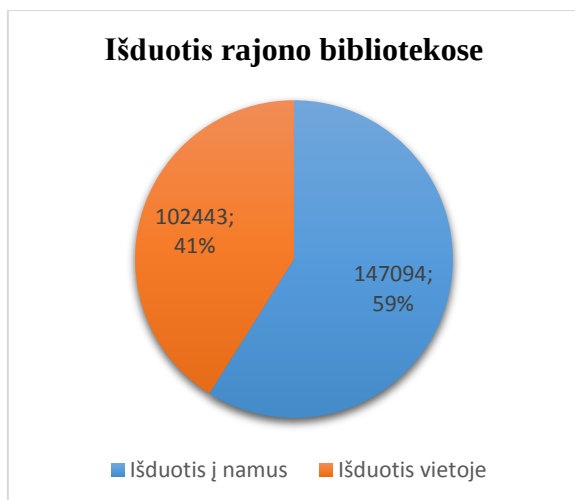
Kelionių knygos: Juonytė Ž. *Izraelis ir jo žmonės*, Mayes F. *Po Toskanos saule*, Matulionytė R. *Kerintis Iranas*, Kaminskienė A. *Bavarija*, Rutė I. *Išskirtinės kelionės*, Oxenreider T. *Pasaulyje kaip namie*, Zaleckaitė A. *Barselona*, Steikūnaitė G. *Palestina*, Šalna R. *Kelionių razinos*. Istorinė literatūra: Jonathan Mayo Emma Craige *Hitleris*, Kulikauskas G. *Apelsinų kontrabanda*, Nasvytytė U. *Apie pulką ir mergelę*, Solonin M. *1941-birželis*, Wittman R. K. *Velnio dienoraštis*,

Hoffmann J. *Vlasovas prieš Staliną*, Adolfas Ramanauskas-Vanagas *Partizanų gretose*, Ohler N. *Narkotikai ir Trečiasis reichas*, Bešanov V. *Kruvina raudonoji armija* Suvorovas V. *Prieš visus*.

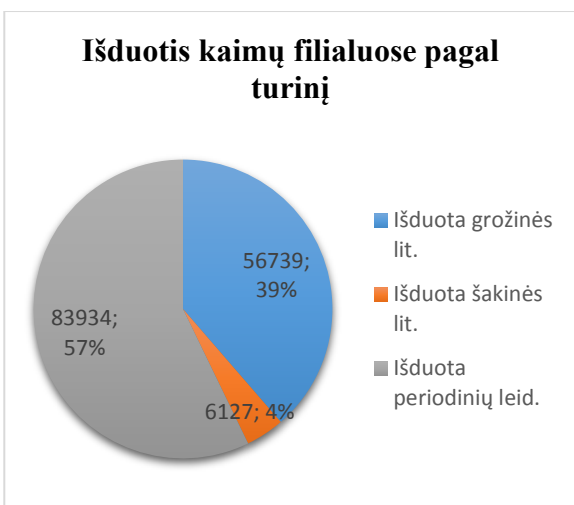
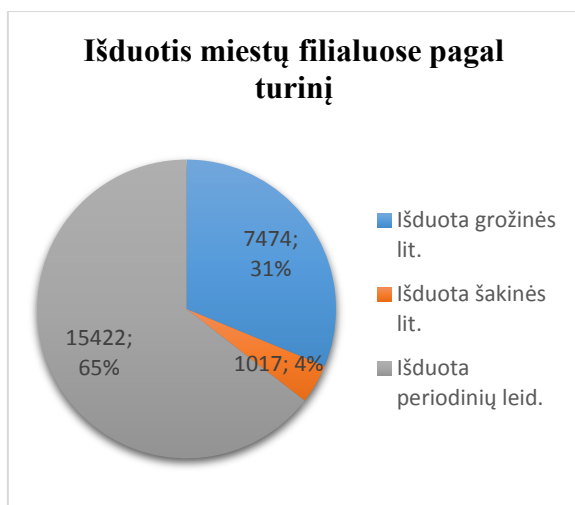
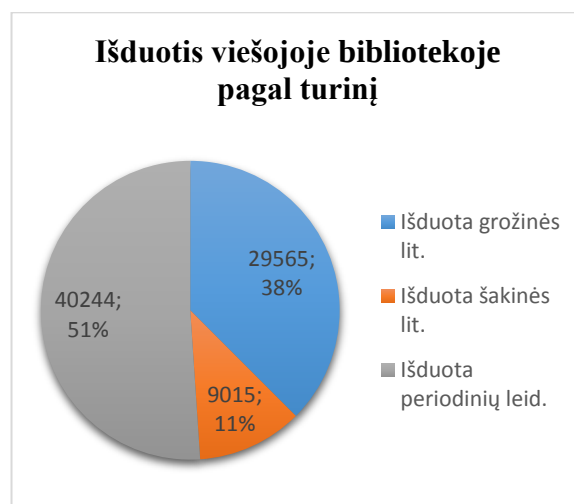
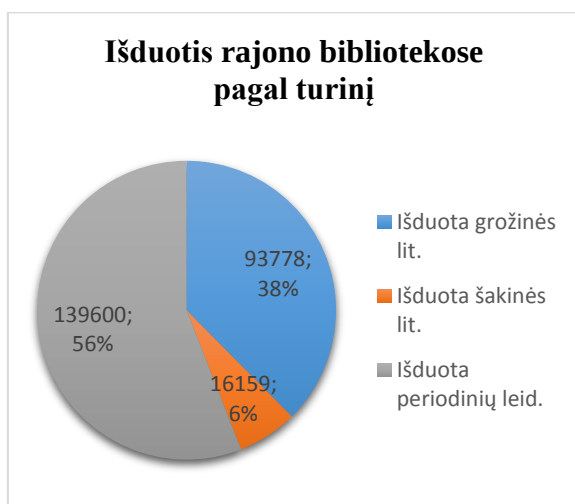
Skaitytojai 2018 m. ypatingai mėgo psichologines knygas, dramatiškas istorijas, paslaptingus detektyvus, garsių žmonių biografijas, kelionių po tolimus kraštus knygas, emigrantų patirties aprašymus, knygas apie sveiką gyvenimą, meną.

Rajono bibliotekose didžiąją dalį išduoties sudaro išduotis į namus. Tik Viešojoje bibliotekoje daugiau skaitoma vietoje. Lyginant su praėjusiais metais visose bibliotekose išaugo išduotis vietoje.

- Rajono bibliotekose išduotis į namus – 147 094, lyginant su praėjusiais metais sumažėjo (-8 452), vietoje – 102 443, lyginant su praėjusiais metais daugiau (+7 827);
- ✓ Viešojoje bibliotekoje išduotis į namus – 36 679 (-1726), vietoje – 42 145 (+119);
- ✓ Miestų filialuose išduotis į namus – 15 017 (-2472), vietoje – 8 896 (+1265);
- ✓ Kaimų filialuose išduotis į namus – 95 398 (-4 254), vietoje – 51 402 (+6443).

	Grožinės literatūros	%	Šakinės literatūros	%	Periodiniai leidiniai	%
Rajono bibliotekose	93 778	38	16 159	6	139 600	56
Viešojoje bibliotekoje	29 565	38	9 015	11	40 244	51
Miestų filialuose	7 474	31	1 017	4	15 422	65
Kaimų filialuose	56 739	39	6 127	4	83 934	57

3.6. Skaitomumas

Bibliotekos	Skaitomumas					
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	29,9	29,0	29,7	29,7	29,1	31,2
Viešojoje bibliotekoje	28,0	28,2	29,4	29,6	28,4	29,0
Miestų filialuose	24,7	24,0	23,6	24,4	25,1	29,1
Kaimų filialuose	32,2	30,7	31,3	30,9	30,4	32,8

Skaitomumas rajono bibliotekose lyginant su praėjusiais metais padidėjo (+0,9). Skaitomumo rodikliai padidėjo miestų filialuose (+0,7) ir kaimų filialuose (+1,5), nežymiai sumažėjo Viešojoje bibliotekoje (-0,2). Aukščiausias skaitomumo rodiklis Budrių filiale – 58,0, Kurklių filiale

– 48,9, Andrioniškio filiale – 47,0. Žemiausias skaitomumo rodiklis Viešintų filiale – 17,1, Kavarsko filiale – 17,4, Vaitkūnų filiale – 23,0.

3.7. Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius

	Darbo vietų skaičius vartotojams				Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius darbuotojams
	Iš viso	Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius			
		Iš viso	Prijungtų prie tinklo	Su interneto prieiga	
Rajono bibliotekose	321	96	96	96	53
Viešojoje bibliotekoje	52	19	19	19	26
Miestų filialuose	31	9	9	9	4
Kaimų filialuose	238	68	68	68	23

3.8. Vartotojų mokymas

Nuo 2009 m. lapkričio mėn. Viešojoje bibliotekoje buvo organizuojami grupiniai kompiuterinio raštingumo pradmenų kursai. Jau pora metų grupės nebesusidarydavo, todėl konsultuojami ir apmokami buvo pavieniai vartotojai. Gyventojų, pateikusių skaitmeninio raštingumo užklausas apskaita pildyta „3erdve.lt“ svetainėje Gyventojų mokymo ir konsultavimo apskaitos lentelėje. Mokymų trukmė valandomis 1 483, lyginant su praėjusiais metais (+1 001). Viešojoje bibliotekoje mokymams skirta 141 val. (+24). Miestų filialuose mokymų trukmė – 288 val. (+192) ir kaimų filialuose – 1 054 val. (+785).

Iš viso rajone apmokytas ir konsultuotas 891 gyventojas, iš to skaičiaus: gyventojų dalyvavusių mokomuosiuose renginiuose skaičius – 210, gyventojų skaičius pateikusių skaitmeninio raštingumo užklausas – 681.

2018 m. Bibliotekos skaitytojai buvo mokomi naudotis LIBIS suvestiniu katalogu: ieškoti, užsisakyti, prasitęsti ir rezervuoti leidinius. Mokomi naudotis Nacionalinės bibliografijos duomenų baze, ir prenumeruojamomis duomenų bazėmis. Nacionalinės bibliotekų savaitės metu J. Biliūno gimnazijos gimnazistams buvo pravedti elektroninių paslaugų mokymai.

Daugelis interneto vartotojų, ypač vyresnio amžiaus, neturi kompiuterio namuose, todėl, atėję į biblioteką, gauna informaciją ir praktinę pagalbą, kurios jiems reikia. Vyko konsultacijos: darbo paieška, skelbimų įkėlimas į nemokamus portalus, cv rašymas, prisijungimas prie el. valdžios vartų, svetainės „manogile.lt“, mokesčių mokėjimas internete ir t. t. Buvo mokoma naudotis internetu: darbo paieška, socialinio tinklapio FACEBOOK paskyros kūrimas, kontaktų pridėjimas paskyroje, nuotraukų talpinimas, el. pašto slaptažodžio keitimas, gautųjų dokumentų peržiūra ir naujų siuntimas. Nemaža dalis vartotojų kreipėsi prašydami redaguoti tekstą Microsoft Word programa, įkelti paveikslėlius, diagramas, nuotraukas. Lankytojai pageidavo skenavimo paslaugų persiunčiant duomenis į el. paštą arba perkeltiant į USB atmintinę.

2018 m. Biblioteka prisijungė prie projekto „Prisijungusi Lietuva“. Projektu siekiama skatinti Lietuvos gyventojus įgyti reikalingų įgūdžių efektyviai, įvairiapusiškai, saugiai ir atsakingai

naudotis internetu, į šias veiklas įtraukiant vietos bendruomenes. Projektą įgyvendina informacinės visuomenės plėtros komitetas prie susisiekimo ministerijos kartu su partneriais: asociacija „Lengvas į ateitį“, LR ryšių reguliavimo tarnyba, LNMMB, LR vidaus reikalų ministerija. Lapkričio 5-9 dienomis Biblioteka dalyvavo pirmoje teminėje akcijoje „Senjorų dienos internete“. Kiekvieną dieną internetu buvo transliuojamos įvairios veiklos: laisvalaikio informacija internete, E. saugumas, E. sveikata, E. pirkiniai, E. paslaugos, Bendravimas internetu. Sukviesti vyresnio amžiaus žmonės, daugiausiai Anykščių III amžiaus universiteto dalyviai, kurie sužinojo, kokie naudojimosi internetu privalumai bei turėjo galimybę įgyti naujų praktinių žinių. Akcijoje „Senjorų dienos internete“ dalyvavo 63 dalyviai. <http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/3771-senjoru-dienos-internete-2018-renginiai>

3.9. Prieiga ir sąlygos

Viešosios bibliotekos darbo laikas, kai vartotojai galėjo naudotis bibliotekos paslaugomis, pirmadieniais – penktadieniais nuo 9.00 val. iki 18.00 val., šeštadieniais nuo 8.30 val. iki 16.00 val. Biblioteka dirbo vidutiniškai 57 val. per savaitę, 303 dienas per metus. Filialų darbo laikas nevienodas, atsižvelgiama į vietos gyventojų pageidavimus. Filialai dirbo 5 dienas per savaitę, 251 dieną per metus. Vidutinis darbo valandų skaičius per savaitę 40 val.. 10 filialų dirbo ne pilną darbo dieną. Knygų (dokumentų) grąžinimo įrenginiu (DGI), esančiu išorėje, per metus knygas ir žurnalus grąžino 409 abonentai, lyginant su praėjusiais metais (+1) daugiau. Tai patogus būdas grąžinti knygas, kai biblioteka nedirba. Abonemento knygų savitarnos grąžinimo-išdavimo įranga per metus naudojosi 603 skaitytojai, (-55). Šis rodiklis sumažėjo, nes pirmą pusmetį neveikė savitarnos įrenginys (perdegė monitorius).

3.10. TBA aptarnavimas

2018 m. TBA paslaugomis naudojosi tarnautojai.

- Abonentų skaičius – 6,
 - Išsiųsta užsakymų – 21,
 - Gauta dokumentų – 21,
- iš jų: originalų – 8, kopijų – 13.

Užsakytos knygos: Yancey P. *Kur Dievas, kai skauda*, Sakalauskas G. *Įvadas į empirinę kriminologiją*, Tribolė E., Resch E. *Intuityvus valgymas*, Korosteliovas P. N. *Tirpalų ruošimas analizinės chemijos darbams*, Urbanavičius B. *Liaudies keršytojai: iš partizanų atsiminimų*, *Gilgamešo epas*, Laginas L. *Senis Chotabyčius*, Makušinskis K. *Dvejetas tokių, kur mėnulį pavogė*. Straipsnių kopijos atsiųstos iš žurnalų: „Nemunas“, „Pozicija“, „Moksleivis“, „Švyturys“, „Pasaulis ir tiesa“, „Laikas ir įvykiai“.

3.11. Mokamos paslaugos

Mokamos paslaugos gyventojams teikiamos, vadovaujantis Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. 1-TS-177 patvirtintu sąrašu ir įkainiais.

Mokamas paslaugas teikia tiek Viešoji biblioteka, tiek filialai. Populiariausia paslauga – dokumentų kopijavimas ir skenavimas. Už mokamas paslaugas 2018 m. viso gauta – 3 567 €. (-245 €).

Iš to skaičiaus:

- Dokumentų kopijavimas ir skenavimas – 1 945,19 €;
- Skaitytojų bilieto įsigijimas – 453,32 €;
- Trumpalaikė turto nuoma – 1 121,27 €;
- TBA paslaugos ir faksogramos – 20,45 €;
- Kitos paslaugos – 27,13 €.

3.12. Renginiai

Bibliotekos	Viso renginių			
	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	1 236	1 225	1 274	1 243
Viešojoje bibliotekoje	253	254	244	288
Miestų filialuose	112	105	100	105
Kaimų filialuose	871	866	930	850

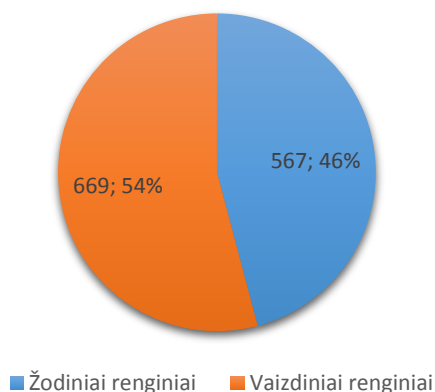
2018 m. bibliotekose suorganizuoti 1 236 renginiai, lyginant su praėjusiais metais (+11). Viešojoje bibliotekoje suorganizuota (-1) renginiu mažiau. Miestų filialuose daugiau (+7), kaimų filialuose – daugiau (+5). Tikslas organizuoti renginius atsižvelgiant ne į kiekybinį renginių skaičių, o į kokybę.

Bibliotekos	Žodinių				Vaizdinių			
	2018	2017	2016	2015	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	567	531	558	532	669	694	716	711
Viešojoje bibliotekoje	160	143	118	128	93	111	126	160
Miestų filialuose	35	29	30	22	77	76	70	83
Kaimų filialuose	372	359	410	382	499	507	520	468

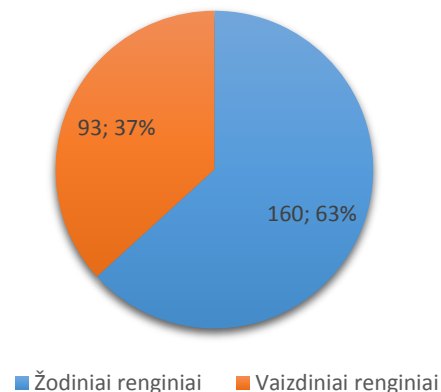
Žodinių renginių rajono bibliotekose, lyginant su praėjusiais metais suorganizuota daugiau (+36), viešojoje bibliotekoje (+17), miestų filialuose (+6), kaimų filialuose (+13).

Vaizdinių renginių rajono bibliotekose, lyginant su praėjusiais metais suorganizuota mažiau (-25), mažiau ir viešojoje bibliotekoje (-18) ir kaimų filialuose (-8). Vienu daugiau miestų filialuose.

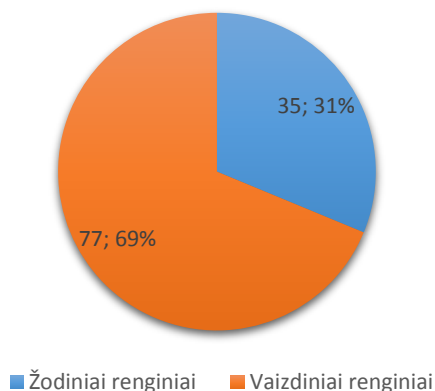
Renginiai rajono bibliotekose

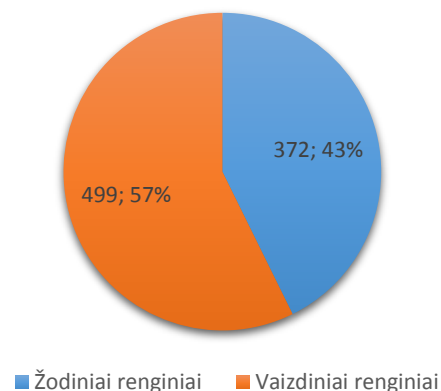
Renginiai viešojoje bibliotekoje

Renginiai miestų filialuose

Renginiai kaimų filialuose

Renginiai – operatyvi bibliotekos ir knygos populiarinimo forma. Ataskaitiniais metais rajono bibliotekose organizuoti renginiai, skirti populiarinti knygą, skaitymą, paminėti iškilių asmenybių, kraštiečių sukaktis, įsimintinus įvykius ir datas. Ypatingas dėmesys buvo skirtas Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio metams. Renginiais minėjome ir LR Seimo nutarimu paskelbtus Vydūno metus, Adolfo Ramanausko-Vanago metus, Simono Daukanto ir Tėvo Stanislovo metus ir kt. Viešojoje bibliotekoje ir filialuose organizuoti renginiai Nacionalinei Lietuvos bibliotekų savaitei, Šiaurės šalių bibliotekų savaitei. Organizuotos 5 interneto transliacijos gyventojams, kuriose apsilankė 67 lankytojai.

➤ **Tradiciniai Anykščių L. ir S. Didžiulių viešosios bibliotekos renginiai:**

- ✓ Kiekvienais metais paskutinį vasario penktadienį Anykščių literatų klubas „Marčiupys“ Bibliotekoje organizuoja tradicinius naktinius poezijos skaitymus. 2018 m. tema - „Šimtas poetiškų žodžių Lietuvos šimtmečiui“. Į skaitymus atvyko gausus būrys svečių iš Ukmergės, Kėdainių, Jonavos, Kupiškio, Panevėžio, Biržų, Pasvalio rajonų literatų klubų. Šventiniame vakare dalyvavo ir Anykščių rajono meras Kęstutis Tubis, kuris susirinkusiems perskaitė Maironio eilėraštį. Literatų skaitomas eiles lydėjo saksofonininko Aurimo Matelio atliekami

kūriniai. Vakaro metu Aldona Širvinskienė pristatė savo naujai išleista knygą „Žydintys sparnai“.

- ✓ Kovo 16 d., minint Knygnešio dieną, Bibliotekos darbuotojams buvo pristatyta A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialiniame muziejuje saugoma bibliofilo Stanislovo Didžiulio (1850–1927) asmeninė biblioteka. Ją pristatė muziejaus direktorius Antanas Verbickas ir muziejininkė, vyriausioji fondų saugotoja Rasa Bražėnaitė. Biblioteka, kurią S. Didžiulis pradėjo kaupti 1870 m., užima svarbią vietą Lietuvos knygos kultūros istorijoje. Bibliofilas sukaupė turtingiausią lituanistikos spaudinių asmeninę biblioteką ir sugebėjo ją išsaugoti ateities kartoms. Muziejuje saugoma iš viso 86 leidiniai: 62 knygos ir 24 periodiniai leidiniai. Juos 1958–1960 m. muziejus įsigijo iš privačių asmenų. Seniausia muziejuje saugoma knyga – „Bayki i przypowiesci Ignaciego Krasickiego“ (1830 m.), vėliausias leidinys – žurnalas „Russkoje bogatstvo“ (1918 m.). S. Didžiulis knygas ženklino – kai kuriose matomi ekslibrisai ir antspaudai, kitose knygose yra dukters A. Didžiulytės-Kazanavičienės įrašai. Seniausios ir vertingiausios 15 knygų yra restauruotos. Bibliotekininkai savo ruožtu pristatė pačių gamintus patiekalus pagal L. Didžiulienės-Žmonos receptus, pateiktus jos 1893 metų knygoje „Lietuvos gospadinė, arba Pamokinimai kaip prigulinčiai suvartoti Dievo dovanas“ (1904 m.).
- ✓ Balandžio 23–30 dienomis jau 18-tą kartą paminėta Lietuvos bibliotekininkų draugijos inicijuojama Nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitė, kurios tema buvo „Kartu mes kuriame ateitį“. Jos metu organizuotas kelionių prisiminimų vakaras-susitikimas „Pakeliaukime po Balį ir Singapūrą su anykštėne Ledina Kaladiene“. Aistringa keliautoja pademonstravo daug filmuotų kelionės epizodų, pasidalino įspūdžiais iš egzotiškų šalių. Šios savaitės metu vyko renginys „Mano plokštelė“. Bibliotekos aptarnavimo skyriuje esančioje Fonotekoje melomanas Raimundas Guobis pristatė „The Beatles“ 1962–1966 m. rinkinį „The Red Album“. Į renginį atėjo tie, kurie užaugo su bitlų muzika, kurie iki šiol klauso vinilinių plokštelių ir turi savas kolekcijas.
- ✓ Balandžio 26-osios vakarą Bibliotekoje įvyko rašytojo ir žurnalisto Dailiaus Dargio naujos knygos „Kriminalinė Agurkinių odisėja“ pristatymas. Tai jau septinta D. Dargio knyga apie Lietuvos nusikalstamą pasaulį ir pirmoji Lietuvos narkokronika. Susitikimo metu autorius pristatė ne tik naujausią knygą, bet trumpai papasakojo ir apie ankstesnes savo knygas. D. Dargis savo informatyvų pasakojimą papildė ne tik fotografijomis, bet ir filmuota, viešai nepublikuota vaizdo medžiaga.
- ✓ Gegužės 7 d. bibliotekos salėje vyko Panevėžio Kraštotyros muziejaus edukacinė pamoka „Nuo piemenėlio iki muzikontelio“ skirta Europos dienai paminėti.

- ✓ Gegužės 17 d. įvyko Bibliotekos organizuotas naktinis žygis „Ramsty ažuolo seno...“, kuris buvo skirtas Europos dienai paminėti. Į žygį pėsčiomis Elmės kraštovaizdžio draustiniu leidosi lietaus nepabūgę anykštėnai ir miesto svečiai. Kartu įveikta 17 kilometrų. Žygio dalyviai pakeliui aplankė daugeliui mažai žinomą trijų sodybų Paelmio kaimą ir mistiškąjį Paelmio akmenį. Toliau žygeiviai keliavo iki užburiančio Elmės šešiakamienio ažuolo. Atkeliavusius į netoliese esančią sodybą tame pačiame Paelmio kaime, prie Elmos upelio, žygeivius pasitiko ant laužo garuojantis didžiulis puodas gardžios sriubos. Po kelionės Elmės kraštovaizdžio draustiniu ir pakeliui įveiktų kliūčių jėgas padėjo atgauti skautiška vakarienė. Visiems smagiai besišnekučiuojant laužo žarijose iškepė bulvės ir ant grotelių sušilo sūris.
- ✓ Liepos 20-22 dienomis Anykščiuose vyko kasmetinė Anykščių miesto šventė, kurios metu ant Viešosios bibliotekos sienos buvo pritvirtinta atminimo lenta skirta fotografui Izidoriui Girčiui atmininti. Ji buvo įrengta Vilniaus anykštėnų sambūrio ir jo vadovės Reginos Smetonaitės iniciatyva. Atminimo lentelės meninio sprendimo-projekto autorius – ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje garsus metalo skulptorius, medalininkas, metalo meistras Jonas Žukas. Senosios fotografijos mėgėja, teisininkė Irma Randakevičienė, prieš penkerius metus susidomėjusi fotografu, perdavė Izidoriaus Girčio suskaitmenintą nuotraukų archyvą bibliotekai. Bibliotekoje saugomas visas I. Girčio foto negatyvų archyvas (apie 60 tūkst. kadru). Tad atidengti atminimo lentą ir buvo patikėta I. Randakevičienei bei rajono merui K. Tubiui. Anykštėnas Petras Nazarovas bibliotekai padovanojo I. Girčio 1970 m. rašytą prašymą jį priimti į Vyno gamyklos fotobūrelį.
- ✓ Bibliotekos iniciatyva Anykščių miesto šventės metu organizuota kasmetinė knygų mugė į kurią atvyko 17 leidyklų atstovų. Liepos 21 d. bibliotekos terasoje buvo įrengta muzikos skaitykla, kurioje buvo galimybė klausytis vinilinių plokštelių iš gausaus bibliotekos fonotekos archyvo ir anykštėno Petro Nazarovo kolekcijos.
- ✓ Kaip ir kasmet, taip ir praėjusiais metais gruodžio mėnesio pradžioje Bibliotekoje buvo paminėta tradicinė Knygos šventė, trukusi net tris įsimintinas dienas. Pirmoji Knygos šventės diena prasidėjo spaudos fotografo Izidoriaus Girčio kūrybinės-edukacinės erdvės pristatymu anykštėnams. Renginio metu pristatyta erdvės koncepcija, o tarp susirinkusių svečių užsimezgė įdomios diskusijos. Muziejaus ekspoziciją papildė anykštėnė Genovaitė Puzinienė, perdavusi iš garsaus fotografo rankų prieš beveik 40 metų gautą fotoaparata.
- ✓ Pirmąją Knygos šventės dieną vainikavo jaukus padėkos vakaras, kurio metu, pažymint Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį, apdovanoti šimtas aktyviausiai skaitančių bibliotekos bičiulių. Jiems įteiktos padėkos ir simbolinės molinės pelėdos. Bibliotekos dovana knygos bičiuliams – trijų jaunų muzikantų grupės „Smetonos ūsai“ koncertas. Grupė atliko praėjusio

šimtmečio pradžioje skambėjusias melodijas: polkas, valsus, fokstrotus ir figūrinius šokius, kuriuos susirinkę svečiai galėjo sušokti ir patys.

- ✓ Gruodžio 7 d. Bibliotekoje įvyko Anykščių rajono savivaldybės Antano Baranausko literatūrinės premijos įteikimo ceremonija. Už knygą „Lėtojo laiko akys“ premija įteikta Vladui Braziūnui. V. Braziūnas Lietuvos rašytojų sąjungos, Lietuvių PEN centro narys.

➤ **Susitikimai su knygų autoriais:**

- ✓ Teatro ir kino aktorius, režisierius, LR Seimo narys, rašytojas Robertas Šarknickas Bibliotekoje sausio mėnesį pristatė savo pirmąją knygą „Šarkos sielos šauksmas“. Tai autobiografinis pasakojimas apie berniuką, kuris keliauja per internatus ir globėjų namus, patiria nepasotinamą artumo ir švelnumo ilgesį. Gausiai susirinkusiems žiūrovams Robertas atvira širdimi papasakojo sukrečiančią savo istoriją, vedžiodamas skaudžiais vaikystės ir paauglystės prisiminimų keliais.
- ✓ Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla praėjusiais metais išleido rašytojos Aldonos Ruseckaitės biografinį romaną „Dūžtančios formos“, pasakojantį apie jauniausią lietuvių literatūros klasiką, poetą Vytautą Mačernį (1921–1944). Balandžio 17-ąją Bibliotekoje vyko šios knygos sutiktuvės, kuriose dalyvavo knygos autorė, knygos ištraukas skaitė aktorė Daiva Škelevaitė, o anykštėnas Julius Jakubėnas skaitė V. Mačernio poeziją.
- ✓ Balandžio 19-osios vakarą įvyko garsiojo Lietuvos gamtininko, fotografo ir rašytojo Selemono Paltanavičiaus sudarytos knygos „Nemunu per Lietuvą“ pristatymas. Renginio pradžioje anykštėnių dainų ratas „Suteku“ (vadovė Daiva Diržienė) svečiams sudainavo dvi lietuvių liaudies dainas. S. Paltanavičių kalbino leidyklos „Terra Publica“ direktorė Danguolė Kondratienė.
- ✓ Gegužės 4-ąją Bibliotekoje istorikas, politikas Arvydas Anušauskas pristatė savo knygą „Prezidento žvalgas: du gyvenimai“. Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos išleistoje A. Anušausko knygoje „Prezidento žvalgas: du gyvenimai“ pasakojama apie 1919 m. Lietuvos savanorį Albiną Čiuodedrį (1898–1965). Tai buvo tas žmogus, kuris ne tik vadovavo prezidento A. Smetonos apsaugai 1934–1940 metais, bet ir pirmąją okupacijos dieną (1940 m. birželio 15 d.) kartu su kitu Lietuvos kariuomenės kūrėju savanoriu pervedė prezidentą per Lieponos upelį į Vokietiją.
- ✓ Gegužės 24 d. Bibliotekoje savo knygą „99 metai po įvykio“ pristatė prof. Liudas Mažylis.
- ✓ Birželio 1-osios vakarą Anykščių „black metal“ grupės „Dissimulation“ būgnininkas ir grupės siela Dainius Žičkus (Stabmeldys) anykštėnų publikai pristatė savo šviežiai išleistą knygą „Stabmeldžio memuarai“. Knyga skaitytojams pristatyta sausakimšoje Bibliotekos salėje.

- ✓ Bendradarbiaujant su Anykščių menų centru liepos 17 d. suorganizuotas išskirtinės Rimanto Povilo Vanago knygos „Avižienio algoritmas ir kiti neramūs ritmai“ pristatymas, kuriame dalyvavo knygos autorius ir knygos herojus prof. A. A. Avižienis, renginį vedė lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja ekspertė Dangira Nefienė. Renginys vyko Anykščių koplyčioje-Pasaulio anykštėnų kūrybos centre.
 - ✓ Rugpjūčio 17 d. festivalio PURPURINIS VAKARAS metu vyko susitikimas su poete Dalia Saukaityte ir jos knygos „Purpurinis vakaras“ pristatymas.
 - ✓ Rugšėjo 19 d. Bibliotekoje įvyko susitikimas su filosofu, Atgimimo Sąjūdžio pirmeiviu, rašytoju ir publicistu, kandidatu į Lietuvos respublikos prezidentus Arvydu Juozaičiu. Renginyje buvo pristatyta jo naujausia knyga „Tėvynės tuštėjimo metas. 2000–2017 metai“, kalbėta apie mūsų likimo savojoje Tėvynėje iššūkius.
 - ✓ Spalio 11 d. Bibliotekoje vyko knygos „Lietuvos Respublikos šimtmečio didieji (1918-2018). Politinės asmenybės“ pristatymas ir susitikimas su knygos autore, nenuilstančia mokslininke, aktyvia lietuvių puoselėtoja prof. Ona Brazauskaite-Voveriene.
 - ✓ Spalio 12 d. Bibliotekoje vyko šachmatininkės, didmeistrės, Seimo narės Viktorijos Čmilytės-Nielsen autobiografinės knygos „Tarp juoda ir balta“ pristatymas. Susirinkę renginio dalyviai galėjo išgirsti pasakojimą apie šachmatininkės karjerą šiame sunkiame, atrodytų labai vyriškame, sporte. Viktorija mielai atsakinėjo į klausimus apie savo vaikystę, skaudžius pralaimėjimus ir lemiamas pergales, apie tai, ką jai davė šachmatai. Po knygos pristatymo šachmatininkė V. Čmilytė-Nielsen žaidė simultaną su 18 šachmatininkų mėgėjų. Po dviejų valandų atkaklios kovos 15 partijų didmeistrė laimėjo, 2 pralaimėjo ir 1 sužaidė lygiosiomis.
 - ✓ Spalio 25 d. Bibliotekoje vyko susitikimas su Paryžiuje gyvenančiu lietuvių prozininku, vertėju, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatu Valdu Papieviu. Rašytoją vakaro metu kalbino kultūros istorikas doc. dr. Darius Kuolys. Rašytojas nuoširdžiai pasakojo apie kūrybą ir gyvenimą, Paryžiuje patirtus išgyvenimus, apie praėjusiais metais pasirodžiusį, bet prieš 30 metų parašytą romaną „Brydė“, taip pat daug kartų buvo prisimintas ir romanas „Odilė, arba Oro uostų vienatvė“.
 - ✓ Bibliotekoje vyko susitikimas su knygos „Anykščių krašto kryždirbystė: mediniai paminklai“ autore menotyrininke Jolanta Zabulyte. Į naujos knygos sutiktuves susirinkę anykštėnai išlausė menotyrininkės pasakojimo apie knygoje aprašytus Anykščių krašto kryžius, išlikusius Anykščių rajone nuo XIX a. iki šių dienų.
- **Kiti renginiai:**
- ✓ Rudens-žiemos ir žiemos-pavasario sezono „Auksinio proto“ žaidimai. Suorganizuoti 32 žaidimai.

- ✓ Bendradarbiaujant su „Anykščių naujų vėjų bendruomene“ suorganizuoti 3 sezoniniai blusturgiai, kurių metu populiarinami ir knygų mainai.
- ✓ Bendradarbiaujant su „Anykščių naujų vėjų bendruomene“ suorganizuota Gatvės muzikos diena Anykščiuose. Pasirūpinta renginiui reikalinga aparatūra, dalyviu paieška ir savanoriu sutelkimu, viešinimu.
- ✓ Organizuotas nuotraukų konkursas „Šimtmetis Anykščiuose“. Tai įsimintiniausių ir gražiausių Valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo Anykščiuose akimirų, užfiksuotų nuotraukose, konkursas. Buvo renkama gražiausia užfiksuota akimirka, kuri panaudota knygos „Lietuvos istorija kiekvienam“ iliustravimui.
- ✓ Vasario 28 d. Bibliotekoje įvyko Nacionalinio konkurso „Lietuvos istorijos žinovas“ I etapas. Konkursas skirtas Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui paminėti.
- ✓ Kovo 9 d. Bibliotekoje vyko Ronaldo Reigano klubo diskusija „Šimtmečio asmenybės: Antanas Smetona“. Diskusijoje dalyvavo Atkurtos Nepriklausomos Lietuvos Konstitucinio Teismo teisėjas, Seimo narys, teisininkas dr. Stasys Šedbaras ir Istorinės Lietuvos Respublikos Prezidentūros Kaune istorikė, prezidento Antano Smetonos gyvenimo ir veiklos ekspertė dr. Ingrida Jakubavičienė.
- ✓ Balandžio 6-sios pavakarę Bibliotekoje vyko MISIJA SIBIRAS'17 pristatymas. Ekspedicijos dalyvis, anykštėnas Dovydas Žiogas pasidalino savo įspūdžiais iš įsimintinos kelionės, papasakojo apie tai kaip savo rankomis prisilietė prie gyvosios istorijos. D. Žiogas pristatė pačios „Misija Sibiras“ istoriją, ekspedicijos maršrutą, kalbėjo apie Sibiro ūkininkus, kryžių statymą.
- ✓ Balandžio 12-osios pavakarę Bibliotekoje vyko skaitovo Pauliaus Širono poezijos ir muzikos vakaras „Suėjus prie žemės ribos“, skirtas poetams, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatams Kaziui Bradūnui, Alfonsui Nykai-Niliūnui, Liūnei Sutemai ir Jonui Strielkūnui.
- ✓ Gegužės 10 d. Bibliotekoje vyko Anykščių Šv. Apaštalo evangelisto Mato bažnyčios liturginių rūbų parodos pristatymas. Pristatyme dalyvavo Kleb. dek. kan. Petras Baniulis, renginį moderavo lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja ekspertė D. Nefienė.
- ✓ Gegužės 21 – 25 dienomis Bibliotekoje „atsivėrė“ MENO PORTALAS, tai projektas skirtas vaikams ir jų tėvams (globėjams) plėtojant jų emocinį intelektą, skatinant emocinį raštingumą, kūrybiškumą ir organizuojant kokybišką šeimų laisvalaikio praleidimą. Skirtingose erdvėse, skirtinguose Lietuvos miestuose atsivėrė „portalai“ į meno, kūrybiškumo, fantazijų, emocijų pasaulius, kurie buvo papildyti ikimokyklinio amžiaus vaikų (3-6 m.) darbais. Kiekvienoje lokacijoje, kurioje atsivėrė „portalas“ edukacijų dalyviai buvo kviečiami atskleisti savo vaizduotę, pademonstruoti savo fantazijos beribiškumą ir savo kūriniais prisidėti prie ekspozicijos augimo. „KALTŪNO“ komandos sukurti objektai ir instaliacijos susiliejo su

vaikų vaizduojamais ir įsivaizduojamais ateities pasauliais, fantastiniais gyvūnais, robotais, kosmoso platybėmis, šeimos santykiais dabar ir ateityje, ir dar daugeliu kitų dalykų nukelia į spalvingą ateitį ir priverčia nusišypsoti.

- ✓ Birželio 9 d. Anykščių Dainuvos slėnyje įvyko pirmas Lietuvoje festivalis vaikams ir jaunimui po atviru dangumi „Nuotykių tęsiasi!“ Daugiau nei 400 iš įvairių šalies miestų suvažiavusių šventės dalyvių pasinėrė į vasaros pramogų sūkurį. Teatro ir cirko pasirodymai, susitikimai su rašytojais, kūrybinės dirbtuvės su iliustruotojais, pasakojimų kūrimo žaidimai, iš Hario Poterio knygų atkeliavusios kvidičio rungtynės – iš viso daugiau nei trisdešimt skirtingų veiklų, kuriose galėjo dalyvauti įvairaus amžiaus vaikai, paaugliai ir suaugusieji.
- ✓ Liepos 1 d. Bibliotekoje buvo suorganizuota neformali diskusija, kurios metu miestelėnai ir Anykščių naujų vėjų bendruomenės nariai mielai bendravo su Lietuvoje studijuojančiais studentais iš Indijos ir Angolos, projekto „Būkim pažįstami“ dalyviai. Renginio metu svečiai pristatė savo šalių nacionalines šventes ir tradicijas, dalinosi patirtimi.
- ✓ Biblioteka prisidėjo prie Anykščių miesto tradicinių renginių „Obuolinės“ ir „Turizmo naktis organizavimo“. Rugsėjo 22 d. Turizmo nakties metu suorganizuotas stalo žaidimų vakaras su ypač kūrybinga „Vienaragis.LT“ stalo žaidimų kūrėjų komanda.
- ✓ Spalio 10 dieną Anykščių krašto publicistas, prozininkas, poetas, Lietuvos rašytojų sąjungos narys R. P. Vanagas minėjo jubiliejinę 70-mečio sukaktį. Vakaro metu skambėjo ištraukos iš rašytojo kūrybos, savo fortepijonines improvizacijas rašytojui dovanojo muzikos pedagogas, fortepijono mokytojas Balys Meldaikis. Renginio metu Jubiliatą kalbino Rašytojų sąjungos Kauno skyriaus pirmininkas poetas Vidmantas Kiaušas-Elmiškis.
- ✓ Spalio 19 d. Bibliotekoje vyko susitikimas su projekto „Misija Sibiras“ dalyviais. 2018 m. „Misija Sibiras'18“ vyko į Kazachstano Respubliką, kur tvarkė istorines vietas Karagandos, Balchašo bei Džezkazgano apylinkėse. Ekspedicijoje dalyvavo dvidešimt keturi „Misija Sibiras“ savanoriai, o trys iš jų – Aistė, Juras ir Antanas atvyko į Anykščius. Jaunuoliai trumpai priminė koks šio projekto tikslas, supažindino su galimybėmis tapti ekspedicijos nariais, kokie darbai buvo nuveikti, be to, parodė nuotraukas, kuriose įamžintos įsimintiniausios ir prasmingiausios akimirkos.
- ✓ Lapkričio 8 d. Bibliotekoje vyko diskusija su prof. dr. Boguslavu Gruževskiu, kurios tema: „Socialinis jautrumas: šelpiti ar investuoti?“.
- ✓ Lapkričio 16 d. Anykščiuose lankėsi Seimo narys NSGK pirmininkas Vytautas Bakas, kuris kvietė į diskusiją tema – „Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto atliktas parlamentinis politinės korupcijos tyrimas, išvados ir siūlymai“.
- ✓ Lapkričio 23-24 dienomis bibliotekoje vyko aktoriaus ir režisieriaus Pauliaus Markevičiaus kamerinis spektaklis dviem žiūrovams, sukurtas remiantis prancūzų rašytojo, filosofo, Nobelio

premijos laureato Albero Kamiu biografijos ir kūrybos motyvais. „Alberai, WRU?“ – istorija apie ieškančią, besiblaškančią, daug patiriančią ir nusiviliančią jaunuolį.

➤ **Filosofinės paskaitos:**

Bendradarbiaujant su jaunuoju filosofu, anykštėnu Adu Diržiu, per 2018 m. sėkmingai suorganizuotos 4 išskirtinės atviros paskaitos, skirtos filosofijos ir mokslo populiarinimui.

- ✓ Filosofo, Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojo dr. Viktoro Bachmetjevo paskaita: „Ko mus šiandien gali pamokyti Emmanuelis Levinas?“ Paskaitoje aptartas vienas žymiausių ir prieštaringiausių Levino teiginių, skelbiantis, kad aš privalau prisiimti absoliučią ir besąlyginę atsakomybę už kitą asmenį – kuo paremtas šis teiginys ir kokias pasekmes jis turi šiuolaikiniam žmogui.
- ✓ Dr. Jurgos Jonutytės paskaita „Sava ir svetima vieta. Naujieji pokariniai vilniečiai ir jų pasakojimai“ – antropologinio ir filosofinio tyrimo apie tai, kaip vieta keičia žmogų ir žmogus vietą, pristatymas.
- ✓ Lektoriaus Justo Petronio paskaita „Kaip dorotis su niekalais?“. Kas yra niekalai, kodėl tai nėra melas, o juo labiau tiesa. Justas Petronis studijavo analitinės krypties filosofiją Lietuvoje ir Belgijoje. Šiuo metu jis dirba miesto transportą apjungiančios mobiliosios programėlės „Trafi“ produkto vadovu.
- ✓ Anykštėno filosofo A. Diržio paskaita „Kita pasaulio istorija: magija amžiams bėgant“. Paskaitos apie kitą pasaulio istoriją veikėjai: magai, raganos ir kiti kerėtojai pasiklydę tamsiuose atminties pakraščiuose. Juos sutinkame sapnuose, kuriuos sapnuoja istorikai, filosofai ir poetai kuriantys ir kuriami savų vizijų. Istorija magijos pavidalu.

➤ **Veikla saviraiškos ir realizacijos erdvėje „Idėjų LABAS“:**

2018 m. erdvėje „Idėjų LABAS“ buvo bendraujama su jaunimu, derinamas apsilankymų laikas, pildomas tvarkaraštis, koordinuojamas studijos užimtumas. 35 kūrėjai erdvėje „Idėjų LABAS“ apsilankė 400 kartų. Per ataskaitinius metus suorganizuoti 4 kūrybiniai užsiėmimai.

- ✓ Lietuvos Nepriklausomybės Akto įgarsinimas.
- ✓ 2018 pavasarį „Idėjų Labe“ šeimininkavo Jono Biliūno gimnazijos moksleiviai, kurie kartu su Lietuvos nacionalinio dramos teatro režisieriumi Pauliumi Tamole įgyvendino bendrą projektą „Lietuvos vizija 2018“ – moksleiviai įrašinėjo savo istorijas ir muzikinius garso takelius.
- ✓ Kavarsko pagrindinės mokyklos šeštokai išbandė grafines planšetes, jų pagalba kurdami Kalėdinius atvirukus.
- ✓ Suorganizuoti „Abletone LIVE 9“ įrašų programos mokymai, kurių metu susirinkęs jaunimas turėjo galimybę išmokti programos subtilybių. Savo kelerių metų patirtimi dalinosi Idėjų Labo studijos veteranas, garso režisierius Rimas Juodelis.

➤ **Parodos formos ir tematika:**

Pagrindiniai tikslai – supažindinti su turtingais knygų fondais, parodyti kiek galima daugiau informacijos šaltinių. Supažindinti su rašytiniu palikimu ir šių dienų literatūros naujienomis, šiuolaikiniais rašytojais, priminti apie Lietuvos ir pasaulio asmenybes, nusipelnusias savo literatūrine kūryba, mokslinė, kultūrinė, meninė, politinė ir visuomeninė veikla. Svarbus tikslas – pažymėti Lietuvai svarbias istorines datas, įvykius, šventes, o ypač – Lietuvos valstybės 100-metį. Parodos rengtos Viešosios bibliotekos salėje, skaitykloje, abonemente, muzikos ir meno fonde, fojė, skirtos personalijų jubiliejams, teminės, literatūrinės, naujų knygų, tapybos, fotografijų, šeimos relikvijų mini ekspozicijos. Populiarios išlieka jau ketvirtus metus rengtos Šeimos relikvijų mini ekspozicijos. Per metus eksponuotos 4 anykštėnų šeimų parodos: Vestos Liepaitės-Berkmanienės ir Linos Liepaitės-Bekerienės šeimos relikvijos, Kavarskietės Ritos Ulienės šeimos relikvijos, anykštėnės Eglės Vilkončiūtės-Šenavičienės vėžlių kolekcija ir Senovinių medžio meistro įrankių kolekcija. Bibliotekoje parengta įvairių parodų. Parodos, skirtos lietuvių rašytojų jubiliejams paminėti: „Vilhelmas Storosta Vydūnas – didysis lietuvių humanistas“, 150 m. Janinos Degutytės 90-osioms gimimo metinėms – „Aš nenoriu drungno vandens“. Populiarios užsienio rašytojų parodos: apie amerikiečių rašytoją Sandrą Brown, E. M. Remarką, Levą Tolstojų, A. Kamiu. Virtuali stiklo meno paroda „Aš esu tu / You am I“. Tai socialinis meno projektas kartu su menininke Justina Kamarauskaite, pasaulinio garso stiklo menininku Mark Eckstrand. Parodoje pristatyti projekto metu kurti vaikų autoportretai, susidedantys iš trijų dalių, tai nuotraukos, piešiniai bei stiklo paveikslai, kalbantys apie tai, kaip mes atrodome. Paroda eksponuota bibliotekos fojė esančiame TV ekrane. 2018 m. muzikos ir meno tema parengta 11 parodų. Prisiminti Lietuvos talentingi, populiariūs, daug puikių vaidmenų teatre bei kine sukūrę aktoriai: E. Pleškytė, R. Staliliūnaitė, I. Gerasimavičiūtė, J. Lalas, L. Zelčius, K. Genys. Kompozitoriai: J. Indra, M. Dvarionaitė, J. Švedas, dirigentas S. Sondeckis, dainininkai: J. Miščiukaitė, M. J. Džeksonas, J. Dasenas. Nuolat atnaujinta paroda „CD ir DVD naujienos“. Teminėje parodoje „Tarptautinė šokio diena“ – leidiniai apie šokius: liaudies, sportinius, kitų tautų, baletą bei modernųjį. Parodoje „Tarptautinė architektų diena“ – knygos ir albumai apie architektūrą, projektus Lietuvoje ir pasaulyje. Ryškiausia paroda „Dieviškas balsas – Andrea Bocelli“. Rugsėjo mėnesį žymus italų dainininkas, dainų autorius, kompozitorius A. Bočelis šventė 60-metį.

➤ **Parodos salėje:**

- ✓ Šiaulių apskrities Povilo Višinskio bibliotekos fotografijų paroda „Skaityk – būk asmenybė“;
- ✓ Anykščių Šv. Apaštalo evangelisto Mato bažnyčios liturginių drabužių paroda;
- ✓ Juodojo metalo grupės „Dissimulation“ skrajučių paroda;
- ✓ Neįgaliųjų fotografijos paroda „Ypatingas grožis“;
- ✓ Mariaus Jovaišos fotografijų paroda „Neregėta Lietuva“;

- ✓ John Cornella grafikos darbų paroda;
- ✓ Liucijos Karalienės ir Lukrecijos Dūdienės fotografijų paroda „Juoda spalvota“;
- ✓ Raimondo Guobio fotografijų paroda „Svajonių Lietuvos ženklai“;
- ✓ Lietuvos roko grupės BIX lyderio Sauliaus Urbonavičiaus-Samo autorinių tapybos darbų paroda „Laikas atskleisti tikrąjį veidą“;
- ✓ Dailininkės Marijos Smirnovaitės iliustracijų, pieštų pasakų rinkiniui „Aukso kirvukas“ paroda;
- ✓ Fotografo ir keliautojo Vytauto Zinkevičiaus fotografijos darbų paroda „Žmonės eina į kalnus“.

➤ **Akcijos:**

Biblioteka jungėsi prie visoje šalyje organizuojamos pilietinės akcijos „Atmintis gyva, nes liudija“, skirtos Sausio 13-ajai – Laisvės gynėjų dienai paminėti. Taip pat vasaros metu dalyvavo akcijoje „Skaitymo iššūkis“. Aktyviai dalyvauta tiek 2017 m. ir 2018 m. respublikinėje akcijoje Knygų Kalėdos. Troškūnų filialo bibliotekininkė A. Deveikienė ataskaitinių metų sausio mėnesį buvo pakviesta į popietę-susitikimą su LR Prezidente D. Grybauskaite. Prezidentė įteikė padėką Bibliotekai už akcijos palaikymą ir draugystę. Bibliotekoje organizuotos 4 kraujo donorystės akcijos.

➤ **Darbas su savanoriais:**

- ✓ Projekto „Atrask save“ savanoriai. Per 2018 m. laikotarpį savanorystę Bibliotekoje išbandė 6 jaunuoliai: Ernesta Bernatonytė, Vainius Žalatkovas, Sandra Balaišienė, Tomas Ulys, Kristijonas Dzencevičius, Loreta Galvonaitė. E. Bernatonytė Bibliotekoje savanoriavo 3 mėnesius, kiti – po 1 mėnesį. Lietuvoje įgyvendinant projektą „Atrask save“ savanorystę išbandyti kviečiami niekur nedirbantys ir nesimokantys jaunuoliai. Ne mažiau nei tris mėnesius savanoriavę gali gauti Jaunimo reikalų departamento patvirtintą pažymėjimą, kuris stojant į aukštąją mokyklą kitais metais prideda 0,25 balo – šia galimybe pasinaudojo Bibliotekoje savanoriavusi Ernesta, po to sėkmingai įstojusi į pasirinktą specialybę.
- ✓ Savanorių veikla Bibliotekoje: renginių, parodų fotografavimas, nuotraukų redagavimas su „Adobe Photoshop“ programa, skelbimų maketavimas, Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyriuje esančių leidinių archyvavimas, lankytojų aptarnavimas, senų leidinių, makulatūros archyvavimas, pasiruošimas renginiams, informacinių stendų paruošimas, parodų eksponavimas, „Idėjų laboratorijos“ studijos pertvarkymas, vizualinės medžiagos atnaujinimas, darbas su garso įrašymo programa, padedant norintiems įrašyti garso takelius; kūrybiniai darbai, ruošiantis Lietuvos šimtmečio paminėjimo renginiams. Besiruošiant Lietuvos gimtadienio šventei Bibliotekos savanoriai Ernesta, Vainius ir Kristijonas „Idėjų laboratorijoje“ įgarsino ir įrašė 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės aktą. Vasario 16-ąją einantys pro Vyskupo skverą girdėjo įgarsintą šį mums visiems labai svarbų

dokumentą, skambantį iš jaunų žmonių lūpų. Šie savanoriai Lietuvos gimtadienio šventei trispalvėmis papuošė šalia Bibliotekos augantį medį. Bibliotekoje savarankiškai renkasi gimnazisčių knygų klubo „Katinų ložė“ narės, kurioms suteikiama erdvė ir galimybė išsivirti arbatos diskusijoms apie knygas. Knygų klubas 2018 m. veiklą vykdė tik pusę metų: nuo metų pradžios iki birželio mėnesio. Šio klubo merginos dažnai talkininkauja didesnių Bibliotekos švenčių ir renginių metu. 2018 m. jos talkininkavo Gatvės muzikos dienos metu ir birželio mėnesį vykusiam vaikų literatūros festivalyje „Nuotykių tęsiasi“. Kartu su viena iš savanorių prikeltos senos knygos antram gyvenimui – iš nurašytų knygų padaryta didžiulė foto siena, kuri panaudota „Obuolinių“ ir Turizmo nakties renginių metu ir pagal funkciją naudojama iki šiol. Anykščių Jono Biliūno gimnazijos gimnazistas, #DofELietuva programos dalyvis Žygimantas Juknevičius, pasirinko savanoriauti Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje. Jis mokė naudotis kompiuteriu, internetu, dirbti su „Microsoft Excel“ programa bei kitomis kompiuterinėmis programomis.

➤ **Projektinė veikla:**

- ✓ Lietuvos Kultūros tarybos finansuotas projektas „Kuriantis vaikas: nuo idėjos iki knygos“, kurio tikslas skatinti daugiau vaikų ir šeimų su vaikais įsitraukti į aktyvias ir prasmingas dalyvavimo veiklas Bibliotekoje, auginant šių tikslinių grupių kūrybinį potencialą, saviraiškos galimybes per literatūros bei knygos pažinimo ir kūrimo procesus. Projekto metu buvo suorganizuoti 4 teminiai kūrybiniai užsiėmimai ir knygų pristatymai vaikams.
- ✓ Lietuvos kultūros tarybos finansuotas projektas „Spaudos fotografo I. Girčio kambarys – traukos centras ir kūrybinė erdvė“, kurio tikslas aktualizuoti Anykščių fotografijos istoriją ir patraukliai (įkuriant edukacinę instaliaciją) pristatyti lankytojams Bibliotekoje saugomą foto negatyvų archyvą. Surengtos 6 kūrybinės-praktinės dirbtuvės: naktinės fotografijos teorinės ir praktinės dirbtuvės su Tadu Janušoniu, cianotipijos teorinės ir praktinės dirbtuvės su Egidijumi Kabošiumi, Brazzi Photo School dirbtuvės, kurių metu modelių, visажistų bei stilistų komanda dalyvius mokė dirbti su natūralia šviesa. Fotografijos mokymų dalyviai turėjo retą galimybę padirbėti su profesionalia ir įkvepiančia komanda. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu buvo suorganizuotos 6 teorinės paskaitos, kurias vedė menotyrininkas Tomas Ivanauskas šiomis temomis:
 - Spaudos fotografo Izidoriaus Girčio veikla Lietuvoje 1933–1940 metais;
 - Pirmasis Anykščių fotografas Juozas Survila (1880–1964);
 - Puntuko akmuo kaip vizualiosios atminties saugykla;
 - Anykščių fotografai žydai: I. Mulcas, N. Kopans, I. Melnikas, L. Kaganienė;
 - Antanas Vienuolis fotografų objektyvuose;
 - Anykščių krašto reprezentacija nacionalinėje spaudoje 1918–1940.

Idėjų laboratorijos: saviraiškos ir realizacijos erdvė buvo papildyta fotografijai skirtais įrenginiais. Įrengta vieta, kurioje yra galimybė naudotis įsigytu foto negatyvų skeneriu, bei programine įranga skenuotų fotografijų apdorojimui. Idėjų laboratorijoje yra galimybė naudotis fotografiniais fonais (baltu ir juodu), bei apšvietimo elementais. Įsigytu momentiniu fotoaparatu fiksuojami kūrybinės erdvės lankytojai, o fotografijos paliekamos saugoti Bibliotekoje.

- ✓ Anykščių rajono savivaldybės finansuotas projektas „Stalo žaidimų vakarai ir kitos veiklos – alternatyva Anykščių miesto jaunimo užimtumui“. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu vieną kartą per savaitę vyko stalo žaidimų vakarai, buvo suorganizuotos dvi filmų peržiūros ir jų aptarimai. Projekto veiklas vainikavo grupės „Smetonos ūsai“ koncertas.
- ✓ Europos komisijos atstovybės Lietuvoje finansuotas projektas „mES“. Projekto metu suorganizuota Panevėžio kraštotyros muziejaus edukacinė programa „Nuo piemenėlio iki muzikantėlio“ ir naktinis žygis „Ramsty ažuolo seno“. Gegužės 9 d. Bibliotekos lankytojai turėjo galimybę laikyti Europos egzaminą.

➤ **Renginiai filialuose:**

Siekiama ne tik renginių gausos, bet ir jų kokybės bei įvairovės. Dažniausiai renginiai organizuojami rašytojų sukaktims paminėti, knygų pristatymai, tradicinėms Lietuvos šventėms paminėti, Lietuvos šimtmečiui paminėti. Renginiai filialuose organizuojami bendradarbiaujant su vietos bendruomenių tarybomis, Anykščių kultūros centro skyriais, seniūnijomis, moterų klubais, kitomis organizacijomis. Bibliotekos bendradarbiauja tarpusavyje, organizuoja bendrus renginius. Filialuose eksponuotos rašytojų, žymių žmonių jubiliejams skirtos parodos: Mildai Telksnytei (80 m.), Meilei Lukšienei (105 m.), Vincui Mykolaičiui-Putinui (125 m.), Laimonui Iniui (80 m.), Janinai Degutytei (90 m.), Osvaldui Janoniui (70 m.), Vincui Kudirkai (160 m.) ir kt. Ažuožerių kaimo biblioteka ir Ažuožerių senjorų klubas „Seklyčia“ suorganizavo edukacinę popietę senjorams „Miškas gydo ne tik sielą“, kurią sudarė: išvyka į mišką, grybų patiekalų degustacija ir teminė knygų paroda, kurią papildė konsultacija, kaip išsaugoti grybų atsargas žiemai. Apie edukaciją bibliotekininkė sukūrė 6:15 minučių filmuką. <https://www.youtube.com/watch?v=qpKYg9lzHwM>. Filmukas sukurtas ir apie tai, kaip švęstas Lietuvos šimtmetis Ažuožerių filiale. <https://www.youtube.com/watch?v=0spH9urJtfY&feature=youtu.be&fbclid=IwAR1HY52orMvSBwYuS50J4-6GUX9dd7KOFty6Z-zD604KrFRkD1xkMaVMPz4>. Budrių filiale veikia du klubai: jaunimo klubas „Atžalynas“ ir senjorų klubas „Gimtoji žemė“. Šie klubai bibliotekos, bendruomenės šventėms kuria programas. Per keturis veiklos metus sukūrė 5 vaidinimus. Tradiciniai filialo renginiai: bibliotekos gimtadienis, „Paukščių sugrįžimo šventė“, „Užgavėnių valgių konkursas mero keptuvei laimėti“, „Kerdžiaus Sekminės“, „Tikros Joninės – tikrame kaime“, „Dėdės Derliaus rudenėlio turgus“. Labiausiai pavykęs renginys – „Pečiaus diena“. Surinkti posakiai, atsiminimai apie

krosnis, kurios nufotografuotos. Vyko krosnyse keptų kepinų konkursas, kuriame dalyvavo 18 dalyvių. Elmininkų filialas glaudžiai bendradarbiauja su N. Elmininkų kaimo bendruomene ir Andrioniškio filialo bibliotekininku Antanu Žviku. Jų sukurta literatūrinė-muzikinė programa su „Elmės“ moterų vokaliniu ansambliu praturtina bibliotekos renginius. Suorganizuota poezijos popietė „Vėjo mylimoji Giedrė“, kurioje dalyvavo kupiškietė Giedrė Murnikovienė, grojo Alvydas Apeikis, savo kūrybą skaitė „Marčiupio“ klubo narė Asta Lašiūnienė. Iš Kavarsko filialo darbuotojų suorganizuotų renginių galima išskirti susitikimą su profesoriumi L. Mažyliu. Susitikimo metu profesorius pristatė savo knygą „99 metai po įvykio“ ir pasakojo apie nepriklausomybės akto atradimą, bendravo su susirinkusiais ir domėjosi Kavarsko istorija. Gražus renginys – Elenos Freder kūrybos vakaras. Čia skambėjo Elenos Freder eilės ir dainos. Filiale eksponuota Zarasų krašto muziejaus paskolinta unikali Abrahamo Jaffees reprodukcijų paroda „Vaikystės nuotyčiai Zarasuose“. Tai garsus amerikiečių dailininkas, karikatūristas, politinio ir satyrinio žurnalo „MAD“ iliustratorius, Gineso rekordų knygos rekordininkas. Kurklių filiale bibliotekos skaitytojams ir lankytojams patiko Adventinis vakaras „Kad šviestų širdys, o ne eglės“, kurio metu demonstruoti įvairūs burtai. Vyko mįslių konkursas. Piktagalio filiale vyko edukacinė pamoka „Margučių marginimas vašku“. Lankytojai sužinojo apie Šv. Velykų tradicijas, apie margučių spalvų ir raštų reikšmes bei patys nusimargino ne vieną velykinį margutį. Marginti margučius mokė etnografė Regina Stumburienė. Šia tema eksponuota paroda „Velykų margučio raštai“. Raguvėlės filiale lankytojai Lietuvos šimtmečiui mezgė trispalves juosteles, kuriomis buvo puošiami medžiai, o Skiemonių – pasiūta 100 gėlių iš tautinės juostelės ir kurti atvirukai su linkėjimais Lietuvai. Skiemonių filiale organizuotos dailininkės Rasos Kesminienės edukacinės piešimo popietės ir edukacinė popietė „Pasigamink pati sau papuošalą“, kurios metu Audronės Baškauskienės ir Jolantos Maleckienės pamokytos, visos pasigamino po sagę. Šiame filiale buvo suorganizuota fotomenininko Jono Danausko darbų paroda. Svėdasų filiale gausu įvairių renginių: R. Šarknicko knygos „Šarkos sielos šauksmas“ pristatymas, Donato Inio parodos „Vivos plango, mortuos voco“ pristatymas, aromaterapijos vakaras „Kai kvepia laime“, Vitaflex savimasažo mokymai, 4 užsiėmimai „Joga kiekvienam“, edukacinė paskaita apie šeimos finansus. Suorganizuotos dirbtuvėlės: „Kvapnių muiliukų gamyba“, „Lietuvos šimtmečiui pasiruoškime kartu“ ir „Vėlimas iš vilnos“. Svirnų filiale vyko „Sveikatingumo popietė“ su sveikos mitybos specialiste Raminta Bogušiene. Šerių filiale organizuota popietė „Ateitis per praeitį brenda“, kurios metu rašyti laiškai Motinai, kurtos eilės, proza. Visa kūryba papildė jau nuo 2017 m. pradėtą rašyti bibliotekos knygą „Kuriamė patys“. Traupio filialo darbuotoja organizavo skaitymo konkursą „Šimtas knygų – ne riba“. Finaliniame renginyje apdovanoti skaitytojai, bibliotekos bičiuliai ir konkurso nugalėtoja, kuri perskaitė virš šimtą knygų. Suorganizuotas susitikimas su keliautoju, žurnalistu, trijų knygų „Kryptis – Rytai“, „Kur skraido liūdesio lėktuvai“, „10 000 kilometrų per Rusiją“ autoriumi Vidmantu Šmigelsku. Švenčiant

Mindaugo karūnavimo dieną, sugiedojus šimtmečio tautišką giesmę, vyko V. V. Landsbergio dokumentinio filmo „Trispalvis“ peržiūra. Troškūnų filiale fotomenininkas Andrew Miksys pristatė fotografijų parodą iš ciklo „Baxt“. Fotografijose – romų iš Vilniaus, Žagarės, Eišiškių ir Troškūnų gyvenimo akimirkos. Renginio metu vyko diskusija apie romų tautybės žmones, išsaugotas tradicijas moderniame pasaulyje. Metų pabaigoje Troškūnų filialo darbuotojos sukvietė savo skaitytojus į padėkos vakarą, kuris prasidėjo menine kompozicija „Aš esu“ (vadovė J. Pupkienė). Aktyviausiems skaitytojams, knygnešiams buvo įteiktos padėkos, ženkliai „Gyvenkime su knyga“ ir išminties simboliai pelėdžiukai. Viešintų filiale organizuota vakaronė „Laužas prie bokšto“ ir tradicinis bėgimas nuo mokyklos iki televizijos bokšto. Filialai aktyviai prisijungė prie skaitymo iššūkio „Vasara su knyga“ ir akcijos „Knygų Kalėdos“. Organizavo renginius Nacionalinei bibliotekos savaitei, Šiaurės šalių bibliotekų savaitei.

3.13. Bibliotekos įvaizdžio formavimas

Viešinimas – tai informacinė veikla, viena iš Bibliotekos populiarinimo būdų, kuri formuoja nuomonę apie šiuolaikinę Biblioteką, padeda atskleisti aktualias veiklas, pristato visuomenei paslaugas, įdiegtas naujoves, reklamuoja vykstančius renginius. 2018 m. Bibliotekos darbuotojai parašė 384 straipsnius. Rajoninėje spaudoje „Anykšta“, „Šilelis“ paskelbti 54 straipsniai, respublikinėje spaudoje „Utenos apskrities žinios“, „Mokslo Lietuva“, „Tarp knygų“, „Gimtasai kraštas“ bei tęstiniame mokslo darbų rinkinyje „Bibliotheca Litwana V“ paskelbta 13 straipsnių. Internetu paskelbta 317 straipsnių. Informacija viešinama Bibliotekos puslapyje www.anyksciuvb.lt/lt/, naujienų portaluose www.silelis.info, www.nyksčiai.lt, www.anyksta.lt, ir www.kulturos-miestas.lt/lt/anyksčiai-dienorastis. Išsami Bibliotekos veikla atsispindėjo Bibliotekos socialinio tinklo Facebook paskyroje ir paskyros Facebook grupėje *Esu Anykštėnas*. Vykdomas Facebook puslapio *Anykščių kraštas senose fotografijose* administravimas. Facebook paskyras turi Andrioniškio, Staškūniškio, Svėdasų, Kavarsko, Kurklių filialai. Anonsuoti renginiai radijo laidoje „Ryto garsai“, radijo ir televizijos svetainėje www.lrt.lt. LRT žurnalisto Arvydo Urbos parengtas pusvalandžio reportažas apie Budrių filialo organizuotą renginį „Pečiaus diena“, kuris transliuotas laidoje „Gimtoji žemė“, 2018-12-26. Ažuožerių filialo renginių viešinimas vyko Youtube kanale.

Renginiams 2018 m. parengta 550 kvietimų, skrajučių, o informacinių skelbimų, afišų ir proginių plakatų – 450. Buvo platinami mokyklose, darželiuose, savivaldybėje ir kitose labiau gyventojų lankomose vietose, kur yra skelbimo lentos. Lankytojai į Bibliotekose organizuojamus renginius kviečiami ir telefonu, informuojami elektroninėmis žinutėmis.

IV. DARBAS SU SKAITYTOJAIS VAIKAIS

Skaitymas – tai galimybė susipažinti su mus supančiu pasauliu. Anglų rašytojas, bibliofilas Rychardas de Bury yra rašęs: *Knygos yra mokytojai, kurie moko be lazdų ir rykščių, be riksmo ir pykčio, be dovanų ir pinigų. Kada tik ateitum – nemiega, ko tik paklaustum – neslepia, jei*

suklysi – nemurma, jei nežinosi – nesišaipto. Tai vienintelė sugrįžtanti investicija. Vaikai, kuriems nuo mažumės yra skaitoma, o vėliau patys pradeda skaityti, lankytis bibliotekoje, visam gyvenimui susiformuoja įgūdžius, kurių neįmanoma įgyti žiūrint televiziją ar naudojantis kompiuteriu. Jie išmoka geriau klausyti ir būna dėmesingesni mokykloje. Jų žodynas sparčiai plečiasi. Skaitymas, pagarba ir meilė knygai – tai išsilavinimo dovana kurią stengiamės įskiepyti savo jauniems skaitytojams.

4.1. Dokumentų fondas ir jo panaudojimas Viešojoje bibliotekoje

Atsižvelgiant į mokyklų pateiktus rekomenduojamų knygų sąrašus bei skaitytojų pageidavimus vaikams užsakytos pačios reikalingiausios, populiariausios ir įdomiausios knygos. Šiais metais literatūros gauta 207 fiz. vnt. daugiau nei pernai. Tačiau patenkinti visų norinčių skaityti poreikius buvo sunku. Trūko reikiamos literatūros, be to, atskirų mokyklų ir net atskirų klasių literatūros mokytojai sudaro skirtingus literatūros sąrašus, o Biblioteka reikalingo vieno pavadinimo dokumento gavo ne daugiau kaip po 1 ar 2 egzempliorius. Dažnai skaitytojai pageidauja knygų iš vienos ar kitos serijos. Tačiau Bibliotekoje populiariausios serijos dažniausiai nėra pilnai sukomplektuotos. Neretai trūksta vienos, dviejų ar trijų serijos knygų. Ypatingai trūksta paaugliams skirtos literatūros.

- 2018 m. iš viso yra fonde 22 991 fiz. vnt., 11 747 pav.
 - ✓ Iš viso yra grožinės literatūros 17 497 fiz. vnt. – 76,1 %
 - ✓ Iš viso yra šakinės literatūros 5 494 fiz. vnt. – 23,9 %
 - ✓ Iš viso yra periodinių leidinių 102 fiz. vnt. – 0,4 %

2018 m. fondas padidėjo (+997) lyginant su 2017 m. ir (+4 330) lyginant su 2013 m.

- Vienam gyventojui vaikui tenka 18,43 fiz. vnt. dokumentų.
- Naujai gautų leidinių vienam gyventojui vaikui tenka 0,90 fiz. vnt. dokumento.
- Bendras vaikų fondo apyvartos rodiklis – 0,7.

Patys mažiausieji skaitytojai džiaugėsi naujomis ir jau pamėgtomis žaislinėmis knygelėmis: *Smagu kaime* (knygelė lengva, pagaminta iš putplasčio), *Naminiai gyvūnai* (su garsais), *Miško gyvūnai* (su garsais), *Maudausi su draugais* (vonios knygelė), *Didžioji dinozaurų enciklopedija* (per 50 neįprastų garsų), S. Paltanavičius *Lietuvos paukščiai. Paklausk, ką jie sako* (tikri gamtos garsai) ir kitomis. Didelio vaikų dėmesio sulaukė knygos *Miško draugai* ir *Diena ūkyje* (gyvūnų balsai su linksmomis melodijomis) su vaikišku išmaniuoju telefonu. Vaikai su malonumu skaitė knygas *Mano pirmųjų skaitinių dėžutė*, T. Wolf knyga *Mano pasaulis* (Paliesk. Pajusk. Išgirk). Mergaičių mėgstama knygelė – *Drakonų nuotykių* (su lego dėlionė), *Gražiausia pasaulyje suknelė*, *Barbė – slaptoji agentė*. Mažieji skaitytojai berniukai mėgavosi knygomis su lego dėlionėmis: *Superherojų lyga*, *Nė iš vietos! Policija!* ir *Garmadono sūnus* ir kt. Ypatingai mažuosius skaitytojus domino informacinės-pažintinės knygelės: K. Daynes *Iš kur atsiranda vaikai?*, *Kakės Makės enciklopedija*

apie Lietuvą ir *Kakės Makės dëlionių knyga* ir kt. Berniukų tarpe populiarios informacinės-pažintinės knygelės: *Transportas* (daug įdomybių apie mašinas ir lėktuvus), S. Biesty *Įspūdingi traukiniai*, J. Farndon *Kaip veikia lėktuvai*. Taip pat knygos apie automobilius.

Jau geriau pramokę skaityti vaikai noriai skaitė lietuvių autorės L. Žutautės knygeles apie Kakę Makę. Skaitė Tuvės Jansson knygas apie Muminuką. Mažosios skaitytojos mergaitės skaitė Knister *Draugystė su piene*, G. Pennart *Karalaitė, drakonas ir narsusis riteris*. Skaitomos knygos buvo A. Lindgren, R. Dahl, K. Kasparavičiaus, V. V. Landsbergio, A. A. Milno, J. ir T. Wieslander, O. Proislerio ir kt. Dažnai berniukai pageidauja J. Kinney *Nevykėlio dienoraštis* serijos knygų. Šias knygas noriai skaitytų tiek jaunesnieji, tiek vyresnieji paaugliai. Populiarios jaunesniųjų paauglių tarpe V. Račicko knygos. Berniukai domisi Paul Van Loon bei M. Cheverton knygomis. Šio amžiaus mergaitės neretai pageidavo D. Walliams *Blogiausi pasaulio vaikai 2*, *Blogas tėtis*, *Klastinga tetulė*, R. R. Russell *Prietrankos dienoraštis* serijos knygų. Ypatingai vaikų pageidaujamos knygos iš geriausių 2017 m. vaikų knygų penketuko.

Vaikai mielai skaito knygas apie kačiukus. Populiarios R. Scotton serijos *Aš skaitau!..* knygos: *Katinėlis Juodis: nedorėlis lietutis*, *Katinėlis Juodis: kai nesiseka dainuoti*, *Katinėlis Juodis: kaip pralinksinti tėtį* bei S. Kargaudo *Rainio išdaigos*, *Kačiukų pasaulis* ir kt. Pastaruoju metu vaikai dažniau domisi nuotykinėmis knygomis, net ir patys mažiausieji skaitytojai, o pasakos lieka antroje vietoje. Rinkdamiesi pasakas vaikai stengiasi imti tik tokias, kurios yra trumpos. Populiariausios nuotykinės vaikų knygos: H. Webb *Išgelbėta katytė*, *Nereikalingas šuniukas*, *Liūdnasis Montis*, *Kačiukas, vardu Tigras*, *Dingęs šuniukas Maksas* ir kt. Vaikai skaito V. V. Landsbergio knygas, taip pat ir eilėraščių knygeles: Z. Gaižauskaitės, J. Marcinkevičiaus, M. Vainilaičio, J. Degutytės, S. Gedos, V. Palčinskaitės, K. Kubilinsko, L. Gutausko.

Pradinių klasių mokiniai pamėgę ir toliau skaito olandų rašytojo Paulo van Loon *Siaubų autobusas* serijos knygas. Su malonumu skaitė Rūtos Dzin *Peliūnės vasara*, E. Minkuvienės ir A. Didžgalvienės *Kelionė po Lietuvą*, G. Kaltenio *Rainiuko Pikselio kelionės po Lietuvos miestus*, S. Paltanavičiaus *Gamtos metų ratas* ir kt. Pradinukai domėjosi ir informacinėmis-pažintinėmis knygomis.

Vyresniųjų klasių mokiniai džiaugėsi J. Green, M. Johnson, L. Myracle *Tegul sninga: trys meilės istorijos* ir *Popieriniai miestai*, J. C. Oates *Tada aš išskleidžiau sparnus ir nuskridau*, J. Asher *Trylika priešasčių kodėl* bei kitomis knygomis. Noriai skaito tokių autorių kaip P. Schroder, S. Collins, J. K. Rowling, J. Frey, M. Burges knygas. Ypatingai vyresniųjų klasių moksleivių skaitomos V. Roth knygos *Divergentė*, *Insurgentė*, *Lojalioji*, *Ketvertas* ir R. Riggs knygos. Taip pat G. Forman *Kai ji išėjo* ir *Jeį pasilikčiau* knygos. Mokinės dažnai pageidauja S. Chainani *Gėrio ir blogio mokykla* serijos knygų. Taip pat A. Punset knygos *Raudonųjų batelių klubas*, R. Fitzgerald *Emilė Sparks ir ne itin nusisekusi draugystė*, C. Krisp *Mažoji panelė Ivė* bei L. Montgomery *Anė iš Žaliastogių* ir *Anė iš*

salos, T. Murray *Viskas apie Kesidę* knygų. Tarp vyresniųjų skaitytojų populiarios knygos: J. Graceffa *Edeno vaikai*, R. Yancey *Penktoji banga*, E. Haranta *Vandens skonis*, M. Carranza *Užnuodyti žodžiai*, A. Babendererde *Indigo vasara*, H. Born *Manifestas kaip būti įdomiai*, V. Grant *36 klausimai, pakeitę mano nuomonę apie tave* ir kt. Populiarios serijos *Paribio istorijos* knygos.

Skaitytojai paaugliai džiaugėsi naujomis knygomis: J. Flanagan *Žvalgo mokinyš* serijos knygomis, J. Han *Visiems vaikinams, kuriuos mylėjau* ir *P. S. vis dar tave myliu*, E. Cline *Oazė: žaidimas prasideda*, M. Lu *Šlovė*, C. Vanderpool *Laivavedys Erlis*, M. Haddon *Tas keistas nutikimas šuniui naktį*, R. Peers *Kriptalo portalas* ir kt. Paauglės mergaitės dažnai pageidauja lietuvių autorių knygų: K. Gudonytės *Ida iš šešėlių sodo*, D. Opolskaitės *Ir vienąkart, Riči*, bei *Eksperimentas gyventi*, I. Ežerinytės *Sutikti Eidą*, M. Mikėnaitės *Anapus sienos*, R. Misiūno *Parduota vasara*, U. Kaunaitės *Laiškai Elzei*, R. Šepetys *Tarp pilkų debesų* ir kt.

Mokiniam patinka knygos apie juokingus nuotykius mokykloje, domina bendraamžių nuotyčiai ir išdaigos. Nedingsta susidomėjimas knygomis apie Harį Poterį. J. K. Rowling knygas skaito įvairaus amžiaus vaikai ir net suaugusieji. Tarp vyresniųjų klasių berniukų populiarios M. Grant, P. Reeve, R. Gordon knygos. Džiugu, kad vaikiškomis knygomis domisi mažųjų skaitytojų tėveliai.

4.2. Dokumentų gautis ir nurašymas Viešojoje bibliotekoje

- Iš viso per metus įsigyta dokumentų 1 123 fiz. vnt., 543 pav.
 - ✓ Per metus įsigyta grožinės literatūros 700 fiz. vnt.
 - ✓ Per metus įsigyta šakinės literatūros 423 fiz. vnt.
 - ✓ Per metus gauta periodinių leidinių 9 fiz. vnt., 9 pav.

Iš viso naujai gauta dokumentų 4,9 proc. Lyginant su praėjusiais metais dokumentų įsigyta daugiau (+207). Lyginant su 2013 m. gauta dokumentų mažiau (-170). Trūksta periodinių leidinių, skirtų vaikams. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius gavo 9 pav. periodinius leidinius.

- Iš viso nurašyta 126 fiz. vnt., 13 pav.

Lyginant su praėjusiais metais dokumentų nurašyta mažiau (-1) ir su 2013 m. nurašyta dokumentų mažiau (-195). Nurašymo priežastis – praradę aktualumą dokumentai (126 fiz. vnt. periodiniai leidiniai). Jeigu lygintume dokumentų nurašymą (126 fiz. vnt.) ir dokumentų gavimą (1 123 fiz. vnt.) – nurašyta palyginti mažai literatūros. Pasenusios, neaktualios, neskaitomos literatūros knygų fondo 2018 m. atsisakyta nepakankamai.

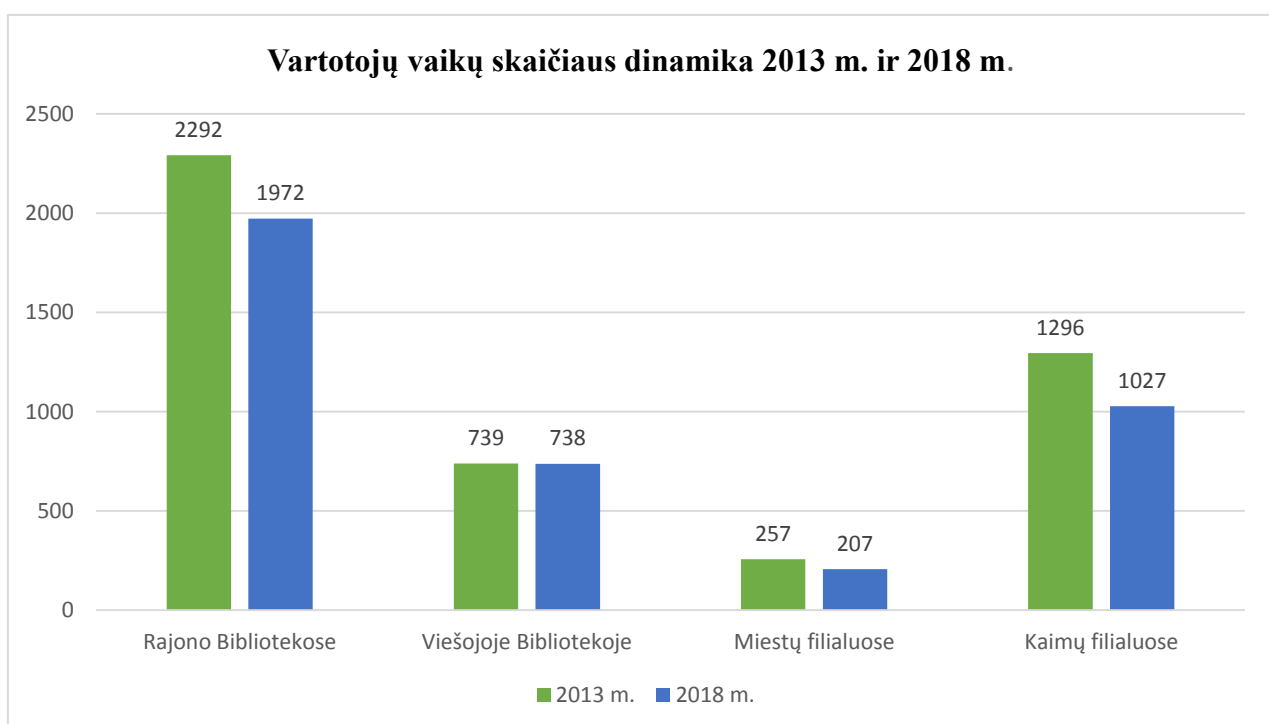
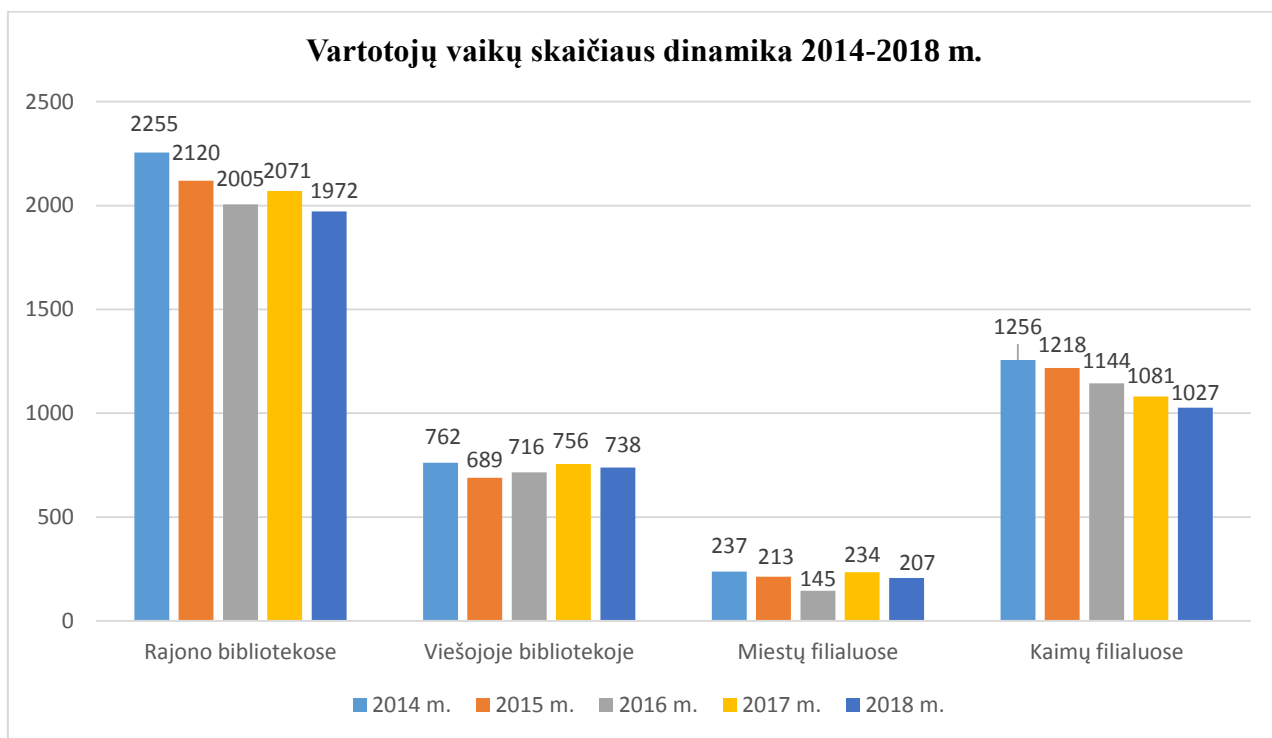
4.3. Vaikų vartotojų telkimas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis vaikų rajone gyvena 3 097 (-154), Anykščių mieste – 1 247 (-55).

2018 m. rajono bibliotekose vaikų užregistruota 1 972 (-99), Viešosios bibliotekos Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje užregistruoti 738 skaitytojai, lyginant su praėjusiais metais

skaitytojų užregistruota mažiau (-18), mažiau vaikų užregistruota miestų filialuose (-27) ir kaimų filialuose (-54). Lyginant su 2013 m. vaikų skaitytojų užregistruota mažiau (-320).

Bibliotekos	Vaikų vartotojų skaičius					
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	1 972	2 071	2 005	2 120	2 255	2 292
Viešojoje bibliotekoje	738	756	716	689	762	739
Miestų filialuose	207	234	145	213	237	257
Kaimų filialuose	1 027	1 081	1 144	1 218	1 256	1 296

Bibliotekos	Vaikų gyventojų sutelkimo %		
	2018	2017	2016
Rajono bibliotekose	63,7	63,7	62,4
Viešojoje bibliotekoje	59,2	58,1	61,4
Miestų filialuose	72,1	81,0	51,6
Kaimų filialuose	65,7	65,1	64,7

Skaitytojai vaikai sudaro 24,0 proc. visų skaitytojų.

Labai didelė problema – skolininkai, kurie padaro nemažai žalos. Dažniausiai paima reikalingas, vertingas knygas ir jų nebegrąžina. Pastaruoju metu dalis mokinių išvažiuoja į užsienį, kiti išvyksta gyventi į kitą miestą, tretį negrąžina knygų dėl atsakomybės jausmo stokos. Taip dingsta pačios reikalingiausios ir geriausios knygos. Metų eigoje vaikai skolininkai į Biblioteką grąžinti knygas buvo kviečiami įvairiausiais būdais: per klasės draugus, kurie dažnai ateina į Biblioteką, skolininkų sąrašai buvo platinami mokyklose su prašymu grąžinti knygas, taip pat moksleiviams į rankas buvo įteikiami paraginimai su prašymu grąžinti knygas, nes jų labai laukia kiti vaikai. Nežiūrint visų pastangų 2019 m. pradžioje Bibliotekoje vaikų skolininkų yra 139.

4.4. Apsilankymų skaičius ir lankomumas

Apsilankymų skaičius rajono bibliotekose 2018 m. mažėjo (-406). Didėjo apsilankymai viešojoje bibliotekoje (+497) ir kaimų filialuose (+64). Miestų filialuose vaikų apsilankymas mažėjo (-967).

Bibliotekos	Lankytojų skaičius					
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	62 129	62 535	68 372	69 511	72 817	68 728
Viešojoje bibliotekoje	20 100	19 603	20 892	21 862	21 878	16 780
Miestų filialuose	7 921	8 888	8 116	6 068	6 445	6 669
Kaimų filialuose	34 108	34 044	39 364	41 581	44 494	45 279

Aktyviausiai vaikai lankėsi Budrių filiale, lankomumas – 79,7, Staškūniškio filiale – 64,6, Kurklių filiale – 59,6, Kuklių II ir Mačionių filialuose – 58,5 ir 57,8. Žemiausias vaikų lankomumo rodiklis Vaitkūnų filiale – 18,0, Troškūnų filiale – 18,4, Elmininkų filiale – 20,4.

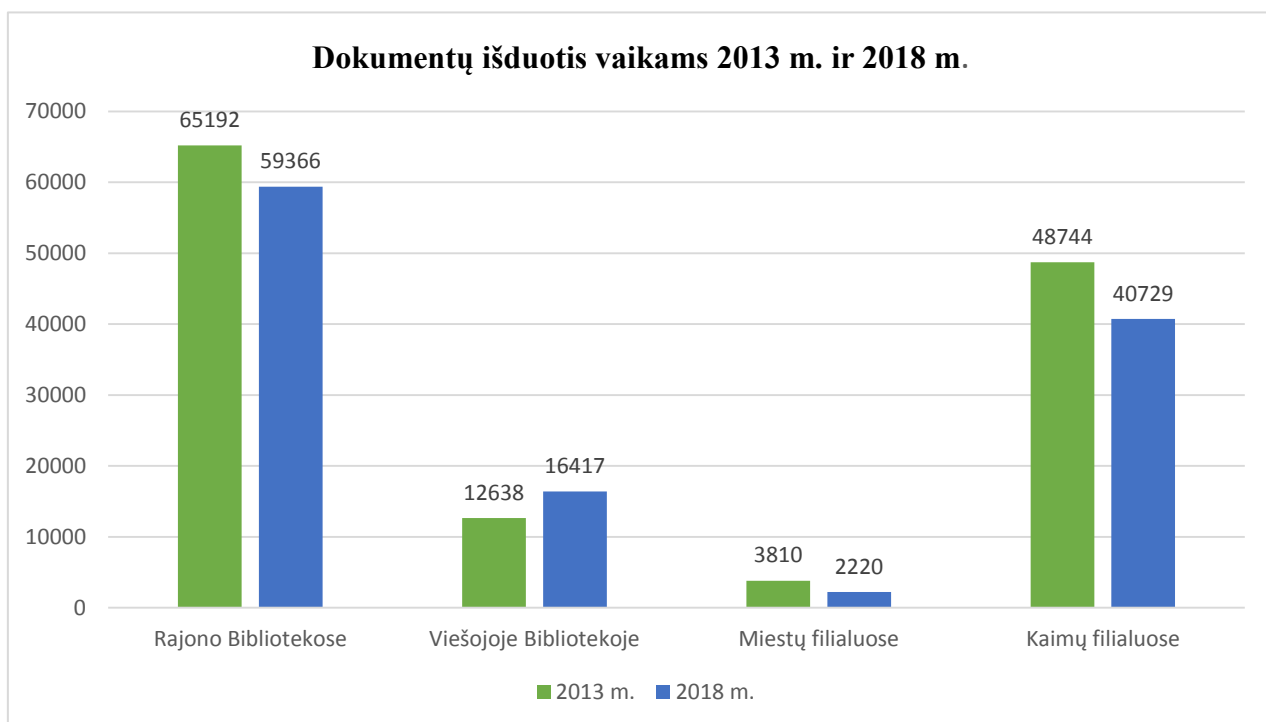
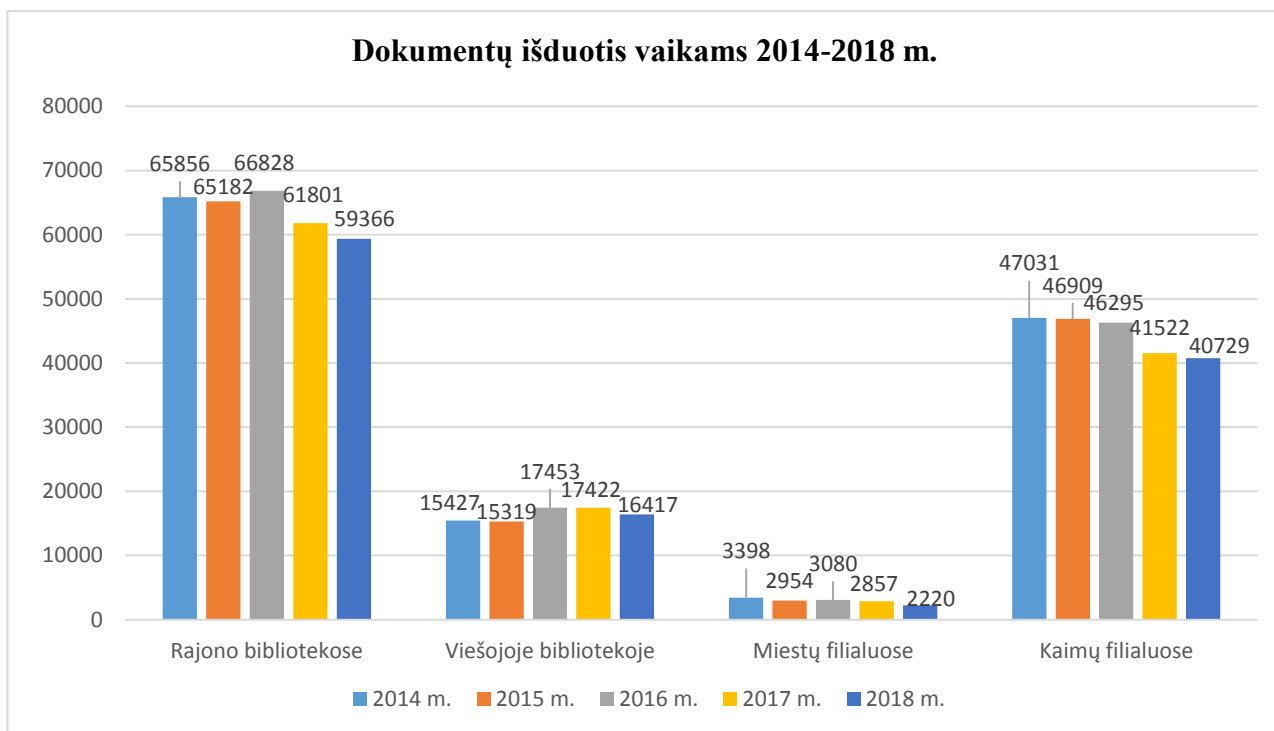
Bibliotekos	Lankomumas					
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	31,5	30,2	34,1	32,7	32,3	29,9
Viešojoje bibliotekoje	27,2	25,9	29,2	31,7	28,7	22,7
Miestų filialuose	38,3	38,0	56,0	28,5	27,2	25,9
Kaimų filialuose	33,2	31,5	34,4	34,1	35,4	34,9

4.5. Dokumentų išduotis

Skaitytojams vaikams 2018 m. rajono bibliotekose išduota 59 366 fiz. vnt. dokumentų. Lyginant su praėjusiais metais dokumentų išduota mažiau (-2 435). Išduotis mažėjo Viešojoje

bibliotekoje (-1 005), miestų filialuose (-637) ir kaimų filialuose (-793). Lyginant su 2013 m. išduotis rajone sumažėjo (-5 826).

Bibliotekos	Išdavimas					
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	59 366	61 801	66 828	65 182	65 856	65 192
Viešojoje bibliotekoje	16 417	17 422	17 453	15 319	15 427	12 638
Miestų filialuose	2 220	2 857	3 080	2 954	3 398	3 810
Kaimų filialuose	40 729	41 522	46 295	46 909	47 031	48 744

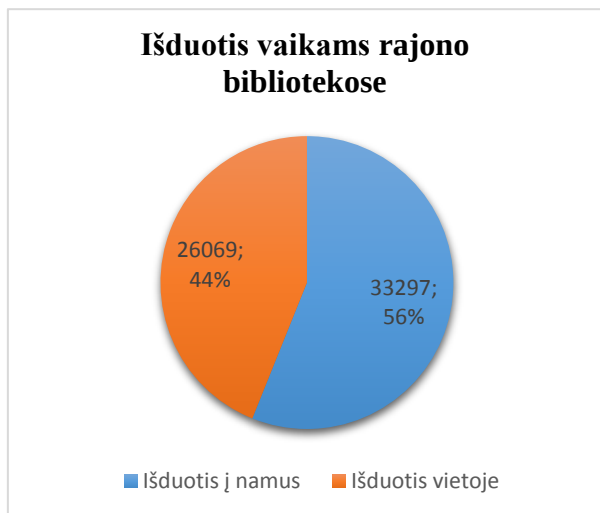

Rajono bibliotekose didžiąją dalį išduoties vaikams sudaro išduotis į namus. Tik Viešojoje bibliotekoje daugiau skaitoma vietoje. Viešojoje bibliotekoje daugelis mokinių, kurie skaito kūrinius pagal privalomos literatūros sąrašus naudojami lietuviškos skaitmeninės bibliotekos „Literatūros kūriniai 5 – 8 klasėms“ paslaugomis, kur programinės literatūros kūriniai pateikiami skaitmeniniu formatu nemokamai adresu <http://ebiblioteka.mkp.emokykla.lt>. Kiti naudojami prieiga prie skaitmeninių www.vyturys.lt knygų. Todėl neretai mokiniai reikiamą literatūrą skaitė internetinėje erdvėje.

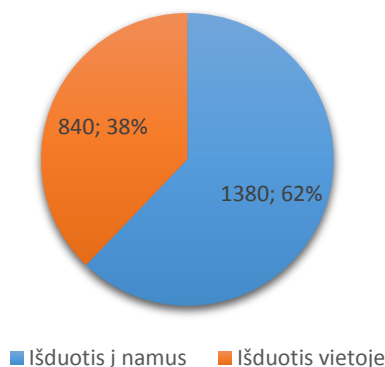
- Rajono bibliotekose išduotis vaikams į namus – 33 297, vietoje – 26 069;
 - ✓ Viešojoje bibliotekoje išduotis į namus – 7 863, vietoje – 8 554;
 - ✓ Miestų filialuose išduotis į namus – 1 380, vietoje – 840;
 - ✓ Kaimų filialuose išduotis į namus – 24 054, vietoje – 16 675.

2018 m. Viešojoje bibliotekoje vaikams užsienio kalba buvo išduoti 209 fiz. vnt. 11 fiz. vnt. – prancūzų, 107 fiz. vnt. – anglų, 91 fiz. vnt. – rusų kalba. Vokiečių kalba literatūros išduota nebuvo. Anykštėnės Kristinos Setliff ir P. Zukaitės paskolintos vaikų knygos anglų kalba, labai domino skaitytojus. Užsienio kalbomis knygų išdavimas ypatingai padidėjo vasaros atostogų metu. Poilsiautojai atvykę į Anykščius iš įvairių Europos miestų, Rusijos su malonumu lankėsi bibliotekoje ir skaitė knygas užsienio kalba. Ypatingas poreikis buvo juntamas knygoms anglų kalba.

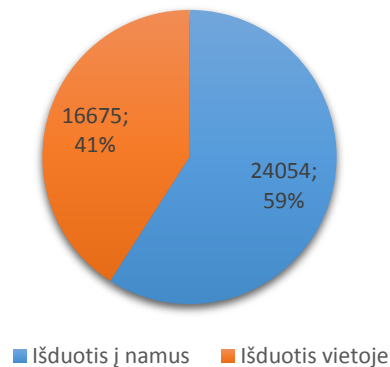
1358 fiz. vnt. – buvo išduota knygų, skirtų ikimokyklinio amžiaus vaikams.

Išduotis vaikams miestų filialuose

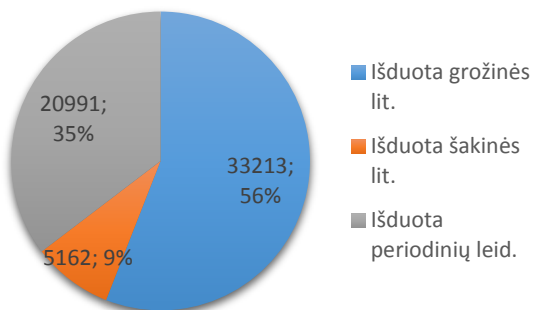

Išduotis vaikams kaimų filialuose

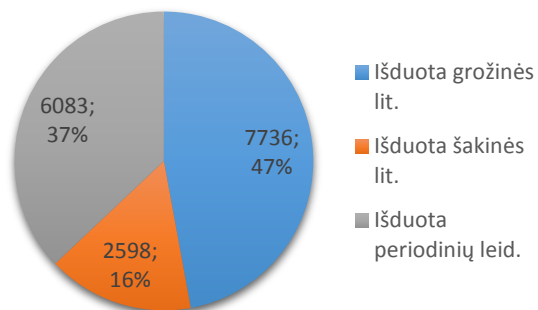

	Grožinės literatūros	%	Šakinės literatūros	%	Periodiniai leidiniai	%
Rajono bibliotekose	33 213	56	5 162	9	20 991	35
Viešojoje bibliotekoje	7 736	47	2 598	16	6 083	37
Miestų filialuose	1 406	63	219	10	595	27
Kaimų filialuose	24 071	59	2 345	6	14 313	35

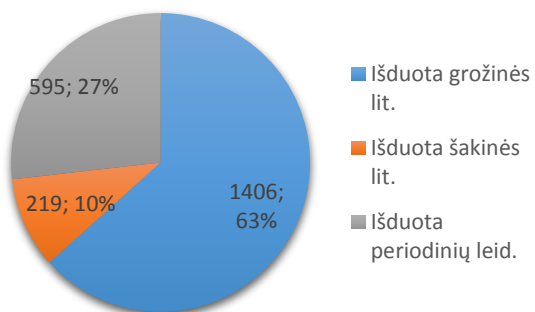
Išduotis vaikams rajono bibliotekose pagal turinį

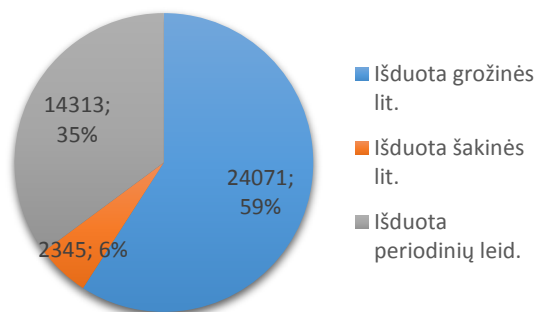
Išduotis vaikams viešojoje bibliotekoje pagal turinį

Išduotis vaikams miestų filialuose pagal turinį

Išduotis vaikams kaimų filialuose pagal turinį

4.6. Skaitomumas

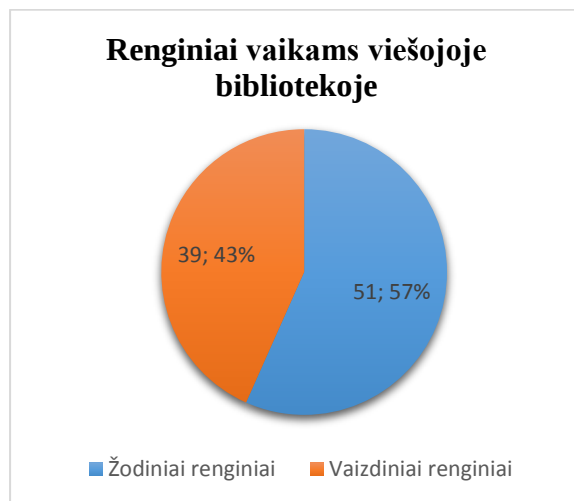
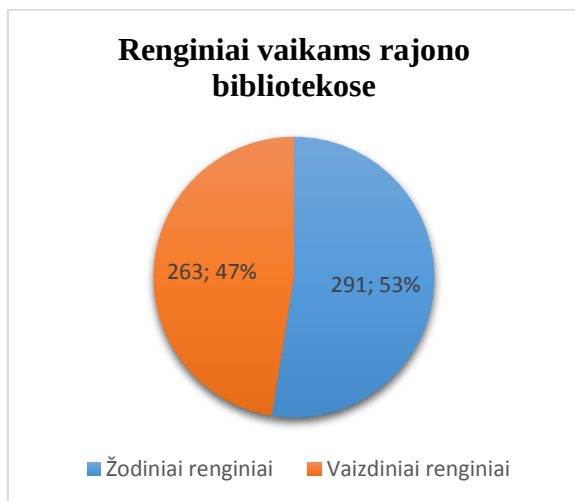
Bendras vaikų skaitomumo rodiklis rajono bibliotekose 2018 m. 30,1 (+0,1). Viešojoje bibliotekoje – 22,2 (-0,8), miestų filialuose – 10,7 (-1,5), kaimų filialuose – 39,7 (+1,3). Aukščiausias skaitomumas Budrių filiale – 104,5, Kurklių II filiale – 71,8, Staškūniškio filiale – 64,2. Labai žemas vaikų skaitomumo rodiklis miestų filialuose – Troškūnų filiale – 5,7, Kavarsko filiale – 13,7. Iš kaimų filialų žemiausias skaitomumas Svirnų II ir Šerių filialuose – 15,0 ir 20,9.

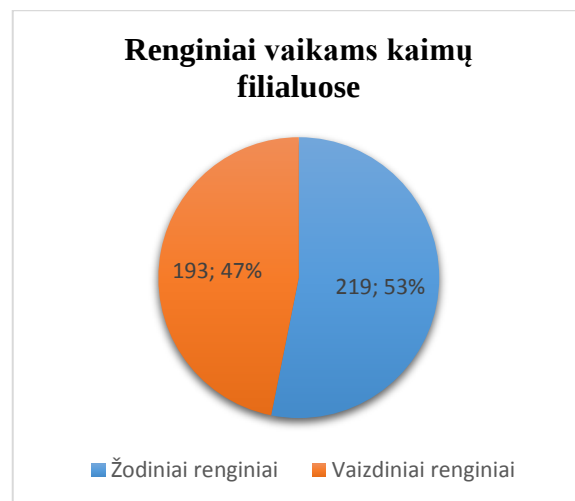
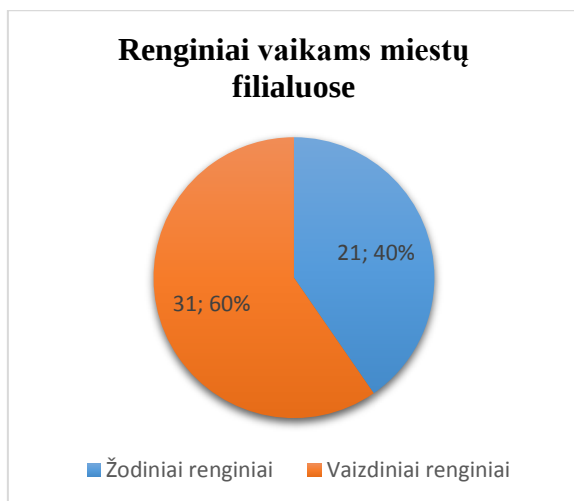
4.7. Renginiai vaikams

Rajono bibliotekose 2018 m. vaikams suorganizuoti 554 (+56) renginiai, tame skaičiuje žodinių renginių – 291 (+44), vaizdinių – 263 (+12). Viešojoje bibliotekoje suorganizuota daugiau renginių (+4), daugiau renginių suorganizuota miestų filialuose ir kaimų filialuose – (+8) ir (+44).

Bibliotekos	Viso renginių			
	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	554	498	540	521
Viešojoje bibliotekoje	90	86	77	93
Miestų filialuose	52	44	44	29
Kaimų filialuose	412	368	419	399

Bibliotekos	Žodinių				Vaizdinių			
	2018	2017	2016	2015	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	291	247	298	292	263	251	242	229
Viešojoje bibliotekoje	51	49	46	56	39	37	31	37
Miestų filialuose	21	17	15	7	31	27	29	22
Kaimų filialuose	219	181	237	229	193	187	182	170

2018 m. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriui buvo kaip niekad darbingi, kupini naujų kūrybinių sumanymų. Tam tikrų spalvų ir atspalvių skyriaus veiklai suteikė paskelbti metai, Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui paminėti. Jie įkvėpė organizuoti ne vieną spalvingą ir prasmingą renginį. Parengtos vaikų kūrybinių darbų parodos iš kūrybinių darbų parodų ciklo „Kelionės po Lietuvą“, kūrybinė literatūrinė instaliacija „Šimtas knygų vaikams ir Lietuvai“, visus metus puošė Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus patalpas. Organizuojant šias parodas buvo siekiama skatinti istorinį, tautinį, pilietinį skyriaus lankytojų savimonės ugdymą, kartu lavinant mokinių kūrybinius, meninius gebėjimus bei stiprinant jaunųjų kūrėjų pasididžiavimą ir pagarbą savo šalimi.

Vaikų užimtumui vasaros metu, organizuota iniciatyva „Atverk duris vasarai“ kūrybinė stovykla. Bibliotekoje buvo organizuotos 5 šios iniciatyvos kūrybinės veiklos. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius pripažintas kaip aktyviausias ir kūrybingiausias iniciatyvos dalyvis, kuriam skirtas prizas – edukacinė kelionė į Suomiją (į Heureka mokslo centrą Helsinkyje), kur buvo dalinamasi gerąja patirtimi ir ieškoma naujų idėjų, kaip organizuoti įdomias ir prasmingas mokinių atostogas bibliotekoje. Į šią kelionę spalio 5–7 dienomis vyko skyriaus bibliotekininkė L. Varbliauskienė. Kelionės metu – įteiktas LR Švietimo ir mokslo ministrės Jurgitos Petrauskienės padėkos raštas.

Atskirame Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus pastate įsikūrusi „Katinų svetainė“ metų eigoje gerokai atsinaujino – tapo jaukia kalėdinių riestainių ir šviečiančių namelių „buveinė“. Čia vyko kūrybiniai edukaciniai užsiėmimai, vaikai galėjo žaisti, skaityti knygeles ar tiesiog bendrauti vieni su kitais. Jų laukė malonios staigmenos – susitikimai su „Katinų svetainėje“ gyvenančiu katinu Pukiu Kutuliu, pasakų sekimo rytmečiai, garsiniai knygelių skaitymai ir kt.

2018 m. organizuojamų renginių formos buvo įvairios: literatūrinės bei kūrybos darbų parodos, literatūriniai ir etnografiniai rytmečiai, skaitymo akcija, edukacinės popietės, valandėlės, edukacinės pamokėlės, susitikimai su vaikų rašytojais, iliustruotojais, šventės, kūrybinės improvizacijų valandėlės, literatūrinės išvykos, garsiniai pasakų skaitymai, ekskursijos po Biblioteką ir kt. Tematika taip pat įvairi: kalendorinės ir valstybinės šventės, rašytojų jubiliejai, metų aktualijos ir pan.

➤ **Vaizdiniai renginiai.**

- ✓ Vaikų rašytojų jubiliejams paminėti buvo parengtos parodos: „Gyvasis Vainilaičio pasakų pasaulis“ (Martynui Vainilaičiui – 85 m.), „Su mažu vaikeliu kartą vaikštinėjau...“ (Sigitui Gedai – 75 m.), „Nes knygoj kiekvienoj yra dūrelės“ (Juozui Erlickui – 65 m.), „Vaikystės prisiminimai“ (Mildai Telksnytei – 80 m.), „Eilėraščiai lyg kaštonai“ (Janinai Degutytei – 90 m.), „Knygos sodely margi paukščiai gieda“ (Leonardui Gutauskui – 80 m.), „Tai nedidukai pasakos namai“ (Violetai Palčinskaitei – 75 m.), „Rašė pasakas apie matematiką“ (Pranui Mašiotui – 155 m.), „Tautiškos giesmės kūrėjas“ (Vincui Kudirkai – 160 m.).
- ✓ Valstybinėms ir kalendorinėms šventėms skirtos šios parodos: „... žinau jos vardas Lietuva“ (Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui ir Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimo dienai), „Augti su knyga“ (Tarptautinei vaikų knygos dienai), „Ak, koks gražus Velykų rytas“ (Šv. Velykoms), „Šildyk, meile ir gėriu“ (Motinos dienai), „Paimk delniuką mano į savo delną tėti“, „Valstybė – tai aš“ (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo dienai), „Gėlių šalie, žalių žolynų, krašte!“ (Žolinių šventei), „Vėl rugsėjis kviečia“ (Mokslo ir žinių dienai), „Pūkuoti gerieji draugai“ (Pasaulinei gyvūnų dienai), „Atbėga elnias devyniaragis“ (Šv. Kalėdoms).
- ✓ Iš kūrybinių darbų parodų ciklo „Kelionės po Lietuvą“ buvo eksponuotos keturios ilgalaikės piešinių parodos: „Piešiu Lietuvos sostinę“, „Piešiu gimtinę“, „Atostogos Lietuvoje“ ir „Piešiu gražiausius Lietuvos miestus“. Daugelis skyriaus lankytojų grožėjosi Kūrybos ir dailės mokyklos mokinių eksponuojamomis kūrybinių darbų parodomis: „Eikim žiemos ridinėti“, „Mano miestui“, „Laisvės paukščiai“. Šios parodos buvo eksponuojamos Bibliotekos pirmojo aukšto languose.
- ✓ Kovo mėnesį Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje eksponuota „100 skaitymo angelų“ paroda. Skaitymo angeliukai „atskrido“ iš Anykščių vaikų lopšelio-darželio „Žilvitis“. Tai darželio bendruomenės kūrybos darbai: siūti, nerti, megzti, balti angeliukai.
- ✓ Visus metus skyriuje buvo eksponuota literatūros paroda „Šimtas knygų vaikams ir Lietuvai“. Paroda buvo parengta pagal unikalų, 2017 m. išleistą „Šimtas knygų vaikams ir Lietuvai: reikšmingiausių lietuvių autorių knygų vaikams ir paaugliams“ katalogą, sumanytą Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio proga.
- ✓ Skyriuje buvo eksponuota taktilinių, reljefiškai iliustruotų (liečiamųjų) bei brailio raštu spausdintų knygų paroda „Knyga nematančiam draugui“ sulaukė ypatingo skaitytojų susidomėjimo. Parodą parengė ir skyriaus lankytojams pristatė Lietuvos aklųjų bibliotekos darbuotojai.
- ✓ Nacionalinei bibliotekų savaitei skirta portretinių fotografijų paroda „Knygos vaikuose – vaikai knygose“. Paroda sulaukė didelio susidomėjimo. Nuotraukos domino ne tik skyriaus

lankytojus vaikus, bet ir jų tėvelius, draugus, senelius. Ją lankė ir profesionalūs fotografai, menininkai, dailininkai, rašytojai, knygų iliustruotojai.

➤ **Susitikimai su vaikų rašytojais, vaikų knygų iliustruotoja, komiksų kūrėja ir kt.**

Lapkričio 15 d. Viešosios bibliotekos salėje gausus būrys Anykščių Antano Baranausko ir Debeikių pagrindinių mokyklų pradinukų smagiai bendravo su rašytoju Tomu Dirgėla, kuris vaikams pristatė vieną naujausių knygų „Benas – sapnų siuvėjas“. Kūrybinės dirbtuvės – tai Evelinos Daciūtės ir Aušros Kiudulaitės knygos „Laimė yra Lapė“ pristatymas. Į pristatymą atvykę Debeikių pagrindinės mokyklos pradinukai bei A. Baranausko pagrindinės mokyklos 2B ir 3B klasių mokiniai su mokytojomis dalyvavo laimės kūrybinėse dirbtuvėse. Jie kirpo knygos „Laimė yra lapė“ personažus, piešė bei kalbėjo apie tai, kas yra laimė. Gruodžio 4 d. Viešojoje bibliotekoje vyko spalvingos Gretos Alice kūrybinės dirbtuvės „Mėlynasis krokodilas“, kuriose A. Vienuolio progimnazijos 3A klasės mokiniai smagiai bei kūrybiškai praleido laiką. Gruodžio 18 d. Bibliotekoje svečiavosi dailininkė, knygų iliustruotoja, Lina Žutautė, puikiai žinoma kaip knygų apie neklaužadą Kakę Makę autorė. Kavarsko pagrindinės mokyklos penktokams ir šeštokams viešnia pristatė savo knygą „Kniūkiai arba dingusių kojinių paslaptis“. Šie susitikimai – Bibliotekos projekto „Kuriantis vaikas: nuo idėjos iki knygos“, finansuojamo Lietuvos kultūros tarybos, veiklos dalis.

➤ **Edukacinė veikla pagal parengtas ir vykdytas Bibliotekos edukacines programas.**

Edukacinė programa „Gyveno kartą katinas...“ labai populiari ir metų eigoje teko su šia programa nemažai keliauti. Nacionalinės bibliotekų savaitės metu katinas Pukis Kutulis su savo drauge „Gyvąja knygele“ lankėsi Debeikių bibliotekoje. Kartu su savimi į renginį atsinešęs knygų lagaminą Pukis Kutulis iš jo traukė naujas, spalvotas, kalbančias, grojančias, dideles ir mažas knygeles. Gruodžio mėn. katinas Pukis Kutulis apsilankė Troškūnų vaikų darželyje kur supažindino vaikus su vaikiškų knygų įvairove ir paslaptimis. Su mažaisiais kalbėta apie knygas: mažas ir dideles, plonas ir storas, kalbančias, dainuojančias... Rugsėjo 3-osios rytmetį bibliotekos katinas Pukis Kutulis mokslo metų pradžią šventė Anykščių vaikų lopšelyje-darželyje „Spindulėlis“. Katinas Pukis Kutulis visada laukia svečių ir savo namuose – Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje. Čia apsilankė Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos 2 klasės mokinukai, o įpusėjęs birželiui 1-4 klasių mokinių ekskursijos iš Viešintų pagrindinės mokyklos-daugiafunkcio centro. Vaikai susipažino su Biblioteka, Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus veikla, literatūra. Jiems buvo pristatyta ir papasakota bibliotekos rūsyje esančios krosnies atsiradimo istorija. Po trumpos ekskursijos mokiniai dalyvavo edukacinėje programoje „Svečiuose pas Pukį Kutulį“.

Ankstyvą balandžio 19-osios rytą į Biblioteką atvyko Anykščių rajono Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijos mokiniai. Vaikams buvo surengta edukacinė pamoka „Signatarai: ką žinai apie juos?“, skirta Lietuvos Nepriklausomybės akto signatarams prisiminti. Mokiniai pasiskirstė į tris

komandas atsakinėjo ir patikrino savo žinias apie Nepriklausomybės akto paskelbimą, sužinojo įdomių faktų apie signatarus. Edukacinės pamokos pabaigoje vaikai rašė linkėjimus Lietuvai.

Gegužės 23 d. vakarą Bibliotekoje vyko edukacinė pirmokų šventė „Abėcėlė – mano draugė“. Renginyje dalyvavo A. Baranausko pagrindinės mokyklos 1 A klasės auklėtiniai ir jų šeimos. Renginio metu su dalyviais bendravo trys „Gyvosios Knygelės“. Jos supažindino auditoriją su įvairiomis abėcėlės knygomis (kačiukų, šuniukų, vandenų, uogelių, vardų abėcėlė ir t. t.). Buvo patikrintos ir tėvelių žinios. Po visų užduočių pasirodė katinas Pukis Kutulis nešinas raidelių bičiulių pažymėjimais ir saldžiais prizais, kuriuos įteikė kiekvienam mokinukui.

Tarptautinę vaikų gynimo dieną Bibliotekoje lankėsi A. Baranausko pagrindinės mokyklos 5 A klasės mokiniai kartu su auklėtoja. Jie apžiūrėjo bibliotekos rūsyje esančią XVI a. krosnį, aplankė muziejų, kuriame eksponuojamos XX a. antroje pusėje bibliotekininkų naudotos darbo priemonės, domėjosi saviraiškos ir realizacijos erdvės „Idėjų labas“ teikiamomis paslaugomis. Vaikams buvo pasiūlyta dalyvauti edukaciniame užsiėmime – sukurti istoriją pagal pateiktą jiems nežinomą, į skrybėlę panašią detalę, kurios negalima liesti. Istorijų kūrėjams kilo daugybė klausimų: ir vaikų fantazijos dėka gimė patys netikėčiausi pasakojimai. Galiausiai keistojo objekto paslaptis buvo atskleista – Bendrojo skyriaus vedėjas Justas Šaučiūnas paaiškino, kad ši detalė yra garso kolonėlės magnetas. Pažintinė kelionė tęsėsi bibliotekos lauko terasoje. Smagiai nusiteikusių vaikų apsuptyje kūrėsi vasaros lauko skaitykla, raidžių kubai, šachmatų erdvė, tad mažieji knygų bičiuliai turėjo progą pirmieji susipažinti su knygų lentyna ir čia pat skaityti patikusias knygas, dėti iš kubų žodžius, žaisti šachmatais. Vaikai rinkosi netradicinį skaitymo būdą – su knyga sūpuoklėse, hamake, jaukiai susėdę ant sėdmaišių.

„Aukštaitijos ETNO kilimas“ – Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos inicijuotas projektas, skirtas jaunesniojo ir vidutinio mokyklinio amžiaus vaikams, bibliotekose ieškantiems šiuolaikinėmis IT paremtų įdomių veiklų. Metų eigoje šiuo interaktyviu „kilimu“ domėjosi skaitytojai, vyko daug edukacinių užsiėmimų. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius „Aukštaitijos ETNO kilimui“ yra parengęs edukacinę programą „Nešė velnias akmenį...“, kurios metu vaikai gali susipažinti su Puntuko akmens, kaip lankytino kraštovaizdžio paveldo objekto atsiradimo istorija, mitologine kilme, literatūrinių pasakojimų apie jį įvairove ir kitais Panevėžio regiono lankytiniais objektais. Programoje dalyvavo mokiniai iš Kavarsko pagrindinės mokyklos ir Svėdasų Juozo -Tumo Vaižganto gimnazijos.

Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje kiekvieną gruodžio mėnesio ketvirtadienį vyko pasakų sekimo rytmečiai „Krosnies pasakos“. Pasakų klausėsi lopšelio-darželio „Žilvitis“ auklėtiniai ir A. Baranausko pagrindinės mokyklos specialiojo ugdymo skyriaus – daugiafunkcio centro auklėtiniai. O atvykę šios mokyklos 3B klasės mokiniai ne tik klausėsi sekamų pasakų, bet ir patys improvizavo bei suvaidino lietuvių liaudies pasaką „Ropė“.

Kalėdinė edukacinė popietė į kurią susirinko bibliotekos darbuotojų vaikai ir anūkai vyko Katinų svetainėje. Linksmi nusiteikę katinas Pukis Kutulis su savo drauge „Gyvąja pasakų knygele“ susirinkusiems sekė lietuvių liaudies pasakas apie jaučio trobelę, katinėlį ir gudrią lapę. Visiems dalino metų skonio arbatą ir kvietė pasilinksinti, kol elniai atveš tikrą Kalėdų senelį.

Prieš pat gražiausias metų šventes, gruodžio 22 d., Bibliotekos „Katinų svetainėje“ įvyko Kūrėjų Studijos vaikų darbų parodos „Snaigės“ atidarymas. Parodos atidarymo metu veikė kūrybinės grafikos dirbtuvės – atviruko kūrimas iškiliosios spaudos grafikos technika. Kupini entuziazmo mažieji kūrėjai kartu su savo mokytoja mokė svečius kaip dirbti tokiu pat būdu, kaip jų sukurti parodos darbai. Kiekvienas turėjo galimybę atsispausti Kalėdinį atviruką.

➤ **Kiti edukaciniai renginiai.**

Kovo 29 d. Bibliotekoje vyko literatūrinė popietė „Vive l'amitié – Tegyvuoja draugystė!“, skirta Tarptautinei prancūzų kalbos (frankofonijos) dienai paminėti. Pukis Kutulis – Batuotas Katinas Kalbų alėjoje pasitiko Anykščių Antano Baranausko pagrindinės mokyklos mokinius, atkeliavusius su jų prancūzų kalbos mokytoja. Jiems buvo papasakota trumpa „Bonjour“ plytelės atsiradimo istorija. Literatūrinės popietės metu skambėjo prancūziška muzika, buvo žiūrimas filmukas apie frankofoniją. Mokiniai, pasiskirstę į dvi komandas („Baguette“ ir „Sourire“), dalyvavo draugiškoje viktorinoje apie Prancūziją. Po viktorinos Pukis Kutulis – Batuotas Katinas pakvietė visus paragauti prancūziškų vaišių – kruasanų su kakava.

Balandžio 7 dieną į Biblioteką rinkosi jaunieji skaitytojai ir jų tėveliai paminėti Tarptautinę vaikų knygos dieną. Čia vyko literatūrinė popietė „Pasiropinėjimai po vaikų knygų derlių“. Popietės metu bibliotekininkės kartu su skaitytojais aptarė geriausių 2017 m. vaikų ir paauglių knygų penketukus. Buvo skaitomos ištraukos. Kiekvienas dalyvis gavo apdovanojimus – diplomus, saldžius prizus ir knygas su anykštėno žurnalisto Lino Bitvinsko autografu bei linkėjimais.

Balandžio 18 dieną Bibliotekos salėje vyko literatūrinė edukacinė valandėlė vaikams „Gamtos knygą atvertus“. Renginyje dalyvavo Anykščių rajono Debeikių pagrindinės mokyklos pradinių klasių mokiniai ir Anykščių Antano Baranausko pagrindinės mokyklos antrokai su mokytojais.

Panevėžio Kraštotyros muziejaus edukacinėje pamokoje „Nuo piemenėlio iki muzikantėlio“, skirtoje Europos dienai paminėti, dalyvavo Anykščių lopšelio-darželio "Eglutė" ugdymo grupės "Pelėdžiukai" auklėtiniai bei Antano Vienuolio progimnazijos 2A klasės mokiniai su mokytoja. Dalyviai susipažino su lietuvių liaudies muzikos instrumentais, galėjo patirti kaip gimsta garsas, žaidė, improvizavo, patys išbandė įvairius instrumentus.

Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius džiaugiasi turėjęs galimybę kūrybinėmis edukacinėmis veiklomis prisidėti prie literatūros festivalio „Nuotykių tęsiasi!“. Smagu, kad vaikiškų knygų erdvė-skaitykla „Knyga!“ sulaukė dėmesio. Mažuosius lankytojus domino interaktyvios

pramogos, Dėlionių stalelis. Iš atskirų paveikslėlių vaikai „rinko“ Puntuko akmenį, Bibliotekos katino Pukio Kutulio portretą, pasitikrino žinias apie knygelį veikėjus... Sėkmingai užduotis įveikusiems vaikams perduotos Pukio Kutulio dovanas.

Į robotikos užsiėmimus Bibliotekoje su dideliu susidomėjimu atvyko mokiniai iš Svėdasų Juozo-Tumo Vaižganto gimnazijos. Mokiniai ne tik vykdė įvairias užduotis, susipažino su robotų konstravimu ir programavimu, bet ir išbandė savo jėgas valdant robotus.

Lapkričio 7 dienos popietę Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje apsilankė Antano Baranausko pagrindinės mokyklos pradinė klasių skaitymo būrelis lankytojai su mokytoja. Vaikai supažindinti su esančiomis įdomiausiomis knygomis iš „Knygų lagamino“ ir pristatytas 2018 m. „Metų knygos“ vaikų kategorijos penketukas. Skaityta Daivos Čepauskaitės knyga „Baisiai gražūs eilėraščiai“.

➤ **Akcijos. Iniciatyvos.**

Skaitymo akcija „Skaitau Lietuvą“ – tai garsinių skaitymų ciklas, skirtas Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui paminėti. Kiekvieno mėnesio paskutinį antradienį skyriuje buvo organizuojami garsiniai skaitymo pusvalandžiai apie gimtinę, Lietuvos istoriją, krašto padavimus, legendas ir pan.

Sausio 18-osios rytmetį į Biblioteką sugužėjo Anykščių A. Baranausko pagrindinės mokyklos antrokai. Vaikai tylomis skaitė pasirinktas knygas, kalbėjo apie Lietuvai ypatingai svarbią datą – Vasario 16-ąją, bei 100-ojo valstybės gimtadienio proga rašė Lietuvai linkėjimus ir skyrė savo piešinius. Vasario–kovo mėnesiais skaityta anykštėno rašytojo R. P. Vanago knyga „Gimtinė mano – iš Dangaus“. Balandžio mėnesį skaitė anykštėnės rašytojos M. Telksnytės eilėraščių knygą vaikams „Mano tėviškėlė“, kurią nuotraukomis iliustravo fotomenininkas Aloyzas Janušis. Birželio mėnesį skaitė ištraukas iš Gintaro Kaltenio interaktyvios knygos „Rainiuko Pikselio kelionės po Lietuvos miestus“ apie Anykščių kraštą. Vaikai skaitydami prisiminė įdomesnius faktus apie Anykščių Šv. Mato Evangelisto bažnyčią, Puntuką ir jo brolių, Lajų taką, 1901 m. pastatytą geležinkelio Siauruko stotį. Liepą tęsė skaitymo kelionę po Lietuvą kartu su gandriuku Kuku!

2018 m. gruodžio mėnesį vyko šventinė gerumo akcija „Pūkuoti gerieji draugai“, skirta paremti keturkojus draugus gyvūnų globos namuose. Akcijos metu vaikai buvo pakviesti gaminti žaisliukus ir papuošti Bibliotekos Pukio Kutulio Kalėdinę eglutę. Žaisliukai, kaip dėkingumo dovanėlė, buvo skirti paaukojusiems gyvūnų maisto arba parėmusiems gerumo pinigėliu. Pasibaigus akcijai, sausio 25 d. kartu su mažaisiais skaitytojais aplankyti Utenos gyvūnų globos namuose gyvenantys keturkojai draugai. Nuvežtas vykusios akcijos metu skaitytojų paaukotas sausas maistas, konservai ir kiti skanėstai bei bibliotekos lankytojų paaukoti pinigai.

Biblioteka vasaros atostogų metu dalyvavo šalies regionų bibliotekų varžytuvėse „Vasaros skaitymo iššūkis!“. Skaitymo iššūkis – tai varžytuvės, vykusios nuo birželio 1 d. iki

rugpjūčio 31 d. visoje Lietuvoje. Iššūkį priėmę dalyviai (amžius nesvarbus) sutinka įveikti 5 skaitymo užduotis. Šiais metais dalyviai galėjo registruotis bibliotekoje arba savarankiškai interneto svetainėje vasarasuknyga.lt. Mažiausieji lankytojai noriai dalyvavo akcijoje ir stengėsi kuo greičiau perskaityti nurodytas knygas.

Bibliotekoje vyko iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ kūrybinės stovyklos. Vasaros atostogų metu nuo birželio iki rugpjūčio mėn., kas antrą trečiadienį, buvo organizuojamos kūrybinės veiklos. Veiklos vyko skirtingose erdvėse: Bibliotekos lauko terasoje, skyriuje, prie ekspozicinės krosnies Bibliotekos rūsyje. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje vasaros atostogų metu buvo organizuota 5 kūrybinės veiklos.

Birželio 8-ąją vyko pirmasis Švietimo ir mokslo ministerijos ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ kūrybinis-edukacinis užsiėmimas, kuriame apsilankė Antano Vienuolio progimnazijos pradinį klasių mokiniai bei Antano Baranausko pagrindinės mokyklos pradinukai su mokytojais. Susibūrę į dieninę vasaros poilsio stovyklą, vaikai turiningai leido laiką Bibliotekoje, dalyvavo kūrybiniuose užsiėmimuose „Kas? Kur? Kada?...“. Birželio 27 d. į antrąsias kūrybines veiklas surinko ne tik mažieji skaitytojai anykštėnai, bet ir atostogaujantys knygelių mylėtojai iš Utenos, Vilniaus ir Kauno ir kitų miestų. Susitikimo metu vaikų laukė interaktyvi kelionė Aukštaitijos ETNO kilimu. Vaikai dalyvavo edukacijoje „Nešė velnias akmenį...“. Apie draugystę kalbėta liepos 11 d. trečiojo susitikimo metu. Vaikai dalyvavo kūrybiniame-edukaciniame užsiėmime, kurio tema „Draugas yra...“. Visi kartu skaitė Knister knygą „Draugystė su piene“. Vėliau aptarė M. Marcinkevičiaus ir A. Kiudulaitės knygą „Draugystė ant straublio galo“. Pati smagiausia užsiėmimo dalis – kūrybinės dirbtuvėlės, kuriose kiekvienas galėjo sau „susikurti“ draugą. Čia pat iš medžio pjuvenų vaikų rankose gimė maži „draugai“, kurie vaikų tėveliams žinomi kaip Oliziukai. Liepos 25 d. popietę Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje mažieji knygų bičiuliai kalbėjosi „Apie vėją...“. Kam jis reikalingas? Kokių vėjų būna? Ar jie vėjo bijo? Renginio dalyviams pristatytos knygos, kurių tema susijusi su vėju: R. V. Graibaus „Vėjo sūpuoklės“, S. Nėries „Vėjas ir vaikai“, K. Grahame „Vėjas gluosniuose“, pjesės „Vėjo botagas“. Kartu skaityta Gintarės Adomonytės knygą „Vėjų miesto pasakos“. Rugpjūčio 9 d. vyko iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ paskutinis kūrybinių – edukacinių užsiėmimų renginys apie tai kas vaikams svarbu – apie svajones. Skatinant vaikus svajoti - puikiai pasitarnauja literatūra. Renginio dalyviams pristatytos knygos apie pačias gražiausias svajones: Beatrice Alemagna „Liūtas Paryžiuje“, dvikalbė Oleg Čaklun knygelė „Svajonė“, Noelia Blanco „Malūnų slėnis“, Agnes de Lestrade „Didysis žodžių fabrikas“ ir kt. Kartu skaitėme Kęstučio Navako ir Marijos Smirnovaitės iliustruotas trumpas pasakaites iš knygos „Žvėreliai mokosi svajoti“ apie tai, kad svajonės aplanko visus. Kiekvienas dalyvis ant baliono pritvirtino atviruką su užrašyta ar nupiešta svajone. Balionus vaikai leido Bibliotekos kieme.

➤ **Pažintinės ekskursijos po Biblioteką.**

Birželio 28 dienos popietę Bibliotekoje apsilankė Panevėžio miesto savivaldybės viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriaus „Žalioji pelėda“ stovyklautojai. Pristatytos žymios ir lankytinos Anykščių miesto ir rajono vietovės. Mažieji stovyklautojai dalinosi ekskursijos išpūdžiais, žiūrėjo Antano Skučo animacinį filmą „Puntuko akmuo“, susipažino su Bibliotekos rūsyje esančia krosnimi ir jos atsiradimo istorija. Pristatyta saviraiškos ir savirealizacijos erdvė „Idėjų labas“. Bibliotekos lauko terasoje susibūrusius stovyklautojus pradžiugino pasirodęs katinas Pukis Kutulis su saldžiomis dovanėlėmis. Pažintinėje ekskursijoje po biblioteką dalyvavo miesto vaikų lopšelių-darželių auklėtiniai, A. Vienuolio progimnazijos bei A. Baranausko pagrindinės mokyklos mokiniai, Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos mokinukai.

➤ **Renginiai vaikams filialuose.**

Beveik visuose rajono filialuose vyko renginiai skirti Knygnešio dienai, Tarptautinei vaikų gynimo dienai, Nacionalinei bibliotekų savaitei ir Šiaurės šalių bibliotekų savaitei. Populiari Ažuožerių filialo edukacinė programa vaikams „Dėdės Miegelio pasaka“, su kuria aplankė Debeikių, Kavarsko, Traupio, Viešintų, Piktagalio, Surdegio, Raguvėlės filialus ir Kavarsko, Traupio, Troškūnų mokyklas. Programos metu sekama pasaka „Miegančioji gražuolė“, naudojamos priemonės: senas lagaminas ir panaudoti kvėpalų buteliukai. Lagaminas tampa „scena“, o kvėpalų buteliukai – pasakos veikėjais. Filialo darbuotoja turi parengusi edukacinę programą vaikams: „Seni daiktai skleidžia šilumą“. Programos metu supažindinami su senovinių daiktų (rakandų) naudojimu, kilme. Budrių filiale populiariausi renginiai vaikams, tai „Dviratininkų gudruolių žygis“ ir „Žvėrelių Naujieji metai“. Vaikams suorganizuotos per metus penkios piešinių parodos. Labiausiai lankomos skirtos Mamos ir Tėvo dienoms. Aktyviai vaikai prisideda organizuojant filialo skaitytojo ir medinių kiaušinių nominacijas. Debeikių filiale kiekvieną ketvirtadienį organizuotos edukacinės popietės skaitymo skatinimui. Vaikai sužinojo kas yra knygų kūrėjai, skaitė įvairias pasakas, kūrė skirtukus ir tikras istorijas pagal iliustracijas, sužinojo kaip tausoti knygas, pabandė suklijuoti suplyšusias knygeles. Elmininkų filiale kūrybinių valandėlių metu vaikai kartu su menininku Žilvinu Smalsku dalyvavo kuriant medinę dekoraciją – žiogą. Pirmo užsiėmimo metu vaikai guašu piešė piešinius, o antro – kreidelėmis bibliotekos kieme. Kavarsko filiale įsimintiniausias renginys vaikams buvo E. Daciūtės knygos „Laimė yra lapė“ skaitymas ir žaidimas su bibliotekos viešnia lapute. Daugiausia vaikų apsilankymų sulaukė M. Smirnovaitės iliustracijų iš pasakų rinkinio „Aukso kirvukas“ reprodukcijų paroda. Piktagalio filiale vaikams labiausiai patiko Kalėdinių žaisliukų iš šiaudelių gamyba. Edukacinėje programoje sužinojo sodų ir žaisliukų rišimo istoriją, tradicijas, kaip paruošti šiaudą ir kokiais būdais jis rišamas, kiekvienas pasigamino po žaisliuką ir girliandą. Skiemonių filiale į edukacinę piešimo popietę su dailininke R. Kesminiene susirinko skirtingo amžiaus vaikai, kurios metu parengta nuotaikinga paroda „Jeigu aš gyvenime būčiau žuvis“. Svėdasų filiale organizuotas

smagus renginys „Drambliukas ėjo į svečius“. Su pačiais mažiausiais skaityta E. Daciūtės knygelė „Drambliai ėjo į svečius“. Visus džiugiai nustebino netikėtai į svečius užsukęs pats tikriausias Dramblys, kuris pamokė dramblišką žygiavimo ypatumų, o vaikučiai mokė Dramblį skaičiuoti ir žaisti jų mėgstamiausius žaidimus. Filialo darbuotojos siekdamos supažindinti mažuosius Svėdasų krašto vaikus su Šiaurės šalių literatūros savaitės idėja, šiaurietiška pasakojimo tradicija organizavo renginį „Ar pažįsti Pepę Ilgakojinę?“. Didžiausio susidomėjimo sulaukė literatūros paroda „Šimtas knygų vaikams ir Lietuvai“. Pagal išleistą reikšmingiausių lietuvių autorių vaikams ir paaugliams katalogą, kuris sumanytas Lietuvos šimtmečio proga, parodai atrinktos bibliotekoje turimos knygelės. Nemažas iššūkis Svirnų bibliotekininkei buvo netradicinis renginys „Mokytojo diena kitaip“. Kavarsko mokyklos 1-os klasės mokytojos prašymu teko praveisti dvi technologijų pamokas pirmokams. Šių pamokų pagrindinis tikslas buvo skatinti vaikų kūrybingumą bei įvairias menines saviraiškos formas. Kartu su mokiniais sukurti darbeliai iš daržovių, vaisių, medžių lapų bei kitų rudens gėrybių. Šerių filiale organizuotos vaikams viktorinos: „Pažink savo kraštą“ ir „Ką žinai apie Vydūną“. Troškūnų filiale mažiesiems skaitytojams organizuoti garsiniai skaitymai „Rudenėlis tiesia ranką“, popietės, skirtos supažindinti su lietuvių autorių kūryba: „Kūryba – visas mano gyvenimas“ (J. Degutytei), „Nors vejuosi vasarą, man artimesnis ruduo“ (V. Palčinskaitei). Vyresnių klasių moksleiviams organizuota viktorina „Europos kalbų labirintas“, skirta Europos kalbų dienai.

V. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA

5.1. LIBIS PĮ diegimas

LIBIS PĮ programinė įranga Viešojoje bibliotekoje įdiegta nuo 2001 m. rugsėjo mėnesio. Įdiegus LIBIS programinę įrangą, Bibliotekos vartotojai naudojami Nacionalinės bibliografijos duomenų banku (NBDB). LIBIS PĮ įdiegta papildomi komponentai: lentynų skirtukai, fondo šifro šablonai, šifro keitimas. 2017 m. Svėdasų filiale, o 2018 m. Troškūnų filiale įdiegta skaitytojų registravimo ir aptarnavimo posistemė.

2018 m. sukataloguota ir suinventorinta LIBIS programoje 6 910 fiz. vnt. dokumentų (tame tarpe 6 fiz. vnt. periodinių leidinių, kurie neterminuotai saugomi Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje). Inventorinami ir neterminuotai saugomi Anykščių rajono periodiniai leidiniai „Šilelis“, „Anykšta“ ir „Aukštaitiškas formatas“. Kiti periodiniai leidiniai neinventorinami, jie įtraukiami į Bibliotekos fondo bendrąją apskaitos knygą, metus saugomi, o po 1 metų nurašomi.

2018 m. toliau buvo pildomas elektroninis katalogas.

- Iš viso elektroniniame kataloge yra 54 185 bibliografiniai įrašai,
- 2018 m. parengti 2 143 bibliografiniai įrašai,
- Iš viso į LIBIS suvestinį katalogą išsiųsti 53 302 bibliografiniai įrašai.

2018 m. Viešosios bibliotekos skyriuose ir kaimų bei miestų filialuose toliau buvo tęsiamas dokumentų rekatalogavimas. Rekatalogavimo procesas ilgas, bet naudingas. Atsiranda

galimybė patikrinti visus rekataloguojamo fondo dokumentus, nurašyti neaktualius, neturinčius paklausos, pasenusius ir susidėvėjusius dokumentus. Rekatalogavus fondą, visi fondo bibliografiniai aprašai tampa matomi e. kataloguose, todėl informacijos paieškas vartotojai gali atlikti savarankiškai LIBIS e. kataloguose. 2018 m. iš viso buvo rekataloguoti 1 774 fiz. vnt. dokumentai (1 846 fiz. vnt. mažiau negu 2017 m.).

Daugiausiai ataskaitiniais metais dokumentų rekatalogavo Ažuožerių filialas (783 fiz. vnt.), Mačionių filialas (541 fiz. vnt.), Šerių filialas (274 fiz. vnt.), Svėdasų filialas (100 fiz. vnt.). Ažuožerių, Mačionių, Vaitkūnų filialuose ir Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje fondai dar nebaigti rekataloguoti. Visai dokumentų nerekatalogavo Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius ir Vaitkūnų kaimo filialas. Blogiausia padėtis yra Vaitkūnų kaimo filiale – rekataloguoti 366 fiz. vnt. dokumentų, filialo fondas yra 4 911 fiz. vnt. Šiame filiale 2017-2018 m. nerekataloguotas nei vienas dokumentas. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje dokumentai nerekataloguojami nuo 2011 m. Skyriaus fondas yra 22 889 fiz. vnt. inventorintų dokumentų, rekataloguoti 8 457 fiz. vnt. dokumentų.

Rekataloguojant dokumentus, filialų darbuotojams kilo daug klausimų, todėl Informacijos išteklų formavimo skyriaus bibliotekininke LIBIS administratorė Laima Kamarova juos konsultavo įvairiais rekatalogavimo klausimais, tikrino rekataloguotų dokumentų bibliografinius įrašus, taisė klaidas.

Nuo 2017 m. nebepildomas kortelinis katalogas, nes visuose filialuose įdiegta LIBIS programa ir galima naudotis elektroniniu katalogu.

I Nacionalinės bibliografijos duomenų banką (NBDB) eksportuoti 1 257 parengti ir suredaguoti bibliografiniai įrašai (BĮ).

- 682 BĮ iš rajono laikraščio „Anykšta“,
- 458 BĮ iš Anykščių krašto laikraščio „Šilelis“,
- 51 BĮ iš žurnalo „Aukštaitiškasis formatas“,
- 39 BĮ iš serialinio leidinio „Svėdasų varpas“,
- 27 BĮ iš serialinio leidinio „Pasaulio anykštėnas“.

Lyginant su 2017 m. išsiųsta 121 bibliografiniais įrašais daugiau. Bibliografinių įrašų parengta daugiau, nes nuo 2018 m. balandžio mėnesio papildomai aprašomi du serialiniai leidiniai „Svėdasų varpas“ ir „Pasaulio anykštėnas“. 2018 m. pabaigai bibliotekos elektroniniame kataloge yra 19 409 bibliografiniai įrašai (BĮ). Iš laikraščio „Anykšta“ – 11 572 BĮ, iš laikraščio „Šilelis“ – 7 110 BĮ, iš žurnalo „Aukštaitiškasis formatas“ – 628 BĮ, iš leidinio „Svėdasų varpas“ – 39 BĮ, iš leidinio „Pasaulio anykštėnas“ – 27 BĮ ir 33 bibliografiniai įrašai yra iš žurnalo „Nyksčiai“ (Šiuo metu šis žurnalas nebeleidžiamas, tačiau įrašai saugomi).

5.2. Informacinis fondas

- Iš viso RSVB fonde informacinės literatūros yra 10 058 fiz. vnt. Iš jų:

- ✓ VB – 6 044 fiz. vnt.
- Vidutinis informacinio fondo dydis:
 - ✓ Miesto filialuose – 242 fiz. vnt.
 - ✓ Kaimo filialuose – 147 fiz. vnt.

5.3. Katalogų ir kartotekų būklė

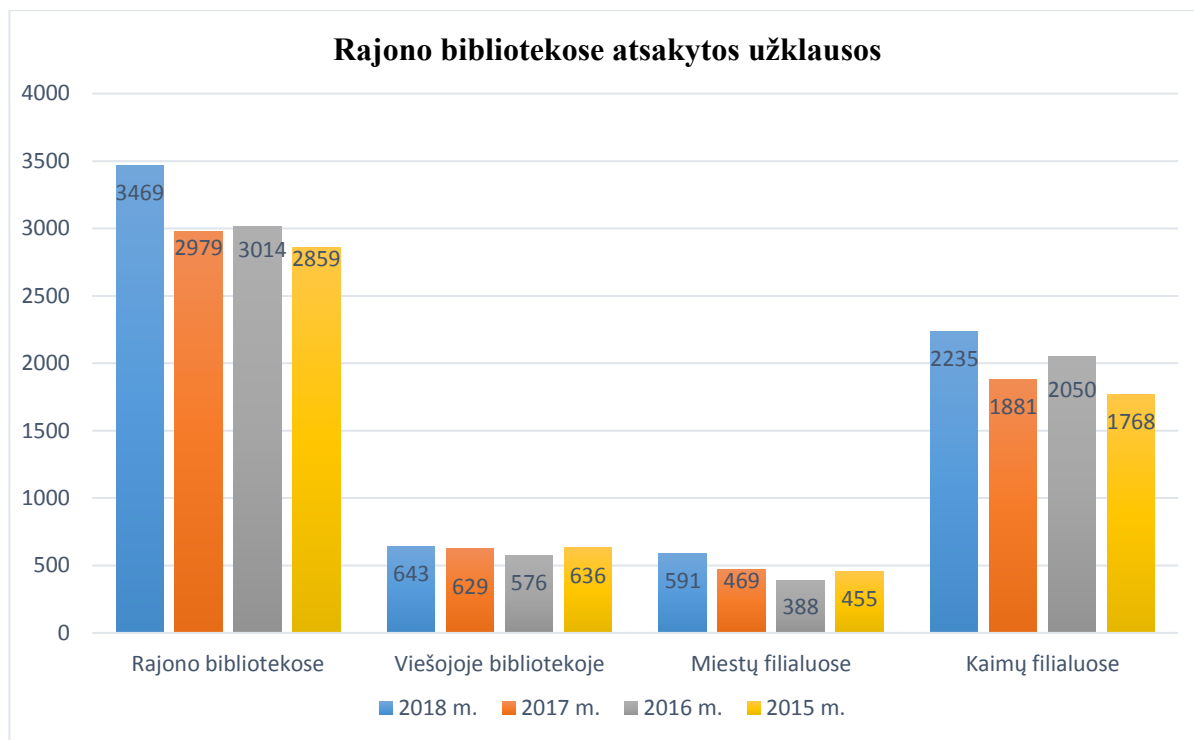
Nuo 2017 m. filialuose nebepildomi abėcėliniai ir sisteminiai katalogai. Visuose filialuose pildomos kraštotyros kartotekos. Daugelyje filialų jos menkos. Per metus kraštotyros kartotekos vidutiniškai pasipildė 384 (-28) kortelėmis.

Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus kraštotyros kartotekoje yra saugomi 70 235 bibliografiniai aprašai. Kartoteka nuo 2010 m. nebepildoma spausdintomis aprašų kortelėmis, nes visi aprašai talpinami į LIBIS katalogą – NDB (Nacionalinį duomenų banką). Tačiau darbuotojos, atsakydamos į vartotojų užklausas, dažnai naudoja kraštotyros kartoteką, kuri savo aktualumo ir populiarumo neprarado iki šiol. Kaip vienas pagrindinių bibliografinės paieškos šaltinių kartoteka buvo naudojama leidžiant biobibliografinį žodyną „Anykščių kraštotyrininkai“. Praėjusiais metais daugiau kaip tris tūkstančius bibliografinių aprašų iš kartotekos perkelta į knygą „Anykščių kraštotyrininkai: biobibliografinis žodynas“ antroji dalis „Bibliografinė medžiaga (1889–2017)“.

5.4. Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas

Bibliotekos informacinės bazės kūrimas, vartotojų informacinių poreikių tenkinimas – vienas iš svarbesnių Bibliotekai keliamų uždavinių. Bibliografiniame darbe svarbiausia – sudaryti kokybiškas sąlygas informacinėms paslaugoms teikti, teikiant informaciją, panaudoti visus turimus informacijos šaltinius ir fondus, ugdyti vartotojų kompiuterinį raštingumą, skatinti vartotojus naudotis bibliografiniais informaciniais leidiniais, katalogais, kartotekomis ir visomis kitomis pagalbinėmis priemonėmis, esančiomis dokumentuose. Per pastaruosius metus gerėjo rajono bibliotekų galimybės plėtoti informacinę veiklą ir gerinti jos kokybę, ypač galimybė informacijos paieškai naudotis internetiniame tinkle esančiais informacijos ištekliais.

Teminių užklausų buvo daugiausia, iš jų daugiausiai iš 6 ir 9 skyrių. Temų įvairovė: kompiuterinės maketavimo programos, emigracija, ES sveikatos politika, sveikatingumas, archeologiniai kasinėjimai, dvarai, LR baudžiamasis kodeksas ir kt. Ieškota liaudiško pavadinimo naujai kuriamai kavinei, padavimų apie Anykščius, išleistų rusų kalba, suskaitmenintų kūrinių. Tikslinti augalų, gyvūnų ir dangaus kūnų pavadinimai, įvairių žodžių reikšmės ir kt. Atsakymams į temines užklausas atsakyti naudojamos Nacionalinės bibliografijos duomenų baze, EBSCO Publishing duomenų baze, ePAVELDAS, eLABA, „Vyturis“ ar kitomis duomenų bazėmis, bei paieškos sistemomis: www.google.lt, www.yahoo.com, interneto enciklopedija <http://lt.wikipedia.org/wiki> bei bibliotekoje esančiomis enciklopedijomis, žodynais bei žinynais.

- Licencijuotų duomenų bazių panauda. Viso – 11 duomenų bazių.

INFOLEX praktika teisinė duomenų bazė. Prisijungimų – 223 (-5 124).

EBSCO Publishing - 8 duomenų bazės:

prisijungimų – 227 (+39),

įvykdyta paieškų – 679 (-223),

atsiųsta dokumentų – 109 (-29).

Naxos muzikinė duomenų bazė – 1 duomenų bazė.

Naujai buvo prenumeruojama „Vyturio“ leidyklos skaitmeninė biblioteka.

5.5. Internetas

Bibliotekų skaičius, turinčių prieigą prie interneto – 25. Kompiuterizuotos visos rajono bibliotekos. Rajono bibliotekose vartotojams yra 96 kompiuterizuotos darbo vietos su interneto prieiga.

- Interneto vartotojų yra 4 469 (+160),
- Interneto seansų skaičius 25 244 (-2 289),
- Virtualių apsilankymų – 5 283 (+1 809).

5.6. Kraštotyros veikla

2018 m. Bibliotekos Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrius minėjo savo veiklos gyvavimo 60-ąsias metines. Tuo tikslu buvo parengtas išsamus apžvalginis straipsnis apie kraštotyros veiklos ištakas ir eigą. Vienas apžvalginis straipsnis paskelbtas žurnale „Gimtasai kraštas“ (2018, Nr. 14), kitas – orientuojantis į skaitytojus bibliotekininkus – paskelbtas žurnale „Tarp knygų“ (2018, Nr. 7/8).

Vienas didžiausių ir reikšmingiausių praėjusių metų kraštotyrininkų atliktų darbų – dvitomo biobibliografinio leidinio „Anykščių kraštotyrininkai“ antrosios dalies „Bibliografinė medžiaga 1889–2017)“ išleidimas. Knygą sudarė: Audronė Berezauskienė, Ligita Matulienė, Birutė Venteraitienė ir Bibliotekos globėjas profesorius O. Janonis (sudarytojas-redaktorius). Viršelio autorė Bibliotekos dailininkė Violeta Matelienė. 2018 m. išleista knyga yra 2016 m. išleisto biobibliografinio žodyno „Anykščių kraštotyrininkai“ antroji dalis. Pirmojoje knygoje paskelbtos kraštotyrininkų biografijos, antrojoje – paskelbta bibliografinė medžiaga – pateikti kraštotyrininkų darbų bibliografiniai sąrašai. Atskiruose skyriuose aprašyti nepublikuoti kraštotyros darbai, knygos, straipsniai rinkiniuose ir periodinėje spaudoje. Žodyne aprašytos tik tos spausdintinės publikacijos, kurios savo turiniu susijusios su Anykščių kraštu. Antroje dalyje taip pat skelbiami kai kurių kraštotyrininkų biografijų papildymai. Leidinys sudarytas naudojantis Nacionalinės bibliografijos duomenų banku, straipsnių duomenų bazėmis, elektroniniais bibliotekų katalogais, valstybinėmis bibliografijos rodyklėmis, kitais bibliografijos leidiniais. Vienas reikšmingiausių bibliografinės paieškos šaltinių buvo kraštotyros kartoteka, kurioje sukaupta daugiau kaip 700 000 bibliografinių aprašų. Knygos sudarytojai *de visu* peržiūrėjo Anykščių rajono laikraščius ir kitus periodinius bei tęstinius, enciklopedinius leidinius, įvairius rinkinius. Kartu su spausdintu leidiniu parengtas knygos priedas „*Paieškos diskelis*“. Knyga išleista 200 egz. tiražu UAB „Petro ofsetas“ leidykloje. Knygos leidimą finansiškai rėmė keturios dešimtys geranoriškai nusiteikusių Anykščių krašto verslininkų, politikų, kraštotyrininkų, bibliotekos bičiulių.

Vykdam mokslinę tiriamąją veiklą parengta publikacija, kurios tikslas buvo išanalizuoti išeivijoje gyvenusios lietuvių kultūros ir visuomenės veikėjos, rašytojos, pedagogės Halinos Didžiulytės-Mošinskienės (1911–2004) laiškus, rašytus Anykščių krašto rašytojams M. Telksnytei-Račkaitienei ir Vygandui Račkaičiui. 23 laišškai saugomi Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje. Remiantis analizės, sintezės ir apibendrinimo metodais atskleisti laiškų savininkės ryšiai su minėtais Anykščių krašto rašytojais, išnagrinėtas laiškų turinys, juose gvildenta 1918–1940 m. laikotarpio Nepriklausomos Lietuvos tema, parodyti reikšmingi laiškų autorės darbai, skirti tėvynei Lietuvai, apibūdinta tautietės visuomeninė veikla puoselėjant lietuviybės ir tautiškumo išsaugojimą išeivijoje. Straipsnis paskelbtas mokslo darbų rinkinyje „Bibliotheca Litwana V. Egodokumentika Aukštaitijos knygos kultūros kontekste“, 2018, p. 197–210.

➤ **Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus dokumentų fondo formavimas.**

2018 m. pabaigai pagal Bibliotekos fondo bendrosios apskaitos knygą dokumentų fonde yra 7 662 fiz. vnt. (5 674 pav.). Grožinės literatūros – 3 455 fiz. vnt., 45 %, šakinės literatūros – 4 207 fiz. vnt., 55 %, periodinių leidinių – 215 fiz. vnt. Ataskaitiniais metais gauta prenumeruojamų periodinių leidinių – 6 fiz. vnt., trijų pavadinimų. Iš jų: laikraščių 2 fiz. vnt. (metiniai komplektai), 2

pav. („Anykšta“, „Šilelis“), žurnalų 4 fiz. vnt., 1 pav. („Aukštaitiškas formatas“). Iš viso pagal apskaitą periodinių leidinių (žurnalų ir laikraščių) – 141 fiz. vnt.

Dokumentų fondą pagal laikmenos rūšį sudarė: knygos 7 120 fiz. vnt.; garsiniai dokumentai 23 fiz. vnt.; vaizdiniai dokumentai 8 fiz. vnt.; regimieji dokumentai 72 fiz. vnt.; periodiniai leidiniai 141 fiz. vnt.; tęstiniai leidiniai 264 fiz. vnt.; natos 21 fiz. vnt.; kartografinių dokumentų 2 fiz. vnt.; kiti skaitmeniniai dokumentai 8 fiz. vnt.; rankraščiai 3 fiz. vnt.

2018 m. naujai gauta ir sutvarkyta 751 fiz. vnt. 429 pav. dokumentų, iš kurių 720 fiz. vnt. dokumentų gauti kaip parama – dovanotos knygos anykštėnų autorių, bibliotekos svečių. Lyginant su 2017 m. gauta 507 fiz. vnt. daugiau. Fondą papildė kraštiečio J. Meškausko asmeninė biblioteka (561 fiz. vnt.). Bendras fondo apyvartos rodiklis 0,2, lyginant su 2017 m. – fondo apyvartos rodiklis nepakito. Ataskaitiniais metais buvo suskaitmenintas kartografinis leidinys Mantnieks, Pēteris Mantnieks' Baltic States [Kartografija] : Eesti - Latvija - Lietuva. - 1:700 000. - Brussels : Inst. Cartographique P. Mantnieks, 1954. - 1 žml. apl. : spalv. Iš viso: 3 vaizdai. Suskaitmenintas leidinys įkeltas į Bibliotekos svetainę, kurį gali pažiūrėti visi besidomintys senąja kartografija <http://www.anyksciuvb.lt/lt/krastotyra/skaitmeniniai-leidiniai/8-nenurodyta/3810-baltic-states-kartografija-eesti-latvija-lietuva>.

➤ **Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus asmeninės bibliotekos.**

Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje saugomos ir tyrinėjamos žymių anykštėnų asmeninių bibliotekų kolekcijos. Į Bibliotekos elektroninį LIBIS katalogą yra įtraukta 15 asmeninių bibliotekų kolekcijų. Tai sudaro 50 proc. viso fondo. Pirmosios, atkeliavusios į Biblioteką, buvo kraštiečių išeivių asmeninių bibliotekų knygos. Visuomenės veikėjo, literato Juozo Šiaučiulio (1915–1998) iš Kanados atsiųsta 1990–1991 m. knygų kolekcija (1 041 fiz. vnt.), turtinga senaisiais leidiniais bei lietuviškomis knygomis, išleistomis išeivijoje; Čikagos knygnešio Kazio Rožansko (1919–2010) perduota 1995–2004 m. knygų kolekcija (88 fiz. vnt.), kurios daugumą sudaro knygos istorine tematika lietuvių kalba išleistos išeivijoje; visuomenininko Julijono Kęstučio Laskausko (1922–2013) knygų kolekcija (74 fiz. vnt.), perduota 1997 m.; vertėjo, dramaturgo Juozo Paškevičiaus (1910–1996) asmeninės bibliotekos kolekcija (89 fiz. vnt.) perduota 2010 m. Rašytojo R. P. Vanago iniciatyva 2012 m. į Biblioteką atkeliavo iš JAV gyvenančio informatikos mokslų daktaro, prof. A. A. Avižienio asmeninės bibliotekos knygos. Knygų kolekcija (299 fiz. vnt.) įdomi, kaip „migravusi“ asmeninė biblioteka – pradėta kaupti Lietuvoje, išvežta į užsienį, papildyta išeivijoje išleistomis knygomis ir vėl pargabenta į Lietuvą. Literato Alekso Navicko (1928–2011) saugoma nedidelė retų ir senų spaudinių kolekcija (32 fiz. vnt.). Bibliofilo, kraštotyrininko Algimanto Bekenio (g. 1933) dovanotų 2012 m. knygų kolekcija (113 fiz. vnt.) reikšminga kaip paveldėtas iš jo senelės Julijos ir tėvelio Povilo knygų palikimas. 2013 m. knygų rinkinį (132 fiz. vnt.) iš savo asmeninės bibliotekos anykštėnams padovanojo prof. Vytautas Landsbergis (g. 1932). Kraštiečių

vertėjos Aldonos Mickienės (1931–2012) asmeninės bibliotekos rinkinys (47 fiz. vnt.) bibliotekai perduotas 2014 m. Tai bibliotekos savininkės išverstos bei redaguotos knygos ir periodiniai leidiniai. Istoriko, prof. Antano Tylos (1929–2018) asmeninės bibliotekos kolekcijoje (195 fiz. vnt.) sukaupta daugiausia mokslinių istorinių leidinių. Bibliotekai svarbi ir reikšminga yra L. ir S. Didžiulių anūkės, rašytojos H. Didžiulytės-Mošinskienės (1911–2004) ir jos vyro architekto Algirdo Mošinskio (1905–1991) asmeninės bibliotekos kolekcija (564 fiz. vnt.), iš Brazilijos į Lietuvą atkeliavusi 1994 m., o 2013 m. muziejininkų padovanota Bibliotekai. Nuo 2015 m. saugoma anykštėno Vytauto Galvono (1958–2015) asmeninė biblioteka, kurią perdavė jo sesuo meteorologė, fizinių mokslų daktarė Audronė Galvonaitė. Iš viso mokslininkė perdavė 1 125 fiz. vnt. knygų, iš kurių – 639 fiz. vnt. yra saugoma, kaip asmeninės bibliotekos kolekcija. Kitos knygos, bibliotekos savininkės pageidavimu, perduotos Anykščių viešosios bibliotekoms filialams. Nuo 2016 m. kaupiamos knygos iš anykštėno, atsargos pulkininko, kraštotyrininko G. Grinos asmeninės bibliotekos. Šiais metais gauta 18 fiz. vnt. Į elektroninį katalogą įtraukta 91 fiz. vnt. knygų. 2017 m. asmenines bibliotekų kolekcijas papildė knygų rinkinys iš anykštėnų rašytojų M. Telksnytės ir V. Račkaičio namų bibliotekos. Tai rašytojams dovanotos autorių knygos su dovanojimo įrašais. Kolekcijoje yra 21 fiz. vnt.

Viena unikaliausių asmeninių bibliotekų yra 2017 m. iš Amerikos atkeliavusi profesoriaus J. Meškausko asmeninė biblioteka. Į LIBIS elektroninį katalogą įtraukta 561 fiz. vnt. knygų, tačiau dar yra neįtrauktų anglų, vokiečių bei kitomis kalbomis išleistų knygų. Išivio asmeninėje bibliotekoje gausu rankraščių, kurie taip pat dar neapskaityti. 2018 m. profesoriaus biblioteką papildė nemažas pluoštas jo nuotraukų, kurias perdavė J. Meškausko dukterėčia prof. Viktorija Skrupskelytė. Kartu su nuotraukomis perduota kompaktinė plokštelė, kurioje iš šeimos nuotraukų archyvo 2010 m. sudėliota profesoriaus biografija – nuo J. Meškausko jaunystės iki paskutiniųjų metų Čikagoje. Bibliotekai saugojimui perduoti įvairūs, su J. Meškausko gyvenimu ir veikla susiję dokumentai: iki 1944.07.05 (išduoti Lietuvoje); Nuo 1944.07.05 – 1949 m. (dokumentai išduoti Vokietijoje; Nuo 1949 m. vasaros (išduoti JAV). Kartu su rankraščiais ir keliomis, su įvairiais įrašais knygomis, asmeninę profesoriaus biblioteką papildė jo spaudas, rašiklis, vizitinės kortelės, bei įvairūs asmens tapatybę ir veiklą patvirtinantys dokumentai.

➤ **Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus rankraščių fondas.**

2018 m. pabaigai saugomi 36 rankraščių fondai. Dar nėra atlikta pilna rankraščių apskaita, tačiau apytiksliai laikino saugojimų vienetų yra per tūkstantį. Per ataskaitinius metus buvo susisteminti ir apskaičiuoti du rankraščių fondai, kuriuose saugomi 166 laikino saugojimo vienetai. Literato Alekso Navicko (F.1.) fonde yra 11 vienetų, rašytojų M. Telksnytės ir V. Račkaičio (F. 2.) fonde yra 155 vienetai. Rašytojų M. Telksnytės ir V. Račkaičio rankraščių fondą (F. 2.) sudaro: biografiniai dokumentai; kūrybos dokumentai; rašytojų korespondencija; ikonografija.

Rašytojų fonde saugomi pirmieji jų kūriniai, užrašyti ranka mokykliniuose sąsiuvinuose, vėliau spausdinti rašomąja mašinėle, o paskutiniųjų naujausių kūrinių tekstai jau rinkti kompiuteriu.

2018 m. mokslininkas, bibliografas, kraštotyrininkas O. Janonis saugoti perdavė šeimos ir asmenines nuotraukas. (F. 3.) Viso 97 saugojimo vienetus. O. Janonio rankraščių fonde ikonografija apima 70 metų laikotarpį. Seniausia nuotrauka datuota 1947 m. Nuotraukos susistemintos, sugrupuotos, tačiau dar neįtrauktos į bendrą apskaitą.

Praėjusiais metais kartu su kraštiečio, medicinos profesoriaus, dr. J. Meškausko asmenine biblioteka bibliotekai saugoti perduoti ir visi mokslininko rankraščiai. J. Meškausko rankraštiniai dokumentai sugrupuoti pagal temas ir profesoriaus mokslinės bei visuomeninės veiklos pobūdį, tačiau jie dar nėra suregistruoti ir apskaityti.

➤ **Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vartotojų aptarnavimas.**

2018 m. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje užregistruoti 82 vartotojai: perregistruoti – 71, naujai užregistruotų vartotojų – 11. Vartotojai pagal statusą: tarnautojai – 58,7 %, pensinio amžiaus žmonės, namų šeimininkės, bedarbiai – 33 %, studentai bei vyresniųjų klasių moksleiviai – 3,8 %, darbininkai – 4,5 %.

2018 m. apsilankymų skaičius – 2 791. Vidutiniškai vienas vartotojas apsilankė 15,2 karto. Vartotojams išduota – 1 491 fiz. vnt. Lyginant su 2017 m. išduotis padidėjo (+48). Dokumentų išduotis vietoje – 1 011 fiz. vnt. (67,8 %), išduota dokumentų į namus – 480 fiz. vnt. (32,2 %).

2018 m. naudojant įvairius informacijos šaltinius atsakyta į 338 vartotojų užklausas. Lyginant su 2017 m. 4 užklausomis atsakyta mažiau. Elektroniniu paštu atsakyta į 203 užklausas, lyginant su 2017 m. – 2 užklausomis daugiau. Faktografinių užklausų atsakyta – 47; tikslinamųjų – 45; adresinių – 38; teminių – 208.

Ataskaitiniais metais buvo vykdoma Viešojoje bibliotekoje gaunamos respublikinės spaudos (15 laikraščių ir 22 žurnalų) stebėsena. Straipsniai savo turiniu ar autoryste susiję su Anykščių kraštu buvo aprašomi, daromos jų kopijos ir segamos į aplankus pagal temas. 2018 m. aprašyta 113 straipsnių. Praėjusiais metais straipsnių sąrašai pradėti skelbti Viešosios bibliotekos interneto svetainėje: <http://www.anyksciuvb.lt/lt/krastotyra/anyksciu-krastas-spaudoje>. Tokiu būdu pagerėjo kraštotyros informacijos vartotojų bibliografinis aptarnavimas. 2018 m. parengta tautodailininko Jurgio Kazlausko bibliografija (Parengė L. Matulienė), kuri publikuojama muziejininkų Skaidrės Račkaitytės, Rasos Bražėnaitės ir Mindaugo Karčemarsko parengtame biografiniame albume „Viską ir aš prisimenu...“: Jurgio Kazlausko drožiniai“.

2018 m. pabaigai saugomų nepublikuotų kraštotyros darbų sąrašė buvo 156 kraštotyros darbai. Praėjusiais metais parengti du kraštotyros darbai: „Anykščių bibliotekos globėjas profesorius Osvaldas Janonis“ ir atsižvelgiant į vartotojų pageidavimus, parengtas kraštotyros darbas „Turistinis maršrutas po Anykščių regioninį parką“.

➤ **Ryšiai su kraštiečiais gyvenančiais užsienyje.**

Praėjusiais metais užsimezgė nauja draugystė su tolimoje Amerikoje gyvenančia anykštėne Vita Morkūnaite-Henderson. V. Morkūnaitė gimė ir augo Anykščiuose, čia baigė vidurinę mokyklą, o ištėkėjusi išvyko gyventi už Atlanto. Praėjusią vasarą kraštietė apsilankė Anykščiuose, susipažino su Biblioteka ir kraštotyrininkų veikla, o sužinojusi apie finansinius sunkumus kraštotyrininkams leidžiant biobibliografinio žodyno „Anykščių kraštotyrininkai“ antrąją dalį, suteikė finansinę paramą.

Buvo tęsiamas bendradarbiavimas su žymiais anykštėnais, gyvenančiais svetur. Praėjusiais metais (birželio 28 d.) Bibliotekoje lankėsi iš Amerikos atvykusi kraštiečio šviesaus atminimo prof. J. Meškausko dukra mokslininkė Marija Meškauskas su savo šeima. Viešnagės tikslas buvo pamatyti, kaip saugoma ir tvarkoma prof. J. Meškausko asmeninė biblioteka, kurią Bibliotekai ji iš Amerikos persiuntė 2017 m. spalio mėnesį. Viešnia patikėjo bibliotekai saugoti patį svarbiausią profesoriaus apdovanojimą – Šv. Silvestro ordiną, kuriuo 1987 metais J. Meškauską už krikščionišką visuomeninę veiklą apdovanojo Popiežius Jonas Paulius II. Spalio 13 d. profesoriaus giminaičiai perdavė anykštėnams dar daugiau prof. Dr. J. Meškausko šeimoje išsaugotų rankraščių, jo nuotraukų, asmeninę profesoriaus biblioteką papildė spaudas, rašiklis, vizitinės kortelės, bei įvairūs asmens tapatybę ir veiklą patvirtinantys dokumentai.

➤ **Renginiai.**

2018 m. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje populiarinant saugomus kraštotyros dokumentus, minint svarbias jubiliejines datas, pagerbiant žymius Anykščių krašto žmones organizuota 13 renginių.

Suorganizuoti 3 žodiniai renginiai. Gegužės 26 d. Bibliotekos salėje bendradarbiaujant su Anykščių Teresės Mikeliūnaitės draugija organizuotas tradicinis sambūris-seminaras „Draugaukime–bendraukime–bendradarbiaukime“. Renginys buvo skirtas paminėti Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį, Anykščių viešosios bibliotekos kraštotyros veiklos 60-metį bei rašytojos, kraštotyrininkės M. Telksnytės 80-ąjį jubiliejų. Renginio metu susirinkusiems buvo pristatytos dvi literatūros parodos „Miestelio istorija – Lietuvos istorija“, skirta atkurtos Lietuvos 100-mečiui paminėti ir knygų, rankraščių bei nuotraukų paroda „Tarp pradžios ir pabaigos srovėna mano Būtis...“, skirta M. Telksnytės 80-mečiui.

Sambūrio-seminaro metu prof. A. Ažubalis pristatė savo pranešimą tema „Gimtojo Voversių kaimo ištakos iš bobutės pasakojimų“, kraštotyrininkas Raimondas Guobis kalbėjo apie kraštotyros medžiagos rinkimą – atradimus ir netektis, Irena Andrukaitienė pasidalino mintimis apie Didžiulių giminės tyrinėjimus ir dokumentų paiešką archyvuose. Skyriaus vedėja A. Berezauskienė pristatė išeivės H. Didžiulytės-Mošinskienės laiškų, rašytų M. ir V. Račkaičiams tyrinėjimo rezultatus ir perskaitė pranešimą „Išeivės meilė Lietuvai anykštėnams rašytuose laiškuose“.

Bibliotekininkė J. Skačkauskienė, atsakinga skyriuje už saugomų rankraščių tvarkymą, pasidalino savo darbo rezultatais pranešime „Kūrybos rankraščiai ir laišakai – rašytojų M. Telksnytės ir V. Račkaičio asmeninės bibliotekos dalis“. Apie savo šeimos asmeninę biblioteką, kaip kultūrinio gyvenimo atspindį kalbėjo kraštotyrininkas G. Grina.

Balandžio 5 d. Bibliotekos salėje organizuotas Dalios Savickaitės knygų „Rytų Aukštaitijos keliuose sutiktieji“ ir „Ignalinos miškų urėdija – krašto turtų sergėtoja“ pristatymas. Renginyje kartu su knygos herojais kunigu M. Savicku, mokslininku B. Šablevičiumi dalyvavo ir Aukštaitijos regiono etninės kultūros globos tarybos pirmininkė Zita Mackevičienė, Ignalinos literatų klubo „Lelija“ įkūrimo iniciatorė Rima Skunčikienė, miškininkas Kęstutis Bilbokas.

Gruodžio 8 d. Bibliotekoje buvo pristatytas vertingas Anykščių kraštą ir jo tyrėjus reprezentuojantis leidinys „Anykščių kraštotyrininkai: Bibliografinė medžiaga (1889–2017)“, kuri parengė profesorius O. Janonis, Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vedėja A. Berezauskienė su to paties skyriaus darbuotojomis L. Matulienė ir B. Venteraitienė. Išvalgomis apie naująją knygą ir bibliografinio darbo svarbą dalinosi nemažas būrys kalbėtojų: Visagino viešosios bibliotekos direktorės pavaduotoja D. Savickaitė, atsargos pulkininkas, kraštotyrininkas G. Grina, Vilniaus anykštėnų sambūrio tarybos pirmininkė, „Petro ofseto“ spaustuvės vadybininkė R. Smetonaitė, Anykščių r. savivaldybės vyriausiasis specialistas, istorikas, kraštotyrininkas Gintaras Vaičiūnas, Visagino viešosios bibliotekos direktorė Dalia Sargūnienė, Visagino savivaldybės Kultūros, turizmo, sporto, kalbos kontrolės skyriaus specialistė Irena Rokickaitė, Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kraštotyros draugijos valdybos pirmininkas Tautvydas Kontrimavičius. Renginio metu buvo pristatyta edukacinių-informacinių plakatų paroda „Anykščiai XIX a. – XX a. pr. knygose“, kurios idėjos autorius yra prof. O. Janonis.

Vaizdinių renginių – 10. 2018-ieji metai buvo paskelbti Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečio paminėjimo metais. Jubiliejinei datai pažymėti organizuota literatūros paroda „Miestelio istorija – Lietuvos istorija“. Parodoje buvo eksponuojamos knygos apie Anykščių krašto miestelius ir kaimus. Parodos lankytojai galėjo susipažinti su Anykščių krašto miestelių istorijomis. Visus metus krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje nuolat veikė naujų kraštotyros knygų „Anykštėnų leidiniai“ paroda, teminė fotografijų, knygų ir rankraščių paroda „Liudvika ir Stanislovas Didžiuliai – lietuviško žodžio skleidėjai“, skirta populiarinti asmenybes, kurių vardą turi biblioteka. Taip pat, nuolatine ekspozicija tapo organizuota paroda „Lietuvos medicinos istorijos autoriaus asmeninė biblioteka“, skirta profesoriaus J. Meškausko unikaliai asmeninei bibliotekai populiarinti. Eksponuota literatūros paroda „Prof. dr. Osvaldas Janonis – Lietuvos bibliografas ir Anykščių krašto praeities tyrėjas“, skirta profesoriaus 70-mečio jubiliejui paminėti. Anykštėnai bibliotekininkai dėkingi profesoriui už savanoriškas iniciatyvas Anykščių rašytinio kultūros paveldo išsaugojimo veikloje, unikalias idėjas populiarinant knygą, už analogo šalyje neturinčių „Anykščių krašto tyrėjo parankinių knygų“ rengimą

ir leidybą, už kartu parengtą ir išleistą biobibliografinio žodyno dvitomį „*Anykščių kraštotyrininkai*“ bei naują edukacinių-informacinių plakatų parodą „Anykščiai XIX a. – XX a. pr. knygose“.

➤ **Kraštotyros veikla filialuose.**

Vienas iš svarbesnių bibliotekos darbo barų yra kraštotyros veikla. Visuose filialuose išskirtas kraštotyros dokumentų fondas, pildomos kraštotyros kartotekos, rengiami ir sisteminami kraštotyros darbai, organizuojami kraštotyrinio pobūdžio renginiai, susitikimai su kraštiečiais, jų kūrybos pristatymai, rengiamos tautodailės, amatininkų darbų parodos.

Andrioniškio filiale organizuotas susitikimas su kraštiečiu, metalo meistru Jonu Žuku. Vyko naujos knygos „Metalas skulptorius Jonas Žukas“ sutiktuvės ir medalių paroda. Fotografė, kino operatorė, daugelio tarptautinių festivalių laureatė Kristina Sereikaitė pakvietė į savo fotografijų parodos „Josette“ atidarymą. Po atidarymo susirinkusieji buvo pakviesti į jos vyro, kino režisieriaus Lino Mikutos dokumentinio filmo „Dzūkijos jautis“ peržiūrą. Metų pabaigoje vyko įdomus susitikimas „Iš svečių kraštų sugrįžus“. Jogos mokytoja andrioniškietė Vaida Zlatkutė pasidalijo įspūdžiais po studijų Indijoje, kelionių po Sakartvelą. Ažuožerių filialo bibliotekininkė turi parengusi edukacinę programą vaikams: „Seni daiktai skleidžia šilumą“. Programos metu supažindinama apie senovinių daiktų (rakandų) naudojimą, jų kilmę. Edukacinės programos metu talkina, Ažuožerių senjorų klubo „Seklyčia“ nariai. Budrių filiale kraštotyros veikla orientuota į senąsias Lietuvos kaimo tradicijas. Veiklos kryptys yra dvi. Tai senųjų kaimų gyventojų atsiminimų surašymas ir nufilmavimas. Antroji – susitikimai su buvusiais kraštiečiais ir jų atsiminimų kaupimas video medžiagoje. 2018 m. sumontuoti 5 kraštotyros tema filmai. Labiausiai pavykęs kraštotyros renginys „Pečiaus diena“. Nufotografuotos visos dar esančios kaimuose krosnys, vadinamos duonkepiais. Sukaupta ir demonstruota paroda „Krosnies priežiūros ir duonos kepimo rakandai“. Remiantis „Gaspadinės knyga“ suorganizuotas krosnyse keptų kepinų konkursas. LRT žurnalisto A. Urbos parengtas pusvalandžio reportažas transliuotas laidoje „Gimtoji žemė“, 2018-12-26. Gražus Burbiškio filialo darbuotojos organizuotas kraštotyros renginys: „Pagoniškos Joninės Burbiškyje“. Pažintinė šventė prasidėjo sodyboje „Saulės blynas“, kurioje sodybos šeimininkė supažindino įrengtu muziejumi bei jo eksponatais, pasakojo jų atsiradimą, ir jų paskirtis. Vyko pažintinis konkursas apie Joninių šventę, vaistinių ir aromatinių žolelių pristatymas suaugusiems ir vaikams, vantų pristatymas, gražiausio vainikėlio rinkimai. Graži Kalėdinių atvirukų paroda „Kalėdiniai atvirukai primenantys įvairius praeities įvykius“ iš Broniaus Tvarakūno atvirukų kolekcijos eksponuota Debeikių filiale. Debeikių filiale kraštotyros veikloje 2018 m. buvo kūrybingi, nes bibliotekoje pildomas ketvirtas albumas pasipildė net 249 naujomis nuotraukomis (autorius B. Tvarakūnas). Vyko susitikimas su kraštotyrininku T. Uža, kuris pristatė fotografijų parodą „Gimtinės žmonės ir gamtos peizažai“. Organizuota kraštotyros popietė su moksleiviais „Čekonių krašto dukra“, skirta kraštietei Onai Sedelskytei (95 m.). Elmininkų filiale organizuoti 3 kraštotyros renginiai: „Penkiolika metų kartu“,

R. P. Vanago kūrybos apžvalga bei advento popietė su Elmininkų kaimo bendruomene, kurioje pinti advento vainikai, prisiminti papročiai, tradicijos. Kraštotyros renginys vaikams – „Vaikų Velykėlės“ – su tradicijomis, senoviniais žaidimais ir vyresniųjų patarimais. 2018 m. minint Kavarsko miesto jubiliejų (480 m.) Kavarsko filialas daugiau dėmesio skyrė kraštotyriniams renginiams, tokių renginių buvo 5. Ta proga bibliotekos galerijoje buvo eksponuojama paroda „Kavarskas senojoje spaudoje ir fotografijose“ ir organizuotas tradicinis poezijos vakaras „Žmogaus gyvenimas – degimas medžio“ skirtas Kavarske gyvenusiems ir tebegyvenantiems kūrėjams. Metų pradžioje buvo eksponuojama kavarskietės rašytojos ir dailininkės, Janinos Aleknavičienės tapybos darbų paroda, o sausio 13-osios popietę gerbėjai rinkosi į Janinos kūrybos popietę „Turiu lobį – savo gyvenimą“. Lapkričio mėnesį bibliotekoje vyko kraštotyros pamokėlė „Mūsų kraštas – Kavarskas“. Pamokėlėje dalyvavo 3 klasės mokiniai. Veiklos metu žiūrėtos senos fotografijos, vaikai bandė atpažinti senąsias vietas. Aptarus fotografijas, vaikai kibo į darbą – kūrė lankstinukus apie Kavarską. Kurklių filiale paruoštas standas „Steponui Kairiui – 140“, kuriame atsispindi jo dalyvavimas valstybės kūrime, veikla emigracijoje, jo kaip inžinieriaus, profesoriaus veikla. Stende pateiktos nuotraukos apie Signataro atminimo išsaugojimą ir tiltą tarp Lietuvos ir Japonijos. Suorganizuota kraštotyros viktorina „Atidarykim močiutės skrynią“ (apie kurkietiškus papročius ir tradicijas) ir visos bendruomenės moterų rankdarbių paroda, skirta Lietuvos 100-čiui „Nuo siūlo iki meno“. Vaikams vyko kraštotyros popietė „Jie nešė mūsų žodį“, kurios metu vaikai sužinojo apie pirmąją Kurkliuose įkurtą 1622 m. pradinę mokyklą prie evangelikų reformatų bažnyčios ir kurkietį knygnešį M. Sederavičių. Piktagalio filiale organizuota Advento vakaronė, kurios metu vyko viktorina apie Advento reikšmę, vietinius papročius. Šventę šildė nuostabios Karčemarskų šeimos atliekamos Adventinės dainos ir kanklių skambesys. Skiemonių filiale buvo eksponuojama skiemonietės Ritos Ažubalienės darbų paroda „Adatinės – mielos rankų dovanos“. Surdegio filiale vyko susitikimas su kraštiečiu, poetu Povilu Lapeikiu, bei jo naujų poezijos knygų pristatymas. Susitikimo metu pristatyta prof. O. Janonio paroda „Surdegis ir jo gyventojai kompiuterinėje dailėje“. Tai specialia kompiuterine programa nuotraukos pateiktos, kaip dailės kūriniai, atlikti aliejine tapyba. Svėdasų filialo darbuotojos šauniai darbavosi kraštotyros veikloje. Aktyviai prisidėjo prie tradicinių miestelio orientavimosi varžybų „Atrask ir pažink Svėdasus“ organizavimo. Net trys iš 20 užduočių vyko bibliotekos erdvėse. Žodžių grandinė „atvedė“ į Svėdasų bibliotekos meno galeriją ieškoti kanklininko Juozo Lašo, dalyviams reikėjo naudotis enciklopedijomis ir pažinti Svėdasus per knygą, išspręsti smagų testą apie J. Tumą-Vaižgantą. Tradicinis miestelio „Moliūgiadienis“ taip pat persikėlė į bibliotekos erdves. Bibliotekos lankytojai atsinešę moliūgus juos skaptavo, virė skirtingų skonį moliūgienes, kuriomis, jau įžiebę moliūgų žibintus, visi vaišinosi. Svėdasiškiai šventė ne tik Žolines, bet ir miestelio 515-ąjį jubiliejų. Visi rinkosi Svėdasų bibliotekos Meno galerijoje, kurioje galima buvo pasiklausti muziejininko R. Guobio pasakojimo apie savivaldą tarpukariu Svėdasų valsčiuje. Prisiminimais dalinosi kraštiečiai,

vertėja Dalia Dilytė-Staškevičienė ir tuometinio viršaičio Juozo Striuko proanūkis Mindaugas Striukas. Bibliotekoje buvo galima apžiūrėti parodą skirtą Svėdasų miestelio jubiliejui. Atkurtos Lietuvos šimtmečio proga, muziejininkas R. Guobis pristatė Šimtmečio svėdasiškių paveikslų galeriją. Klasikiniu būdu ant drobės tapyti aštuoniolikos Svėdasuose ir apylinkėse gimusių ir nusipelnusių Lietuvai žmonių portretai. Prieš dvejus metus mirusios fotografės, pedagogės, kultūros istorikės Onos Pajedaitės (1925–2016) gausaus kultūrinio palikimo dalis – knygos, fotografijos, keletas asmeninių daiktų, kraštiečiams rūpinantis ir darbščiosios kultūros darbininkės giminėms pritarus, buvo padovanotas Svėdasų bibliotekai. 2018 m. gauta asmeninės Onos Pajedaitės bibliotekos dalis – 923 dokumentai. Filiale vyko turtingos asmeninės bibliotekos sutiktuvės. Istorikė dr. Aldona Vasiliauskienė kalbėjo apie ypatingajame archyve saugomą partizanų būrio „Nepriklausoma Lietuva“ bylą, kurios puslapiai atskleidžia Pajedų šeimos vyrų veiklą kovoje prieš okupantus. Apie O. Pajedaite, kaip mokytoją, kalbėjo buvęs jos mokinys Gintautas Vincevičius. Tai vienintelė asmeninė biblioteka, kuri pradėta formuoti miestų ir kaimų filialuose. Didelis būrys II Svirnų gyventojų, kaimo svečių ir kraštiečių gyvenančių užsienyje susirinko į Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimą. Vyko viktorina „Aš myliu Lietuvą“, kurios metu buvo tikrinamos susirinkusiųjų žinios apie Lietuvą ir Svirnus. Organizuota diskusija – „Svirnai istorijos vingiuose“, kurios metu Ž. ir Z. Jackūnai pristatė savo knygą „Paršelynė“. Traupio bibliotekoje sistemingai dirbama kraštotyros srityje: rengiami kraštiečių kūrėjų knygų pristatymai, kaupiama krašto istorija, veikia kraštotyros kampelis, palaikomi ryšiai su žymiais kraštiečiais. Skaitmeninamos senosios nuotraukos iš gyventojų fotoalbumų ir talpinamos į internetinę svetainę www.traupis.lt. Parengta virtuali (kartu ir stacionari) paroda „Traupio istorija Vito Danio fotoalbume“. Jo asmeninės nuotraukos – tai tikras lobis Traupio krašto istorijai. 20 fotografijų iš jo šeimos albumo nukelia net į 1920–1930-uosius metus. Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui pažymėti parengta paroda „Šimtmečio Traupis. 2018-ieji: veidai ir vardai“. Buvo sukviesta kuo daugiau kaimo žmonių bendrai fotografijai. Liepos 28-ąją, tradicinės Traupio miestelio šventės – Oninių metu, biblioteka organizavo istorinio leidinio sutiktuves – Traupio bendruomenei buvo pristatoma kraštiečio dailininko, architekto Jono Lukšės knyga „Už teisę išlikti“ XX a. vidurio Lietuvos okupacija ir gyventojų genocidas Anykščių krašto Traupio apylinkėje. Parodą „Kauno tvirtovė“ biblioteka parengė Traupio kultūros namuose. Parodoje buvo eksponuojama net 18 A0 formato plakatų su kraštiečio dailininko J. Lukšės piešiniais, kuriuose pavaizduota pusanatro šimto Kauno tvirtovės statinių. Vaikams vyko pažintinė kraštotyros valandėlė „Ką mena Barboros akmuo“. Buvo kalbėta apie šį riedulį, stūksantį Butleriškių miške prie Troškūnų. Minint Europos judumo savaitę, mokykla organizavo žygį prie Barboros akmens, tad vaikai iškeliavo su žinių bagažu apie šį lankytiną objektą. Keliuose filialuose organizuota kraštotyrininko R. Guobio piešinių paroda „Lygumose prie Troškūnų“, o daugelyje filialų eksponuota literatūrinė paroda skirta Mildai Telksnytei (80 m.).

Viešintų filiale paminėta Žydų genocido diena. Prisimenant Viešintose gyvenusius žydus, suorganizuotas renginys „Kaimynai, kurių nebėra“, aplankytos kapinės. Šv. Mykolo diena (Mykolinės) Viešintose švenčiama nuo 2008 m. Šventės metu išrenkamas „Viešintų krašto Garbės pilietis“, kuriuo 2018 m. tapo kraštiečiai, kraštotyrininkas T. Uža.

VI. METODINĖ VEIKLA

Su besikeičiančios informacinės visuomenės poreikiais pasikeitė tradicinės bibliotekos samprata. Svarbiausiu bibliotekos siekiu tapo atvira, patraukli, bendraujanti, geriau tenkinanti vartotojų skaitymo, informacijos, kultūrinius bei savišvietos poreikius biblioteka. Bibliotekoje vykstantys procesai skatina bibliotekininkus daug dėmesio skirti profesinių kompetencijų ugdymui, tobulinti kompiuterinio raštingumo žinias ir įgūdžius, to paties mokyti turimus vartotojus, numatyti potencialių vartotojų poreikius. Vartotojas iš bibliotekininko laukia kokybiškų paslaugų. Aptarnavimo kokybė priklauso nuo bibliotekininko kompetencijos ir profesionalumo. Dažnai nuomonė apie jį nulemia visuomenės požiūrį į biblioteką, bibliotekos įvaizdį. Kintančioje visuomenėje bibliotekininkas priverstas nuolat tobulėti tiek profesine prasme, tiek kaip asmenybė. Jam neišvengiamai reikia gilinti ir pritaikyti įgytas profesines žinias prie nūdienos reikalavimų, įvaldyti šiuolaikines informacines technologijas, gebėjimus dirbti šiuolaikinėje atviroje, demokratinės visuomenėje.

- **2018 m. pagrindinės metodinės veiklos kryptys:**
- Organizuoti metodinę pagalbą Bibliotekos skyrių ir filialų darbuotojams:
 - Bibliotekininkų kvalifikacijos tobulinimas, profesionalumo bei kompetencijų ugdymas, siekiant darbo kokybės;
 - Bibliotekų veiklos analizavimas, atsižvelgiant į rezultatus, rekomendacijų veiklos tobulinimui teikimas;
 - Bibliotekų bendradarbiavimo bei socialinės sanglaudos bendruomenėse stiprinimas.
- Organizuoti ir planuoti kultūrinę veiklą:
 - Organizuoti ir koordinuoti bibliotekos žodinius ir vaizdinius renginius, jų vykdymą;
 - Organizuoti ir koordinuoti su jaunimu susijusias veiklas;
- Analizuoti Bibliotekos skyrių bei filialų darbą, pateikti ataskaitas ir planuojamus dokumentus:
 - Analizuoti bibliotekų statistinius duomenis, rengti statistines bei tekstines metines bibliotekų veiklos ataskaitas;
 - Rengti Bibliotekos darbo planą bei visos sistemos suvestinį kontrolinių rodiklių planą;
- Administruoti ir skleisti informaciją Bibliotekos socialiniuose tinkluose, internetinėje svetainėje;

Biblioteka organizuodama metodinę veiklą daug dėmesio skiria bibliotekininkų profesinės kvalifikacijos plėtrai, jos formų įvairovei. Bibliotekos Metodikos skyriaus vedėja Skaivė Meškauskienė (buvusi iki 2017 m. kovo 8 d. vyriausioji metodininkė) yra pagrindinė metodinio darbo organizatorė. Ji vadovauja filialų darbui, teikia metodinę pagalbą filialuose el. paštu ir telefonu, padeda filialų darbuotojams visuose bibliotekinio darbo baruose. Atsižvelgiant į informacijos ir komunikacijos technologijų plėtrą, dažniau kalbama apie naujus bibliotekinio darbo barus ir vaidmenis bei profesinį bibliotekininko tapatumą. Bibliotekų darbuotojų profesinis tobulėjimas, mokymasis, keitimasis patirtimi ir idėjomis yra viena iš sąlygų, įgalinčių įdiegti pokyčius bibliotekose. Svarbiausias profesinio tobulėjimo kriterijus – kokybiniai veiklos pokyčiai bibliotekose. To buvo siekiama Bibliotekos metodinėje veikloje. Ugdant bibliotekininkų profesinę kvalifikaciją ir kompetencijas, bene svarbiausiais išlieka Bibliotekoje organizuojami seminarai, dalykiniai pasitarimai, mokymai, kolegų patirties sklaida. Metų eigoje organizuoti trys seminarai ir šeši pasitarimai, kuriuose dalyvavo apie 300 darbuotojų. Dalykiniuose pasitarimuose aptartos bibliotekų veiklos aktualijos (skaitytojų aptarnavimas, fondų komplektavimas, nurašymas, naujų technologijų panaudojimas, kraštotyros ir informacinė veikla, renginių organizavimo ypatumai, projektų rengimas, akcijos-konkursai ir kt.), darbuotojos dalinosi žiniomis įgytomis seminaruose, kursuose, mokymuose, buvo pagerbti darbuotojai jubiliejų progomis.

➤ **Dalykiniai darbuotojų pasitarimai ir seminarai.**

Pirmasis darbuotojų pasitarimas 2018 m. suorganizuotas vasario 9 dieną. Įžanginį pasitarimo žodį tarė Bibliotekos direktorius Romas Kutka, pasveikindamas visus darbuotojus Valstybės atkūrimo šimtmečio proga. Susirinkimo metu buvo pristatyti trys pranešimai. Kraštotyrininkas, muziejininkas R. Guobis vaizdingai papasakojo apie aukštaičių Užgavėnių tradicijas. Jis skaitė pranešimą *Užgavėnės. Aukštaičių tradicijos anksčiau ir dabar*. Antrasis pranešimas buvo apie greitąjį skaitymą, kurį pristatė bibliotekininkės Diana Šermukšnienė ir Genovaitė Šarskuvienė. Bibliotekos renginių organizatorė Vaida Jucienė pristatė 2018 m. Kultūros tarybos finansuotus projektus. Aptarus einamuosius klausimus darbuotojai dalyvavo praktiniuose mokymuose „Microsoft Excel 2010 lentelių kūrimas, redagavimas“, kuriuos vedė kompiuterinių sistemų specialistas Mindaugas Andziulis.

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/archyvas/3281-bibliotekos-skyriu-ir-filialu-darbuotoju-pasitarimas>

Antrą darbuotojų pasitarimą įžanginiu žodžiu pradėjęs Bibliotekos direktorius R. Kutka, kolektyvo vardu pasveikino jubiliejaus proga Piktagalio bibliotekininkę Daivą Šišlienę. Direktorius pristatė naujus darbuotojus. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje nuo vasario 5 d. bibliotekininkė pradėjo dirbti L. Varbliauskiene, nuo vasario 15 d. Mačionių ir Burbiškio filialuose bibliotekininkė pradėjo dirbti I. Stankevičiūtė-Požėlienė, Svėdasų filialo bibliotekininkė nuo vasario 20 d. – I. Kilienė.

Trumpą informacinį pranešimą apie atnaujintą edukacinę programą Ažuožerių filiale, skaitė Ažuožerių filialo bibliotekininkė D. Agafanovienė. Apie artėjančią Nacionalinę Bibliotekų savaitę trumpai priminė Metodikos skyriaus renginių organizatorė V. Jucienė. Filialų bibliotekininkai turi apgalvoti planuojamus renginius. Nutarta, kaip paminėsime Kovo 16-ąją, Knygnešio dieną. Nuo 10 val. prasidėjo Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos išvažiuojamieji mokymai Anykščių bibliotekos specialistams.

https://www.facebook.com/pg/anyksciuviesojibiblioteka/photos/?tab=album&album_id=918739141620469

Kovo mėnesio darbuotojų pasitarimą pradėjo Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė, kuri skaitė pranešimą *Rajono bibliotekų 2017 m. veiklos ataskaitos I dalis*. Skaidrių pagalba išsamiai pateikta bibliotekų veikla. Apžvelgta: bendroji dalis, bibliotekų prieinamumas, struktūros pokyčiai, fondo formavimas, vartotojų aptarnavimas (vartotojų skaičius, sudėtis, apsilankymų skaičius, išduotis), vartotojų mokymas, renginiai.

Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vedėja A. Berezauskienė skaitė pranešimą „Meilė Lietuvai išeivės Halinos Didžiulytės-Mošinskienės laiškuose anykštėnams“. Pranešime A. Berezauskienė atskleidė laiškų analizę, padėjo iš arčiau pažinti pedagogę, rašytoją, lietuviybės puoselėtoją išeivijoje. H. Didžiulytę-Mošinskienę, kuri jautė pareigą savo dvasios ir proto galias skirti tėvynei Lietuvai, savo kūryba ir visuomenine veikla prisidėti prie lietuviybės ir tautiškumo išsaugojimo išeivijoje. Atskleidė išskirtinį išeivės laiškų ypatumą – nuolatinį kalbėjimą apie Lietuvą, rūpestį dėl išsamesnio 1918–1940 m. Nepriklausomos Lietuvos laikotarpio aprašymo spaudoje ir knygose.

Bendrojo skyriaus vedėjas J. Šaučiūnas skaitė pranešimą „Gyventojų perspėjimas ir informavimas. Civilinės saugos signalai“. Pristatė svetainę <https://www.civsauga.lt/>. Susirinkimo metu buvo aptarti einamieji klausimai. Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė trumpai apžvelgė padarytas klaidas statistinėje ir tekstinėje ataskaitose, planuose. Priminta, jog ne visi filialai pristatė savo renginių, skirtų Nacionalinei Bibliotekų savaitei, grafiką. Taip pat, kad siunčiami dokumentai būtų tvarkingi, su tarpais, lietuviškais simboliais. Paprašyti filialų darbuotojai patikslinti jų bibliotekų adresus Bibliotekos svetainėje, prie kontaktų ir t. t. S. Meškauskienė informavo, kad kitiems metams tekstinės ataskaitos forma išliks tokia pati, bet bus parašyti papildomi rodikliai, kuriuos reikės pateikti. Priminta: darbo žinias pildyti Microsoft Excel programa.

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/naujienos/3389-kasmenesinis-rajono-biblioteku-darbuotoju-pasitarimas>

Ketvirtą pasitarimą pradėjo Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė ir LBD Anykščių skyriaus pirmininkė L. Matulienė sveikinimo žodžiais. Balandžio 26 d. LR Seime vyko Lietuvos bibliotekininkų draugijos organizuota konferencija – „Kartu mes kuriame ateitį“, kurios metu aktyviems, daug prisidėjusiems prie bendruomenių stiprinimo, skaitymo skatinimo įteikti

padėkos raštai. Kadangi anykštėnai bibliotekininkai negalėjo dalyvauti konferencijoje, padėkos raštai buvo atsiųsti ir įteikti dviem filialų darbuotojoms. Viešintų filialo bibliotekininkei J. Mameniškienai, įteikta LR Seimo Kultūros komiteto pirmininko Ramūno Karbauskio padėka ir Elmininkų filialo bibliotekininkei D. Šermukšnienei įteiktas LR Kultūros ministrės Lianos Ruokytės-Jonsson padėkos raštas.

Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė skaitė pranešimą: *Rajono bibliotekų 2017 metų veiklos ataskaitos apžvalga II dalis ir planai 2018 metams*. Skaidrių pagalba išsamiai pateikta bibliotekų veikla. Apžvelgta: darbas su skaitytojais vaikais, renginiai vaikams, informacinė ir kraštotyros veikla, metodinė veikla, kvalifikacijos kėlimas, finansavimas ir pateiktos išvados bei problemos. Skaidrėse pristatyti pagrindiniai 2018 m. plano rodikliai.

Kavarsko filialo bibliotekininkė Žydrūnė Šiaučiulė pristatė Tarptautinio litvakų fotografijos centro prieš mėnesį filialui padovanotą knygą „*The Last Bright Days*“ („Paskutinės šviesios dienos“). Aptarti einamieji klausimai.

Į Biblioteką atvyko poetas, rašytojas Antanas Drilinga, kuris pristatė savo romano „Jau saulelė...“ antrąjį leidimą. Rašytoją kalbino žurnalistas Linas Bitvinskas. Daugiau kaip 50 knygų išleidęs rašytojas anykštėnams kalbėjo apie 2018 m. pasirodžiusį romaną „Jau saulelė...“, kurį išleido leidykla „Žuvėdra“. Autorių sveikino rašytojas R. P. Vanagas, bibliotekos darbuotojai. Auditorija turėjo nemažai klausimų ir išsakė palinkėjimus rašytojui.

Išsekus klausimams, A. Drilinga neatsispyrė kitai savo aistrai – poezijai ir perskaitė keletą sonetų.

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/naujienos/3462-antanas-drilinga-nereikia-gedytis-praeities>

<http://www.silelis.info/?lang=lt&mID=1&id=6151>

Lapkričio mėnesio pasitarimą įžanginiu žodžiu pradėjo Bibliotekos direktorius R. Kutka. Kolektyvo vardu pasveikino gražios sukakties proga Raguvėlės bibliotekininkę Ritą Ivanovą.

Pirmąjį pranešimą *Renginiai Bibliotekoje (metodika)* skaitė Metodikos skyriaus renginių organizatorė V. Jucienė. Skaidrių pagalba pristatė pagrindinius žodinių renginių organizavimo principus. Atsakyta į klausimus kas yra renginys, kokia turi būti renginio idėja, iškelti tikslai, uždaviniai, kaip planuoti pasiruošimo renginiui laiką. Akcentuota, kad Bibliotekos renginiai daugiau ar mažiau turi sietis su knyga. Po pranešimo V. Jucienė trumpai pristatė artėjančios Knygų šventės scenarijų.

Metodikos skyriaus bibliotekininkė Indrė Rukšaitė skaitė pranešimą apie jaunimo erdves: kam skirtos ir pritaikytos, kur jos gali būti įrengtos. Pristatė Anykščių rajono savivaldybei teiktą ir laimėtą (1 500 Eur) projektą *Stalo žaidimų vakarai ir kitos veiklos – alternatyva Anykščių miesto jaunimo užimtumui*. Apžvelgė projekto tikslus ir uždavinius. Pakvietė atvykti į Biblioteką sudalyvauti stalo žaidimų turnyruose.

Šerių bibliotekininkė Virginija Jakučionienė, skaidrėse pristatė nuo 2017 m. filialo lankytojų rašomą knygą. Knygą kūrė patys skaitytojai savo sukurtais poezijos posmais, atsiminimais, laiškais mamoms. Per metus knyga su sunkiu mediniu viršeliu pasipildė 50 lapų. Ažuožerių bibliotekininkė D. Agafanovienė pasidalino įgytomis žiniomis iš mokymų *Socialiniai tinklai karjerai ir verslui. Facebook*, o Budrių bibliotekininkas V. Gudėnas papasakojo apie filialo jau tradiciniais tapusius renginius.

Bibliotekos kompiuterinių sistemų specialistas M. Andziulis vedė mokymus *Prezentacijų ruošimas su Microsoft PowerPoint įrankiu*.

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/naujienos/3776-bibliotekos-skyriu-ir-filialu-darbuotoju-pasitarimas-18-11-06>

Paskutinį 2018 m. darbuotojų pasitarimą įžanginiu žodžiu pradėjo Bibliotekos direktorius R. Kutka ir Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė. Kolektyvo vardu pasveikino „Šimtmečio anykštėno“ ženklais apdovanotus bibliotekininkus V. Gudėną ir D. Šermukšniene. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vedėja A. Berezauskienė kartu su direktoriumi dėkojo metodikos skyriaus dailininkei V. Matelienei už bendradarbiavimą ir pagalbą rengiant knygą „Anykščių kraštotyrininkai: biobibliografinis žodynas“ antrąją dalį. „Bibliografinė medžiaga (1889–2017)“. Įteiktos knygos dovanų tiems bibliotekininkams, kurių bibliografijos yra knygoje.

Pirmasis S. Meškauskienės pranešimas apie statistines ataskaitas, jų pildymą ir padarytas klaidas praeitais metais. Pateiktos ir išsamiai aptartos papildytos metinės veiklos ataskaitos ir darbo planų formos. Akcentuoti pagrindiniai reikalavimai naujai papildytoms formoms. Perskaitytas ataskaitų ir planų pristatymo grafikas. Visiems filialams ir skyriams persiųstas 2019 m. sukakčių kalendorius. Pristatyta nauja laikraščių ir žurnalų registravimo forma. Aptartos problemos, kurios iškilo lankant ir tikrinant filialų veiklą: bibliotekos tvarka, knygų išdavimas ir netaisyklingai rašomas inventorinis numeris.

S. Meškauskienė skaitė pranešimą *Bibliotekos dienoraščio 4 dalis. Bibliografinio informacinio darbo apskaita*. Skaidrių pagalba filialo darbuotojams pateikta metodinė medžiaga apie bibliografines užklausas. S. Meškauskienė dalyvavo 18 ak. val. kvalifikacijos tobulinimo programoje ir pranešimą *Lyderystė - XXI a. iššūkis* parengė pagal Lidijos Laurinčiukienės paskaitą. Paskutinio pasitarimo metu parengti ir skaityti 6 pranešimai: *Šeimos relikvijų ekspozicija – bibliotekos netradicinis vaizdinis renginys* (V. Budavičienė), *Bendravimas ir bendradarbiavimas tarp filialų* (J. Mameniškienė), *Inovatoriai ir ugdytojai bibliotekose. Kūrybiškumas* (D. Gaidukevičienė), *Nuotraukas išsaugosim ir paliksim ateinančioms kartoms* (I. Markuns), *Fotomenininko Andrew Miksys fotografijų parodą iš ciklo „Baxt“*. *Romų portretai* (A. Deveikienė, S. Steponavičienė), *Antano Drilingos asmeninė biblioteka* (A. Žvikas). Pasitarimo pabaigoje parodytas 8 minučių trukmės filmas apie Budrių filiale organizuotą renginį *Pečiaus diena*. Aptarti kiti einamieji klausimai.

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/naujienos/3849-bibliotekos-skyriu-ir-filialu-darbuotoju-metu-baigiamasis-susirinkimas>

Pirmasis bibliotekininkų seminaras vyko dvi dienas ir buvo skirtas susitikimui su Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininke Kristina Krupavičiene, Airijos profesinių sąjungų konfederacijos SIPTU atstovais Evelina Šaduikyte, Gerry McCormack, Anthony Christopher Murphy, teisininku Vitalijumi Jarmantovičiumi. Teisininkas skaitė pranešimą: *Darbo organizavimas. Darbo laikas, darbo normos. Darbo tvarkos taisyklės. Darbuotojų atstovavimas. Darbuotojų sauga ir sveikata. Darbo užmokesčio nustatymas, premijavimas, priedų skyrimo tvarka*. Antrą dieną lektorė, organizacijų žmonių santykių vystymo specialistė Leonora Pimpienė skaitė pranešimą *Savęs pažinimas*.

<http://www.anyksciuvb.lt/lt/naujienos/3537-seminaras-anyksciu-rajono-biblioteku-darbuotojams>

Antrą seminarą įžanginiu žodžiu pradėjo Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė. Trumpai apžvelgusi seminaro darbotvarkę, pristatė Anykščių švietimo pagalbos tarnybos psichologę Neringą Grybiene, kuri skaitė 2 akademinių valandų pranešimą *Neprognozuojamas vaiko elgesys*. Pranešimas apie bendravimą su bibliotekos jaunaisiais lankytojais ir konfliktines situacijas. Sužinojome kodėl vaikas taip elgiasi, ko siekia, kaip reikia bendrauti su vaiku, kaip kalbėtis, kaip sukurti santykius su jaunaisiais bibliotekos skaitytojais.

Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė pristatė naujai paskelbtą apžiūrą: „Bibliotekos populiarinimo priemonė – renginiai“. Kurklių filialo bibliotekininkė Danguolė Matulienė skaitė pranešimą tema *Kaip įveikti stresą?*. Bibliotekos direktorius R. Kutka pasidalino įspūdžiais iš kvalifikacinio-pažintinio bibliotekininkų vizito Estijoje. Aptarti einamieji klausimai. Sodros naujienas ir pensijų fondus pristatė specialistė Dangira Čekanauskienė ir Anykščių profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkė Alvyda Verikienė.

https://www.facebook.com/pg/anyksciuviesojibiblioteka/photos/?tab=album&album_id=1046747642152951

Paskutinį seminarą pradėjusi Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė trumpai apžvelgusi seminaro darbotvarkę, pristatė seminaro svečius: prof. habil. dr. A. Ažubalį ir buvusį Valstybės saugumo departamento (VSD) generalinį direktorių, saugumo generolą, kraštotyrininką G. Griną. A. Ažubalis skaitė pranešimą: *Gimtojo Voversių kaimo ištakos iš bobutės pasakojimų*, o G. Grina – *Šeimos asmeninė biblioteka, kaip kultūrinio gyvenimo atspindys. Kraštotyros veikla*.

Bibliotekos direktorius R. Kutka kalbėjo apie Knygos šventę ir ateinančių metų didžiausius renginius. Rekomenduotinas vaikų elgesio taisyklės Bibliotekoje pristatė Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus vedėja Ramunė Bražiūnienė. Po seminaro rekomenduojamos elgesio taisyklės ir metodinės rekomendacijos persiųstos filialų darbuotojams. Pranešimą apie savanorystę

Bibliotekoje skaitė Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė. Buvo aptarti svarbūs ir aktualūs darbo klausimai.

https://www.facebook.com/pg/anyksciuviesojibiblioteka/photos/?tab=album&album_id=1065837350243980&_xts_%5B0%5D=68.ARC4krCoJmgKaSME-AfHtg9yvIBaCsu3bYFaM79ROvDzNpO6tDSggO976-hkcY2nuhwx45yMzxhx0X4XJHV7YWOFF5EpjMnCN5Gw1IWtpOOtj3tr9RpX9h9spALtfIkM4yFyzvXzjaJoeqM_MXfhYlIsgDSWj5xJ1LeusXnWnvqvFNACsYX6lA&_tn=-UC-R

Viešosios bibliotekos darbuotojai metų eigoje parengė ir seminarų bei pasitarimų metu perskaitė 30 pranešimų.

➤ **Metodinės literatūros fondas. Konsultacijos. Išvykos į filialus. Metodinės rekomendacijos.**

Bibliotekininkai tobulinasi ir savišvietos būdu, skaitydami profesinę literatūrą. Žurnalo „Tarp knygų“ nebegauna filialai, tačiau aktualiausi straipsniai nuskenuojami ir išsiunčiami el. paštu. Naudojasi metodikos kabinete esančia literatūra, nors jos gaunama labai mažai, o poreikis būtų didesnis. Metodinės literatūros fonde yra 472 fiz. vnt. dokumentų; knygų – 222 fiz. vnt., žurnalų – 132, tęstinių dokumentų – 118 fiz. vnt. 2018 m. gauta 13 fiz. vnt. dokumentų, iš jų 11 žurnalų „Tarp knygų“. Daugiausia skaitoma vietoje, o reikiama medžiaga – skenuojama ar kopijuojama. Neretai filialų darbuotojams reikalingos konsultacijos, patarimai tvarkant dokumentų fondą, organizuojant renginius, pildant darbo apskaitos dokumentaciją. Metų bėgyje suteikta 45 konsultacijos. Metų pradžioje parengtos statistinės rajono bibliotekų ataskaitos ir automatizuotai (LIBIS programa) pateiktos Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliotekininkystės centro bibliotekų vadybos skyriui. Pateikta ir Bendroji 2017 m. Bibliotekų ataskaita 1 Kultūra metinė. Parengta tekstinė rajono bibliotekų ataskaita, bei suvestinis sistemos planas ir viešosios bibliotekos veiklos planas 2018 m.

Nuolatinė metodinė pagalba reikalinga visiems bibliotekininkams, tačiau vertingesnė – praktinė pagalba. Išvykose didesnė galimybė tiesiogiai susipažinti su jų darbu, įvertinti jį, matyti klaidas ir trūkumus, kontroliuoti ankstesnių įpareigojimų vykdymą. Filialų darbuotojai gali tiesiogiai spręsti iškilusius klausimus, problemas ir jas išsiaiškinti. Praktinė pagalba, suteikta darbo procese, atsižvelgiant į konkrečias sąlygas daro didelę įtaką. Išvykų metu teikiama pagalba konsultuojant bibliotekų darbuotojus atskaitomybės ir darbo apskaitos, fondo formavimo, dokumentų nurašymo, informacijos paieškos, informacinių technologijų panaudojimo, bibliotekos paslaugų reklamos, ryšių su visuomene, renginių vedimo, bibliotekos įvaizdžio formavimo, bibliotekos fondo populiarinimo ir kt. klausimais. Išvykų metu tikrinta kaimo filialų darbuotojų darbo drausmė, dokumentų apskaita, ar pagal planą daromi renginiai, bibliotekų švara ir tvarka, estetinis vaizdas. Neretai susitinkama su bibliotekos lankytojais, bendruomenių pirmininkais, aptariamos bibliotekos problemos, pasidžiaugiama jų darbu. Džiugina tai, kad bibliotekos aktyviau bendradarbiauja su vietos

bendruomenių tarybomis, moterų klubais, seniūnijomis, įsijungia į įvairias akcijas, projektus. 2018 m. išvykta į filialus 31 kartą. Per metus kiekvienas filialas buvo aplankytas 1,29 karto. Be Metodikos skyriaus vedėjos S. Meškauskienės į kaimo filialus dažniausiai vyko Bibliotekos direktorius R. Kutka, Informacijos išteklių formavimo skyriaus bibliotekininkė Laima Kamarova, Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus vedėja R. Bražiūnienė, Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyriaus vedėjos pavaduotoja A. Šidlauskienė, Bendrojo skyriaus vedėjas J. Šaučiūnas ir darbuotojai: M. Andziulis, Martynas Esmantas.

- Išvykų tikslas įvairus: Darbo kontrolė, patikrinimas – 24, dalyvavimas renginyje – 4, dėl patalpų – 2, metodinė ir praktinė parama – 1.

Vesti mokymai 3 naujai priimtiems darbuotojams. Parengtos 3 metodinės rekomendacijos: *Ižymių datų kalendorius 2019 m.*, *Renginiai Bibliotekoje ir Pateikčių kūrimas*.

➤ **Anketos. Apžiūros.**

2018 m. Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė dalyvavo Kultūros ministerijos pateiktoje anketinėje apklausoje *Etninės kultūros plėtros 2015–2018 metų veiksmų plano įgyvendinimas 2017 m.*

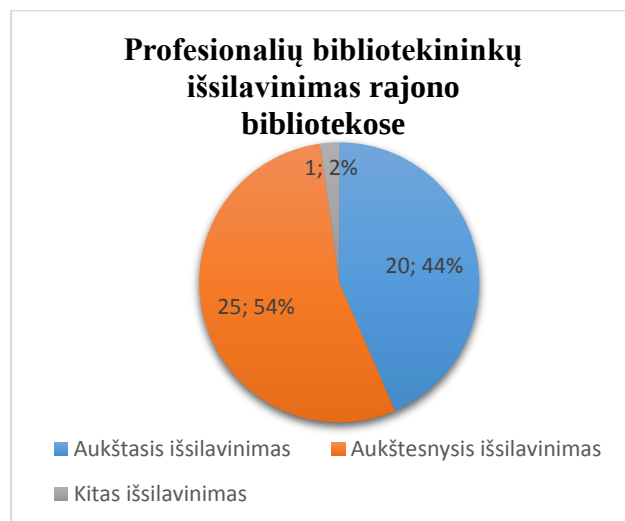
2017 m. lapkričio mėnesį pasibaigus apžiūrai „Dokumentų fondas – bibliotekos funkcionavimo pagrindas“ 2018 m. rugsėjo 4 d. Bibliotekos direktoriaus įsakymu V-60, siekiant suaktyvinti kultūrinių ir edukacinių renginių organizavimą, paskelbta nauja apžiūra „Bibliotekos populiarinimo priemonė – renginiai“. Apžiūroje dalyvauja visi Bibliotekos filialai. Apžiūra vyks nuo 2018 m. rugsėjo 10 d. iki 2019 m. lapkričio 8 d.

Nuolatinis kvalifikacijos kėlimas, kompetencijų ugdymas, mokymasis visą gyvenimą – mūsų darbo esmė. Rajono bibliotekų darbuotojai skatinami nuolat šviestis, tobulėti, savarankiškai gilinti žinias, jas įvertinti ir kūrybiškai pritaikyti darbe. Juk nuo paties bibliotekininko požiūrio ir motyvacijos dažniausiai priklauso bibliotekos veiklos sėkmė. Mažėjant gyventojų skaičiui rajone nebegalime tikėtis kiekybinių rodiklių augimo, siekiamybe tampa bibliotekų veiklos ir teikiamų paslaugų kokybė.

VII. PERSONALAS

7.1. Personalo išsilavinimas

Viešojoje bibliotekoje ir filialuose 2018 m. pabaigai yra 55,5 etatų, dirbo 55 darbuotojai. Profesionalūs bibliotekininkai – 46.

34 bibliotekininkai dirba visą darbo dieną. 12 bibliotekininkų dirba ne pilną darbo dieną:

- Viešojoje bibliotekoje 1;
- Kaimų filialuose 10;
- Miestų filialuose 1.

7.2. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas

- **Bibliotekų darbuotojams 2018 m. organizuoti 8 mokymai Viešojoje bibliotekoje:**
- Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos organizuoti Bibliotekų specialistų mokymai, programa: *Darbas su atvirojo kodo dokumentų maketavimo programa „Scribus“* (3 val.). Lektorius Aivaras Neimontas. Šiuos programos kursus išklaušė, praktiškai išmoko pritaikyti ir pažymėjimus gavo 6 Bibliotekos darbuotojai;
- Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos organizuoti Bibliotekų specialistų mokymai, programa: *Bibliotekininkystės pradžiamokslis* (4 val.). Lektorė Rūta Juzėnienė. Šiuos programos kursus išklaušė ir pažymėjimus gavo 10 Bibliotekos darbuotojų;
- Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos organizuoti Bibliotekų specialistų mokymai, programa: *E-paveldas – kaip panaudoti edukacijai?* (2,5 val.). Lektorė Greta Brimonienė. Šiuos programos kursus išklaušė ir pažymėjimus gavo 15 Bibliotekos darbuotojų;
- Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos organizuoti Bibliotekų specialistų mokymai, programa: *Virtualių parodų kūrimas nemokamais Google įrankiais* (3 val.). Lektorė Jovita Verbickienė. Šiuos programos kursus išklaušė ir pažymėjimus gavo 9 Bibliotekos darbuotojai;
- Krizių tyrimo centro organizuoti kvalifikacijos tobulinimo mokymai *Pagalbos teikimas staigios mirties ištiktam žmogui*. Šiuos programos mokymus išklaušė ir pažymėjimus gavo 49 Bibliotekos darbuotojai;

- Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ organizuotas dviejų dienų renginys/mokymai *Socialinių partnerių derybos/mokymai* pagal projektą Profesinių sąjungų ir darbdavių bendradarbiavimo modelis vystant socialinį dialogą. Pažymėjimus gavo 49 Bibliotekos darbuotojai;
- Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos organizuotas projekto *Aukštaitijos ETNO kilimas* seminaras/mokymai (6 val.). Pažymėjimus gavo 30 Bibliotekos darbuotojų;
- Anykščių švietimo pagalbos tarnybos organizuota psychologės Neringos Grybienės paskaita *Neprognozuojami vaikai: ką daryti?* (2 val.). Pažymėjimus gavo 32 Bibliotekos darbuotojai; 51 Bibliotekos darbuotojas dalyvavo vietos mokymuose, 63 kartus patys vyko į seminarus, mokymus, konferencijas, pasitarimus kitų rajonų bibliotekose.
- **Profesionalių bibliotekininkų kvalifikacijos kėlimas.**
- *Komunikacija anglų kalba, B1 lygis.* Vyko Anykščių švietimo pagalbos tarnyboje. Dalyvavo V. Budavičienė.
- Seminaras *Bibliotekų paslaugų prieinamumas socialiai pažeidžiamų grupių vartotojams.* Vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 4 Bibliotekos darbuotojai (A. Šidlauskienė, D. Dudonienė, R. Bražiūnienė, R. Urbonienė).
- Seminaras *Suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi planavimas.* Vyko Anykščių švietimo pagalbos tarnyboje. Dalyvavo V. Budavičienė.
- Seminaras *Suaugusiųjų švietimo projektų rengimas ir įgyvendinimas.* Vyko Anykščių švietimo pagalbos tarnyboje. Dalyvavo D. Dudonienė.
- *ES informacijos tinklo Lietuvoje koordinacinis susitikimas.* Susitikimas vyko viešbutyje „Daugirdas“, Kaune. Dalyvavo V. Budavičienė.
- Seminaras *Įvaizdžio formavimo priemonės.* Seminaras vyko Anykščių rajono savivaldybėje. Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai (V. Budavičienė, S. Meškauskienė).
- Tarptautinė konferencija *Prisijungusi Lietuva.* Konferencija vyko viešbutyje „Crowne Plaza Vilnius“, Vilniuje. Dalyvavo 4 Bibliotekos darbuotojai (R. Kutka, S. Meškauskienė, V. Budavičienė, V. Jucienė).
- *Efektyvus mažos vertės viešųjų pirkimų vykdymas.* Vyko Anykščių švietimo pagalbos tarnyboje. Dalyvavo R. Pocienė.
- Tarptautinė konferencija *„Biblioteka – leidėjui, leidėjas – bibliotekai.“* Vyko Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje. Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai (V. Matelienė, R. Pocienė, L. Kamarova).

- Konferencija *Kraštotyros judėjimo šimto metų istorija: reikšmė ir ateities perspektyvos*. Vyko Lietuvos nacionaliniame muziejuje, Vilniuje. Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai (A. Berezauskienė, J. Skačkauskienė).
- Seminaras *Dalijimosi kultūra: ar galėtų būti naudinga? Apskrito stalo diskusija Europeana ir Lietuvos atminties institucijos*. Vyko Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje. Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai (V. Matelienė, L. Matulienė, J. Skačkauskienė).
- Seminaras *Bibliotekos skaitmeninė kolekcija*. Vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai (L. Matulienė, J. Skačkauskienė, A. Berezauskienė).
- Seminaras „*Vaikų ir paauglių literatūra Lietuvoje 2017 metais*“ iš ciklo „*Pokalbiai apie vaikų literatūrą*“. Vyko Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje. Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai (R. Urbonienė, P. Žvikienė, L. Varbliauskienė).
- Projekto „*Panevėžio regiono bibliotekų edukatorių kvalifikacijos gerinimas 2*“ tarptautinis simpoziumas *Inovatyvios edukacinės praktikos bibliotekininko darbe. Edukacinės veiklos iššūkiai ir galimybės*. Vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 5 Bibliotekos darbuotojai (R. Urbonienė, R. Bražiūnienė, L. Varbliauskienė, D. Šišlienė, V. Jucienė).
- Projekto „*Panevėžio regiono bibliotekų edukatorių kvalifikacijos gerinimas 2*“ seminaras *Šiuolaikinės mokymosi tendencijos, kūrybiškumas – ne siekiamybė, o būtinybė*. Vyko Utenos A. ir M. Miškinių viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 4 Bibliotekos darbuotojai (R. Urbonienė, R. Bražiūnienė, D. Šišlienė, V. Jucienė).
- Seminaras *Biblioteka ateičiai: IT galimybių panaudojimas bibliotekų edukacinėje veikloje*. Vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai (R. Bražiūnienė, R. Urbonienė).
- Mokymai *Lyderystė visuomenėje – XXI a. iššūkis. Efektyvi dalykinė komunikacija*. Vyko Anykščių Švietimo pagalbos tarnyboje. Dalyvavo S. Meškauskienė.
- Mokymai *Korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimas įstaigoje*. Vyko Anykščių Švietimo pagalbos tarnyboje. Dalyvavo S. Meškauskienė.
- Seminaras *Tarpkultūrinis ir pilietiškumo ugdymas*. Vyko Utenos A. ir M. Miškinių viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 5 Bibliotekos darbuotojai (S. Meškauskienė, V. Jucienė, R. Bražiūnienė, R. Urbonienė, D. Šišlienė).
- Renginyje *Kultūros ministro valdymo srities įstaigų rinkodaros vertinimas ir rekomendacijos rinkodaros strategijų vystymui*. Vyko Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje. Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai (R. Kutka, S. Meškauskienė, V. Jucienė).

- Seminaras (*Asmens*) duomenų apsauga: mitai, grėsmės, reguliavimas ir patarimai kaip apsisaugoti. Vyko VšĮ „Anykščių turizmo ir verslo informacijos centras“. Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai (V. Jucienė, I. Rukšaitė).
- Mokymai Socialiniai tinklai karjerai ir verslui. Facebook vs LinkedIn. Vyko VšĮ „Anykščių turizmo ir verslo informacijos centras“. Dalyvavo D. Agafanovienė.
- Kvalifikacinis-pažintinis bibliotekininkų vizitas Estijoje. 2018 m. rugpjūčio mėn. 28–30 d. Anykščių L. ir S. Didžiulių viešosios bibliotekos darbuotojai (R. Kutka, S. Meškauskienė, I. Rukšaitė, L. Matulienė, M. Esmantas), taip pat ir kolegos iš Latvijos lankėsi Estijos Raplos apskrities bibliotekoje ir ne viename jos filialų. Kvalifikacinio-pažintinio vizito tikslas – aplankyti Estijos bibliotekas, pasidalinti patirtimi bibliotekinio darbo srityje, perimti sėkmingą patirtį, pasidomėti, kokias veiklas ir paslaugas Raplos bibliotekos siūlo savo lankytojams, supažindinti kolegas su Anykščių viešosios bibliotekos šiandienos veiklos kryptimis bei prioritetais, taip pat su teikiamomis paslaugomis ir svarbiausiais projektais.

7.3. Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai

Vienam bibliotekininkui rajone tenka:

Bibliotekos	Vartotojų				Lankytojų			
	2018	2017	2016	2015	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	182	183	196	173	3 415	3 210	3 724	3 258
Viešojoje bibliotekoje	141	150	167	119	2 540	2 411	2 975	2 263
Miestų filialuose	242	262	223	222	4 094	4 563	3 834	3 355
Kaimų filialuose	208	197	212	216	4 087	3 617	4 254	4 322

Bibliotekos	Išduotų dokumentų			
	2018	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	5 425	5 323	5 831	5 147
Viešojoje bibliotekoje	3 941	4 233	4 923	3 538
Miestų filialuose	5 978	6 280	5 245	5 415
Kaimų filialuose	6 673	6 025	6 630	6 696

VIII. MATERIALINĖ BAZĖ

8.1. Patalpų būklė

Nuo 2013 m. jaukiomis, erdviomis, moderniomis Viešosios bibliotekos patalpomis džiaugiasi bibliotekos lankytojai ir darbuotojai.

Geros, renovuotos Andrioniškio, Ažuožerių, Viešintų, Kavarsko, Skiemonių, Kurklių II, Svėdasų, Debeikių, Budrių, Staškūniškio, Kurklių filialų patalpos. Remontuotos Leliūnų ir Elmininkų filialų patalpos. Reikalingas kosmetinis remontas Rubikių, Mačionių, Šerių, Surdegio, Svirnų filialuose. Tragiškos būklės yra Vaitkūnų filialo patalpos. Bloga padėtis ir Troškūnų filiale: reikalingas remontas tiek lauke, tiek viduje.

Bendras rajono bibliotekų patalpų plotas – 3 565 m² iš jų naudingas plotas bibliotekos funkcijoms atlikti – 3 000 m²;

- Viešosios bibliotekos patalpų plotas – 1 531 m², iš jų naudingas – 1 261 m²;
- Miestų filialų – 344 m². iš jų naudingas – 289 m²;
- Kaimų filialų – 1 690 m². iš jų naudingas – 1 450 m².

Viso fondo lentynų metrų rajono bibliotekose – 4 531, atviro fondo – 4 261.

Aštuonių filialų patalpos apšildomos centriniu šildymo būdu, penkiolika filialų krosninis šildymas ir viename filiale patalpos šildomos elektra.

8.2. Techninis aprūpinimas

Visos bibliotekos aprūpintos kompiuterine technika. Iš viso yra 149 kompiuterizuotos darbo vietos: 96 vartotojams ir 53 darbuotojams. Visose bibliotekose yra kopijavimo aparatai, tai įgalina teikti vis populiariausnėmis tampančias kopijavimo ir skenavimo paslaugas. Viešoji biblioteka turi įsigijusi dokumentų įrišimo ir laminavimo aparatus, multimediją, įgarsinimo aparatūrą, apšvietimo prožektorius ir kitą techniką.

IX. FINANSAVIMAS

2018 m. iš valstybės biudžeto gauta 20 816 Eur, iš savivaldybės biudžeto 603 793 Eur lėšų. Už mokamas paslaugas gauta – 3 567 Eur. Iš fizinių ir juridinių asmenų gauta 2 506 Eur parama. Iš programų ir projektų gauta 15 750 Eur lėšų.

Išlaidos:

- Darbo užmokesčiui – 521 673 Eur;
- Dokumentams įsigyti – 39 567 Eur, (iš jų knygoms – 24 459 Eur, periodikos prenumeratai – 14 999 Eur, elektroniniams dokumentams – 109 Eur);
- Automatizacijai, kompiuteriniai įrangai ir jos palaikymui – 4 975 Eur;
- Kitos išlaidos – 82 469 Eur.

IŠVADOS

- **Pasiekimai**
- ✓ 2018 m. Biblioteka stengėsi įgyvendinti planuotus uždavinius. Gyventojų sutelkimo procentas įvykdytas 100 proc., o vartotojų skaičius – 8 353, planas įvykdytas – 98,7 proc. Apsilankymų, išduoties rodiklių planas bei organizuotų renginių planas viršija 100 proc. Lankomumas ir skaitomumas taip pat įvykdytas daugiau nei 100 proc.
- ✓ Biblioteka buvo reikalinga ir lankoma, vyko aktyvi kultūros ir informacijos veikla. Suorganizuoti tradiciniai renginiai: naktiniai poezijos skaitymai, Knygnešio diena, renginiai Europos diena paminėti, Anykščių miesto šventės renginiai, organizuota kasmetinė knygų mugė, Knygos šventė. Organizuoti renginiai netradicinėje aplinkoje;
- ✓ Bibliotekoje sėkmingai įvykdyti 4 projektai. Lietuvos Kultūros tarybai teikti projektai *Spaudos fotografo I. Girčio kambarys – traukos centras* ir kūrybinė erdvė ir projektas *Kuriantis vaikas: nuo idėjos iki knygos*. Europos Komisijos atstovybei Lietuvoje teiktas

projektas mES ir Anykščių rajono savivaldybei teiktas projektas *Stalo žaidimų vakarai ir kitos veiklos – alternatyva Anykščių miesto jaunimo užimtumui*.

- ✓ Bibliotekoje surengtas spaudos fotografo I. Girčio muziejaus vizualios koncepcijos pristatymas; Miesto šventės metu ant Viešosios bibliotekos sienos buvo pritvirtinta atminimo lenta skirta fotografui Izidoriui Girčiui atmininti.
- ✓ Aktyvus dalyvavimas akcijose „Skaitau Lietuvą“, „Vasaros skaitymo iššūkis!“, „Atverk vasarai duris“, „Metų knygos rinkimai“, „Knygų Kalėdos“ ir kitose;
- ✓ Sėkmingas tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Viešoji biblioteka ir kaimų filialai glaudžiai bendradarbiavo su miesto ir rajono mokyklomis, seniūnijomis, kaimo bendruomenėmis, Kultūros centro filialais, nevyriausybinėmis organizacijomis, rajono ir šalies menininkais, literatais. Vykdam projektus, minėtos institucijos dalyvavo kaip partneriai;
- ✓ Plečiasi paslaugos vartotojams, siekiama jų kokybė. Atsakytų užklausų – 3 469, planas įvykdytas 119,6 proc.;
- ✓ Sudaromos sąlygos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui ir profesionalumui ugdyti. 51 Bibliotekos darbuotojas dalyvavo 8 mokymuose Viešojoje bibliotekoje, 63 kartus patys vyko į seminarus, mokymus, konferencijas, pasitarimus kitų rajonų bibliotekose;
- ✓ Bibliotekos Troškūnų filialo bibliotekininkei A. Deveikienei įteikta LR prezidentės D. Grybauskaitės padėka už aktyvų dalyvavimą akcijoje „Knygų Kalėdos“; Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus darbuotojams įteiktas LR Švietimo ir mokslo ministrės J. Petrauskienės padėkos raštas už aktyvumą ir kūrybiškumą vykdam iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ veiklas; Viešintų filialo bibliotekininkei J. Mameniškieniui įteikta LR Seimo Kultūros komiteto pirmininko Ramūno Karbauskio padėka ir Elmininkų filialo bibliotekininkei D. Šermukšnienei LR Kultūros ministrės Lianos Ruokytės-Jonsson už bendruomenių stiprinimą, skaitymo skatinimą, už kūrybingą, aktyvią ir profesionalią veiklą; Už taurų darbą tyrinėjant tautos kultūros paveldą, ugdant istorinę atmintį ir tautinę savimonę A. Berezauskienė apdovanota Lietuvos kraštotyros draugijos pirmininko Liberto Klimkos padėka;
- ✓ Atskirame Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus pastate įsikūrusi „Katinų svetainė“ metų eigoje gerokai atsinaujino – čia vyko kūrybiniai edukaciniai užsiėmimai. Paruoštos ir vykdytos 5 edukacinės programos: „Krosnies pasakas“, „Gyveno kartą katinas...“, „Nešė velnias akmenį...“, „Signatarai: ką žinai apie juos?“ ir „Abėcėlė – mano draugė“;
- ✓ Išleista knyga „Anykščių kraštotyrininkai: Biobibliografinis žodynas“ antroji dalis „Bibliografinė medžiaga (1889–2017)“. (Parengė A. Berezauskienė, L. Matulienė, B. Venteraitienė vadovaujamos prof. O. Janonio);

- ✓ Bibliotekos Kalbų alėjoje 2018 m. kovo 1 d. atidengta Izraelio valstybei skirta plytelė. Viso Kalbų alėjoje atidengta jau 11 plytelių skirtų įvairioms šalims (Lietuvai, Prancūzijai, Gruzijai, Norvegijai, Čekijai, Moldovai, Baltarusijai, Estijai, Latvijai, Japonijai ir Izraeliui);
- ✓ Gera bibliotekų materialinė bazė, techninis aprūpinimas: geros Viešosios bibliotekos ir didesnės dalies filialų patalpos; visos bibliotekos aprūpintos kompiuteriais su interneto prieiga (149 kompiuterizuotos darbo vietos, vartotojams – 96), turima kita technika;
- ✓ LIBIS programinės įrangos įdiegimas, knygų rekatalogavimo darbai filialuose;
- ✓ Žmogiškieji ištekliai: kvalifikuoti, darbo patirtį turintys darbuotojai, aukštąjį išsilavinimą turi 44 proc. profesionalių bibliotekininkų, 54 proc. – aukštesnįjį, kitas – 2 proc.

➤ **Problemos**

- ✓ Nepakankamas lėšų skyrimas dokumentams (knygoms ir periodikai) įsigyti;
- ✓ Gyventojų skaičiaus mažėjimas, ypač vaikų, spartus kaimo gyventojų senėjimo procesas;
- ✓ Tragiškos būklės yra Vaitkūnų filialo patalpos, didelio remonto reikalauja Surdegio ir Troškūnų filialų patalpos;
- ✓ Darbas ne pilną darbo dieną filialuose (10 filialų dirba ne pilną darbo dieną);
- ✓ Aktuali išlieka vartotojų skolininkų problema.

Bibliotekos 2018 metų tekstinė veiklos ataskaita parengta vadovaujantis skyrių ir filialų veiklos ataskaitomis.

Parengė:

Skaivė Meškauskienė